

Bruselj, 20. december 2017
(OR. en)

15879/17

**Medinstitucionalna zadeva:
2016/0379 (COD)**

**ENER 518
ENV 1079
CLIMA 353
COMPET 885
CONSOM 404
FISC 362
CODEC 2110**

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	15237/17
Št. dok. Kom.:	15135/1/16 ENER 418 ENV 758 CLIMA 169 COMPET 637 CONSOM 301 FISC 221 IA 131 CODEC 1809 REV1 + ADD 1 REV 1 + ADD 2 REV 1
Zadeva:	Predlog UREDBE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o notranjem trgu električne energije (prenovitev)

Svet je 18. decembra 2017 preučil kompromisni predlog predsedstva iz Priloge. Na tej seji je spremenil besedilo in nato sprejel dogovor o splošnem pristopu.

Splošni pristop, ki določa začasno stališče Sveta o tem predlogu, je podlaga za pripravo pogajanj z Evropskim parlamentom.

Dodatki iz treh revizij (dok. 10681/2017, 10681/17 REV 1, 14625/17 in 15237/17) glede na predlog Komisije so označeni s **krepi** **tiskom**.

Novo besedilo, dodano po seji Sveta 18. decembra (dok. 15237/17), je označeno s **krepi** **podčrtanim tiskom**.

Vse črtano besedilo je označeno z [].

2016/0379 (COD)

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o notranjem trgu električne energije

(prenovitev)

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 194(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Uredba (ES) št. 714/2009 Evropskega parlamenta in Sveta¹ je bila večkrat bistveno spremenjena. Ker so potrebne dodatne spremembe, bi bilo treba zaradi jasnosti navedeno uredbo prenoviti.
- (2) Cilj energetske unije je odjemalcem – gospodinjstvom in podjetjem – zagotoviti **varno**, zanesljivo, trajnostno, konkurenčno in cenovno dostopno energijo. V preteklosti so elektroenergetske sisteme obvladovali vertikalno integrirani monopoli, ki so bili pogosto v javni lasti, z obsežnimi centraliziranimi jedrskimi elektrarnami ali elektrarnami na fosilna goriva. Cilj notranjega trga električne energije, ki se postopoma uvaja od leta 1999, je zagotavljanje resnične izbire vsem odjemalcem v Uniji, tako državljanom kot podjetjem, novih poslovnih priložnosti in več čezmejnega trgovanja, da bi zagotovili večjo učinkovitost, konkurenčne cene in višje standarde storitev ter prispevali k zanesljivosti oskrbe in trajnosti. Notranji trg električne energije je povečal konkurenco, zlasti na veleprodajni ravni, in čezmejno trgovino. Ostaja temelj učinkovitega energetskega trga.
- (3) Evropski energetski sistem doživlja svoje najkorenitejše spremembe v zadnjih desetletjih in trg električne energije je v središču teh sprememb. [] **Te spremembe prinašajo in utirajo pot novim priložnostim in izzivom** za udeležence na trgu. Hkrati pa tehnološki razvoj omogoča nove oblike udeležbe odjemalcev in čezmejnega sodelovanja.

¹ Uredba (ES) št. 714/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o pogojih za dostop do omrežja za čezmejne izmenjave električne energije in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1228/2003 (UL L 211, 14.8.2009, str. 15).

- (3a) Ta uredba določa pravila za zagotavljanje delovanja notranjega trga energije, hkrati pa vključuje tudi omejeno število zahtev, povezanih z razvojem obnovljivih virov energije in okoljsko politiko, zlasti [] posebna pravila za nekatere [] objekte za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov, kar zadeva odgovornost za izravnavo, dispečiranje in ponovno dispečiranje, [] in praga za emisije CO₂ za nove proizvodne zmogljivosti, podvržene mehanizmu zmogljivosti.
- (4) Državne intervencije, ki so pogosto neusklajeno oblikovane, so povzročile čedalje večje motnje veleprodajnega trga električne energije, kar je imelo negativne posledice za naložbe in čezmejno trgovino.
- (5) V preteklosti so bili odjemalci električne energije popolnoma pasivni, pogosto so električno energijo kupovali po reguliranih cenah, ki niso bile neposredno povezane s trgom. V prihodnosti je treba odjemalcem omogočiti polno sodelovanje na trgu pod enakimi pogoji kot drugim udeležencem na trgu. Da bi vključili čedalje večji delež energije iz obnovljivih virov, bi moral prihodnji elektroenergetski sistem izkoristiti vse dosegljive vire prilagodljivosti, zlasti prilagajanje odjema in shranjevanje. [] Spodbujati **pa mora** tudi energijsko učinkovitost.
- (6) Večje povezovanje trgov in spremembe v smeri bolj nestanovitne proizvodnje električne energije zahtevajo okrepljena prizadevanja za usklajevanje nacionalnih energetske politik v sosedstvu in uporabo priložnosti čezmejnega trgovanja z električno energijo.
- (7) Pripravljeni so bili regulativni okviri, ki omogočajo trgovanje z električno energijo po vsej Uniji. Ta razvoj je dobil podporo s sprejetjem številnih omrežnih kodeksov in smernic za povezovanje trgov električne energije. Navedeni omrežni kodeksi in smernice vsebujejo določbe o tržnih pravilih, delovanju sistema in omrežnih povezavah. Za zagotovitev popolne preglednosti in večje pravne varnosti bi bilo treba v skladu z rednim zakonodajnim postopkom in v okviru enotnega akta sprejeti tudi glavna načela delovanja trga in dodeljevanja zmogljivosti na izravnalnem trgu, pri trgovanju znotraj dneva in za dan vnaprej ter na terminskem trgu.

- (7a) Smernice za izravnavo v členu 13 določajo postopek, po katerem lahko operaterji prenosnih sistemov vse naloge ali del nalog prenesejo na tretjo osebo. Operaterji prenosnih sistemov, ki prenesejo naloge, bi morali ostati odgovorni za izpolnjevanje zahtev iz te uredbe. Podobno bi tudi države članice morale imeti možnost, da naloge in obveznosti prenesejo na tretje osebe. Takšna dodelitev nalog bi morala biti omejena na naloge in obveznosti, ki se izvajajo na nacionalni ravni (kot na primer bilančni obračun). Omejevanje dodeljevanja nalog ne bi smelo voditi v nepotrebno spreminjanje obstoječih nacionalnih ureditev. Vendar pa bi operaterji prenosnih sistemov morali ostati odgovorni za naloge, ki so jim zaupane skladno s členom 40 [prenovljene direktive o električni energiji].
- (7b) Smernice za izravnavo v členih 18, 30 in 32 določajo, da bi metoda oblikovanja cen za standardne in specifične produkte za izravnalno energijo morala udeležence na trgu pozitivno spodbujati k temu, da bi ohranjali ravnovesje v sistemu svojega območja cene odstopanja in/ali prispevali k njegovi ponovni vzpostavitvi, zmanjševali odstopanja v sistemu in zniževali stroške za družbo. Cilj takšnega pristopa k oblikovanju cen bi morala biti gospodarsko učinkovita uporaba prilagajanja odjema in drugih izravnalnih virov, za katere veljajo meje obratovalne sigurnosti. Cilj metode oblikovanja cen, ki se uporablja pri zakupu zmogljivosti za izravnavo, bi morala biti gospodarsko učinkovita uporaba prilagajanja odjema in drugih izravnalnih virov, za katere veljajo meje obratovalne sigurnosti.
- (7c) Povezovanje izravnalnih trgov z energijo bi moralo omogočiti učinkovito delovanje trga znotraj dneva, da se udeležencem na trgu zagotovi možnost izravnavanja čim bližje realnemu času, določenemu s časom zaprtja trgovanja z izravnalno energijo, kot je opredeljen v členu 24 smernic za izravnavo. Operaterji prenosnih sistemov bi morali z izravnalnim trgom izravnovati le odstopanja, ki ostanejo po koncu trgovanja znotraj dneva. Smernice za izravnavo v členu 53 predvidevajo uskladitev obdobja bilančnega obračuna na 15 minut v Evropi. Takšna uskladitev bi morala biti v pomoč pri trgovanju znotraj dneva in spodbuditi razvoj več trgovalnih produktov z enakimi roki dobave.

- (7d) Da bi operaterji prenosnih sistemov zmogljivosti za izravnavo lahko nabavljali na učinkovit, gospodaren in tržen način, je treba spodbujati povezovanje trgov. V tem oziru smernice za izravnavo v naslovu IV določajo tri metodologije, ki jih operaterji prenosnih sistemov lahko uporabijo pri dodeljevanju prenosne zmogljivosti med trgovalnimi območji za izmenjavo zmogljivosti za izravnavo in souporabo rezerv, kadar je to podprto z analizo stroškov in koristi: postopek sooptimizacije, postopek dodeljevanja na tržni podlagi in dodeljevanje na podlagi analize gospodarske učinkovitosti. Sootimrirani postopek dodeljevanja bi bilo treba uporabljati za dan vnaprej, postopek dodeljevanja na tržni podlagi bi se lahko uporabljal, ko se sklepanje pogodb opravi največ en teden pred nabavo zmogljivosti za izravnavo, dodeljevanje na podlagi analize gospodarske učinkovitosti pa bi se lahko uporabljalo, ko se sklepanje pogodb opravi več kot en teden pred nabavo zmogljivosti za izravnavo, pod pogojem, da so dodeljene količine omejene in da se vsako leto opravi ocena. Ko ustrezni regulativni organi odobrijo metodologijo za postopek dodeljevanja prenosne zmogljivosti med trgovalnimi območji, bi lahko sledila zgodnja uporaba metodologije s strani dveh ali več operaterjev prenosnih sistemov, da se pridobijo izkušnje in omogoči nemotena uporaba s strani več operaterjev prenosnih sistemov v prihodnje. Vseeno pa bi uporabo takšne metodologije, kadar obstaja, morali vsi operaterji prenosnih sistemov v spodbudo povezovanju trgov harmonizirati.
- (7e) Smernice za izravnavo v naslovu V določajo, da je splošni cilj bilančnega obračuna zagotoviti, da bilančne skupine učinkovito podpirajo ravnovesje v sistemu, ter udeležence na trgu spodbuditi k ohranjanju ravnovesja v sistemu in/ali prispevanju k njegovi ponovni vzpostavitvi. Da bi bili izravnalni trgi in celoten energetska sistem pripravljeni na vključevanje vse večjih deležev spremenljivih obnovljivih virov energije, bi morale cene odstopanj izražati vrednost energije v realnem času.

- (7f) Smernice za dodeljevanje zmogljivosti in upravljanje prezasedenosti² določajo podrobne smernice glede dodeljevanja prenosne zmogljivosti med trgovalnimi območji in upravljanja prezasedenosti na trgih za dan vnaprej in znotraj dneva, vključno z zahtevami za oblikovanje skupnih metodologij za določanje obsega zmogljivosti, ki je hkrati na voljo med trgovalnimi območji, meril za oceno učinkovitosti ter postopka preverjanja za določitev trgovalnih območij. Člena 32 in 34 določata pravila o pregledu konfiguracije trgovalnega območja, člena 41 in 54 določata harmonizirane meje za najvišje in najnižje končne cene za dan vnaprej in znotraj dneva, člen 59 določa pravila o času zaprtja trgovanja med območji na trgu znotraj dneva, medtem ko člen 74 zadevnih smernic določa pravila glede metodologije delitve stroškov pri ponovnem dispečiranju in kompenzacijskih poslih.
- (7g) Smernice za terminsko dodeljevanje zmogljivosti³ določajo podrobna pravila o dodeljevanju prenosne zmogljivosti med trgovalnimi območji na terminskih trgih, oblikovanju skupne metodologije za določitev dolgoročne prenosne zmogljivosti med trgovalnimi območji, vzpostavitvi enotne platforme za dodeljevanje na evropski ravni, na kateri se bodo ponujale dolgoročne pravice do prenosa, ter možnosti vrnitve dolgoročnih pravic do prenosa za naslednje terminsko dodeljevanje zmogljivosti ali prenos dolgoročnih pravic do prenosa med udeleženci na trgu. Člen 30 navedenih smernic določa pravila o terminskih produktih za varovanje pred tveganji.

² Uredba Komisije (EU) 2015/1222 z dne 24. julija 2015 o določitvi smernic za dodeljevanje zmogljivosti in upravljanje prezasedenosti.

³ Uredba Komisije (EU) 2016/1719 z dne 26. septembra 2016 o določitvi smernic za terminsko dodeljevanje zmogljivosti.

- (7h) **Kodeks omrežja za zahteve za proizvajalce električne energije⁴ določa zahteve za priključitev objektov za proizvodnjo električne energije, in sicer sinhronsko povezane elektroenergijske module, module v proizvodnem polju in priobalne module v proizvodnem polju, na interkonekcijski sistem. Prispeva torej k zagotavljanju pravičnih konkurenčnih pogojev na notranjem trgu z električno energijo, zagotavljanju sigurnosti sistema, vključevanju električne energije iz obnovljivih virov in spodbujanju trgovanja z električno energijo v vsej Uniji. Člena 66 in 67 kodeksa omrežja določata pravila za nastajajoče tehnologije pri proizvodnji električne energije.**
- (8) Temeljna tržna načela bi morala opredeliti, da se cene električne energije določijo s pomočjo povpraševanja in ponudbe. Navedene cene bi morale odražati, kdaj je električna energija potrebna, z zagotavljanjem tržno zasnovanih spodbud za naložbe v prilagodljive vire, kot so prožna proizvodnja, medsebojne povezave, prilagajanje odjema ali skladiščenje.
- (9) **Ob tem, da [] je eden od ciljev energetske unije tudi razogljičenje elektroenergetskega sektorja, pri čemer velik tržni delež zavzame obnovljiva energija, je ključnega pomena, da trg odpravi obstoječe omejitve za čezmejno trgovino in spodbudi naložbe v podporno infrastrukturo, na primer, v prožnejšo proizvodnjo, medsebojne povezave, večje prilagajanje odjema ali shranjevanje. Da bi podprli ta prehod k spremenljivi in porazdeljeni proizvodnji energije ter zagotovili, da so načela energetske unije v prihodnosti temelj trgov električne energije v Uniji, je ključnega pomena, da se ponovno osredotočimo na kratkoročne trge in oblikovanje cen v obdobjih pomanjkanja.**

⁴ Uredba Komisije (EU) 2016/631 z dne 14. aprila 2016 o vzpostavitvi kodeksa omrežja za zahteve za priključitev proizvajalcev električne energije na omrežje.

- (10) Kratkoročni trgi bodo izboljšali likvidnost in konkurenco, tako da bodo več virom, zlasti prožnejšim, omogočili polno sodelovanje na trgu. Z učinkovitim oblikovanjem cen v obdobjih pomanjkanja se bo udeležence na trgu spodbudilo, da so na voljo, ko trg to najbolj potrebuje, in zagotovljeno bo, da si lahko pokrijejo svoje stroške na veleprodajnem trgu. Zato je nujno treba zagotoviti, da se v čim večji meri ukinejo upravne in implicitne zamejitve cen in tako omogoči, da cene v obdobjih pomanjkanja narastejo do vrednosti nezadostnega napajanja. Ko bodo kratkoročni trgi in oblikovanje cen v obdobjih pomanjkanja v celoti vključeni v strukturo trga, bodo prispevali k odpravljanju drugih ukrepov, kot so mehanizmi zmogljivosti, da bi se zagotovila zanesljiva oskrba. Hkrati pa oblikovanje cen v obdobjih pomanjkanja brez zamejevanja cen na veleprodajnem trgu ne bi smelo ogroziti možnosti oblikovanja zanesljivih in stabilnih cen za končne odjemalce, zlasti gospodinjstva in MSP.
- (11) **Ob upoštevanju pravil Unije o državni pomoči skladno s členi 107, 108 in 109** odstopanja od temeljnih tržnih načel, kot so odgovornost za izravnavo, dispečiranje na tržni osnovi ali omejitev in ponovno dispečiranje vodijo do tega, da bo manj signalov prožnosti ter da bo razvoj rešitev, kot so shranjevanje, prilagajanje odjema ali združevanje, omejen. Čeprav so odstopanja še vedno potrebna, da bi se izognili nepotrebnim upravnim obremenitvam za nekatere akterje, zlasti gospodinjstva in MSP, pa široka odstopanja, ki zajemajo celotne tehnologije, niso skladna z namenom [] doseči proces učinkovitega razogljičenja na tržni osnovi in bi jih zato bilo treba zamenjati z bolj ciljno usmerjenimi ukrepi.

(12) Predpogoj za učinkovito konkurenco na notranjem trgu električne energije so nediskriminatorne in pregledne cene za uporabo omrežja, vključno s povezovalnimi daljnovidni v prenosnem omrežju. **Neusklajeno omejevanje zmogljivosti povezovalnih daljnovidov vse bolj oži izmenjavo električne energije med državami članicami in je postalo resna ovira na poti razvoju delujočega notranjega trga z električno energijo.** Razpoložljive zmogljivosti teh [] **povezovalnih daljnovidov** bi bilo zato treba določiti na najvišjo možno vrednost skladno z varnostnimi standardi za zanesljivo delovanje omrežja, pri čemer je treba spoštovati tudi sigurnost (n-1). Vendar za določitev ravni **zmogljivosti v zaznkanem omrežju** obstajajo nekatere omejitve. Raven nenačrtovanih tokov ne bi smela presežati vrednosti, ki se lahko pričakuje v trgovalnem območju, da ne bi nastopila strukturna prezasedenost. Poleg tega se lahko pri zagotavljanju zanesljivosti omrežja pojavijo predvidljive težave, na primer ob vzdrževanju omrežja. V zvezi z zanesljivostjo omrežja se lahko pojavijo tudi kakšna posebna vprašanja. Omejitve mimo te ravni so sprejemljive le omejeno prehodno obdobje, ki je potrebno za prilagoditev [] trenutnega fizičnega stanja v omrežju, da bi bilo mogoče izkoristiti čim večjo zmogljivost povezovalnih daljnovidov. Z novo ciljno referenčno vrednostjo in po potrebi linearno krivuljo proti tej ravni naj bi omogočili, da bo minimalni delež zmogljivosti povezovalnih daljnovidov na voljo za trgovanje oziroma da bi ga bilo mogoče izkoristiti za izračun zmogljivosti. Tokovne zanke bi bilo treba upoštevati zgolj pri izračunu zmogljivosti v obsegu, v katerem pri njih ne nastopi notranja prezasedenost. Glede na to, da so nekatere jasno opredeljene omejitve pri prenosnih zmogljivostih med trgovalnimi območji lahko upravičene, je treba določiti jasen najnižji prag, da se prepreči čezmerna uporaba odstopanj in da bi udeleženci na trgu lahko predvideli vrednost zmogljivosti. Če se uporablja pristop, ki temelji na pretokih moči, bi bilo treba s tem pragom določiti minimalni delež toplotne zmogljivosti povezovalnih daljnovidov, ki bi se uporabljal kot podlaga za usklajen izračun zmogljivosti v okviru smernic za dodeljevanje zmogljivosti in upravljanje prezasedenosti.

- (13) Pomembno je izogniti se izkrivljanju konkurence zaradi različnih varnostnih standardov ter standardov za načrtovanje in obratovanje, ki jih uporabljajo operaterji prenosnih sistemov v državah članicah. Poleg tega bi bilo treba udeležencem na trgu zagotoviti preglednost razpoložljivih prenosnih zmogljivosti ter varnostnih standardov in standardov za načrtovanje in obratovanje, ki vplivajo na razpoložljivost prenosnih zmogljivosti.
- (14) Za učinkovito usmerjanje potrebnih naložb morajo cene pokazati tudi, kje je električna energija najbolj potrebna. V območnem elektroenergetskem sistemu pravilni lokacijski signali zahtevajo skladno, objektivno in zanesljivo določanje trgovalnih območij po preglednem postopku. Da bi omogočili učinkovito delovanje in načrtovanje elektroenergetskega omrežja in zagotovili učinkovite cenovne signale za nove proizvodne zmogljivosti, prilagajanje odjema ali infrastrukturo za prenos, bi morala trgovalna območja odražati strukturno prezasedenost. Da bi razrešili notranjo prezasedenost, se zlasti ne bi smela zmanjšati zmogljivost med območji.

(14a) Da bi bilo mogoče upoštevati razhajajoča se načela optimizacije trgovalnih območij, ne da bi pri tem ogrozili likvidne trge in naložbe v omrežja, bi bilo treba za premagovanje prezasedenosti predvideti dve možnosti. Države članice lahko izbirajo med razdelitvijo trgovalnega območja ali ukrepi, kot sta na primer okrepitev in optimizacija omrežja. Da bi bilo mogoče sprejeti tako odločitev, bi moral bodisi operater prenosnega sistema bodisi država članica s pregledom trgovalnega območja najprej ugotoviti dolgoročne strukturne prezasedenosti. Države članice bi si morale najprej prizadevati poiskati skupno rešitev glede vprašanja, kako najbolje obravnavati prezasedenost. Pri tem bi lahko države članice sprejele večnacionalne ali nacionalne akcijske načrte za odpravo prezasedenosti. Države članice bi ob koncu izvajanja tega akcijskega načrta morale imeti možnost izbire med razdelitvijo svojega trgovalnega območja ali obravnavanja preostalih prezasedenosti s popravnimi ukrepi, katerih stroške bi krile same. V drugem primeru se to proti njihovi volji ne bi razdelilo, dokler bi bila še dosežena referenčna raven minimalne zmogljivosti. Minimalna raven zmogljivosti, ki bi jo bilo treba uporabiti pri izračunu zmogljivosti, bi morala biti enaka odstotku zmogljivosti kritičnega elementa omrežja, potem ko se upoštevajo meje obratovalne sigurnosti v nujnih primerih in rezerve za zanesljivost. Pri zmogljivosti kritičnih elementov omrežja ne bi smeli upoštevati notranjih prezasedenosti ali pretokov, ki zapuščajo in ponovno vstopajo v isto trgovalno območje mimo voznega reda. Morebitni sklep Komisije o konfiguraciji trgovalnega območja bi moral biti na voljo kot skrajni ukrep in bi zgolj spremenil konfiguracijo trgovalnega območja v državah članicah, ki so se odločile za razdelitev ali ki ne dosežajo minimalne referenčne ravni. Za države članice, ki sprejmejo akcijski načrt ukrepov za odpravo prezasedenosti, bi bilo treba uvesti obdobje postopnega odpiranja za povezovalne daljnovode. V ta namen bi se morale države članice dogovoriti o linearni krivulji, katere izhodišče bi bila zmogljivost, dodeljena na tej meji pred začetkom izvajanja akcijskega načrta.

- (15) Učinkovito [] povezovanje trga zahteva sistematično odpravljanje omejitev za čezmejno trgovino, da bi presegli razdrobljenost trga in odjemalcem energije v Uniji omogočili, da popolnoma izkoristijo prednosti povezanih trgov električne energije in konkurence.
- (16) Za zagotavljanje hitrega prilagajanja spremenjenim okoliščinam bi ta uredba morala predpisati osnovna načela glede postavitve cen in dodeljevanja zmogljivosti ter obenem zagotavljati sprejetje smernic, ki natančno opredeljujejo nadaljnja pomembna načela in metodologije.
- (17) Razreševanje problemov prezasedenosti bi moralo zagotavljati ustrezne ekonomske signale operaterjem prenosnih sistemov in udeležencem na trgu in temeljiti na tržnih mehanizmih.
- (18) Na odprtem, konkurenčnem trgu bi morali operaterji prenosnih sistemov za stroške, nastale zaradi gostovanja čezmejnih pretokov električne energije po njihovih omrežjih, prejeti nadomestilo od operaterjev prenosnih sistemov, iz katerih izvirajo ti čezmejni pretoki in v katerih le-ti ponikajo.
- (19) Pri določanju nacionalnih omrežnih tarif bi se morala upoštevati plačila in prejemki, ki izvirajo iz nadomestila med operaterji prenosnih sistemov.

- (20) Dejanski znesek za plačilo za čezmejni dostop do omrežja lahko precej niha, odvisno od vključenih operaterjev prenosnih sistemov in zaradi razlik v strukturi tarifnih sistemov, ki se uporabljajo v državah članicah. Za preprečevanje izkrivljanja trgovanja je torej potrebna določena stopnja uskladitve.
- (21) Morala bi obstajati pravila o uporabi prihodkov iz postopkov razreševanja prezasedenosti, razen če posebna narava zadevnega povezovalnega daljnovoda utemeljuje izvzetje iz teh pravil.
- (22) Za zagotavljanje enakovrednih pogojev za vse udeležence na trgu bi bilo treba omrežne tarife uporabljati tako, da ne bi pozitivno ali negativno diskriminirale proizvodnje, priključene na ravni distribucije, glede na proizvodnjo, priključeno na ravni prenosa. Ne bi smele diskriminirati shranjevanja energije in ne odvracati udeležbe v prilagajanju odjema ali predstavljati omejitev za izboljšanje energijske učinkovitosti.
- (23) Da bi povečali preglednost in primerljivost določanja tarif, če se zavezujoča harmonizacija ne zdi ustrezna, bi Agencija Evropske unije za sodelovanje energetske regulatorje, ustanovljena z [prenovljena Uredba (ES) št. 713/2009, kot je predlagana v COM(2016) 863/2] (v nadaljnjem besedilu Agencija), morala izdati [] **poročilo o najboljših praksah** pri metodologijah za izračun tarif.
- (24) Za boljšo zagotovitev optimalnih naložb v vseevropska omrežja in obravnavo izzivov, če ustreznih projektov čezmejnih povezav ni mogoče uresničiti zaradi pomanjkanja prednostnega izvajanja na nacionalni ravni, bi bilo treba ponovno preučiti uporabo dajatev za prezasedenost, **ki bi morale prispevati k [] zagotavljanju razpoložljivosti in ohranjanja ali povečanja povezovalnih zmogljivosti.**

- (25) Da bi zagotovili optimalno upravljanje omrežja za prenos električne energije in da se omogočita čezmejno trgovanje z električno energijo in njena čezmejna dobava v Uniji, bi bilo treba ustanoviti Evropsko mrežo operaterjev prenosnih omrežij za električno energijo (ENTSO za električno energijo). Naloge ENTSO za električno energijo bi se morale izvajati v skladu s pravili Unije o konkurenci, ki se še naprej uporabljajo za odločitve ENTSO za električno energijo. Naloge ENTSO za električno energijo bi morale biti točno določene, njene delovne metode pa bi morale zagotavljati, da deluje učinkovito, da je zagotovljena preglednost in reprezentativnost ENTSO za električno energijo. Z omrežnimi kodeksi, ki jih pripravi ENTSO za električno energijo, ne bi smeli nadomestiti potrebnih nacionalnih tehničnih kodeksov za notranja vprašanja. Glede na to, da je s pristopom na regionalni ravni možen učinkovitejši napredek, bi morali operaterji prenosnih sistemov znotraj splošne strukture za sodelovanje vzpostaviti regionalne strukture ter hkrati zagotoviti združljivost rezultatov na regionalni ravni z omrežnimi kodeksi in nezavezujočim 10-letnim razvojnim načrtom omrežij na ravni Unije. Države članice bi morale spodbujati sodelovanje in spremljati učinkovitost delovanja omrežja na regionalni ravni. Sodelovanje na regionalni ravni bi moralo biti združljivo z razvojem konkurenčnega in učinkovitega notranjega trga električne energije.
- (26) ENTSO za električno energijo bi moral pripraviti zanesljivo srednje- do dolgoročno oceno zadostnosti virov na ravni Unije, ki bi bila objektivna podlaga za oceno težav v zvezi z zadostnostjo virov. **Objektivna podlaga za vse vrste mehanizmov zmogljivosti je mogoča le pod pogojem, da ocena zadostnosti virov v svojih scenarijih in občutljivostih upošteva različne vrste mehanizmov zmogljivosti.** Težava v zvezi z zadostnostjo virov, ki jo obravnavajo mehanizmi zmogljivosti, bi morala temeljiti na [] **dobro usklajeni nacionalni in evropski oceni zadostnosti virov.**

- (27) Srednje- do dolgoročna ocena zadostnosti virov (od deset let do enega leta vnaprej), ki jo določa ta uredba, ima drugačen namen kot sezonske napovedi (šest mesecev vnaprej), kot so določene v členu 9 [uredba o pripravljenosti na tveganja, kot je predlagana s COM(2016) 862]. Srednje- do dolgoročne ocene se ponavadi uporabljajo za oceno potrebe po mehanizmih zmogljivosti, medtem ko so sezonske napovedi namenjene opozarjanju na morebitno tveganje v naslednjih šestih mesecih, zaradi katerega bi verjetno prišlo do znatnega poslabšanja razmer na področju dobave električne energije. Poleg tega [] **regijski koordinatorji sigurnega obratovanja** izvajajo tudi regionalne ocene zadostnosti, kakor je opredeljeno v evropski zakonodaji o obratovanju sistema za prenos električne energije. Gre za zelo kratkoročne ocene zadostnosti (od tedna do dneva vnaprej), ki se uporabljajo v okviru obratovanja sistemov.
- (28) Pred uvedbo mehanizmov zmogljivosti bi države članice morale oceniti regulativne motnje, ki prispevajo k težavam v zvezi z zadostnostjo virov. Od njih bi bilo treba zahtevati, da sprejmejo ukrepe za odpravo ugotovljenih motenj, vključno s časovnim načrtom za njihovo izvajanje. Mehanizmi zmogljivosti bi se morali uvesti samo za [] težave, ki jih ni mogoče reševati z odpravo takih motenj.
- (29) Države članice, ki nameravajo uvesti mehanizme zmogljivosti, bi morale cilje zadostnosti virov pripraviti v skladu s preglednim in preverljivim postopkom. Države članice bi morale imeti možnost, da določijo želeno raven zanesljivosti oskrbe.
- (30) Določiti bi bilo treba glavna načela mehanizmov zmogljivosti. Že obstoječe mehanizme zmogljivosti pa bi bilo treba preučiti z vidika teh načel. Če evropska **in nacionalna** ocena zadostnosti virov pokaže, da ni težav v zvezi z zadostnostjo virov, ni treba vzpostavljati novih mehanizmov zmogljivosti niti ni treba sprejemati novih zavez glede zmogljivosti v okviru že obstoječih mehanizmov zmogljivosti. Ves čas je treba upoštevati pravila za nadzor državne pomoči v skladu s členom 107 do 109 PDEU.

- (31) Določiti bi bilo treba podrobna pravila za pospeševanje učinkovitega čezmejnega sodelovanja v mehanizmih zmogljivosti, ki niso sheme rezerv. Čezmejno delujoči operaterji prenosnih sistemov bi morali zainteresiranim proizvajalcem, ki si želijo sodelovati v mehanizmih zmogljivosti v drugih državah članicah, olajšati to sodelovanje. Zato bi morali izračunati zmogljivosti, do katerih bi bilo čezmejno sodelovanje mogoče, omogočiti sodelovanje in preveriti razpoložljivosti. **Regulativni organi bi morali izvrševati čezmejna pravila v državah članicah.**
- (32) Zaradi razlik v nacionalnih energetskega sistemih in tehničnih omejitev obstoječih elektroenergetskih omrežij bo pogosto najboljši način za doseganje napredka pri povezovanju trga sodelovanje na regionalni ravni. Zato bi bilo treba okrepiti regionalno sodelovanje operaterjev prenosnih sistemov. Da bi zagotovil učinkovito sodelovanje, bi moral novi regulativni okvir predvideti okrepljeno regionalno upravljanje in regulativni nadzor ter med drugim okrepiti pristojnosti Agencije za sprejemanje odločitev glede čezmejnih vprašanj. Tesnejše sodelovanje držav članic bi lahko bilo potrebno tudi v kriznih razmerah, da bi se povečala zanesljivost dobave in omejile motnje na trgu.
- (33) Usklajevanje med operaterji prenosnih sistemov na regionalni ravni je bilo formalizirano z obveznim sodelovanjem operaterjev prenosnih sistemov v regijskih koordinatorjih sigurnega obratovanja, kar bi bilo treba **nadalje razviti in** podpreti čedalje bolj povezano delovanje elektroenergetskih sistemov v Uniji, z zagotovitvijo njihovega učinkovitega in zanesljivega delovanja.
- (34) Geografsko območje **regijskih koordinatorjev sigurnega obratovanja** bi moralo biti določeno tako, da bi lahko ti učinkovito **prispevali** k usklajevanju delovanja med operaterji prenosnih sistemov v regijah, **ter pripomoglo k večji sigurnosti sistema in tržni učinkovitosti. Regijskim koordinatorjem sigurnega obratovanja bi bilo treba omogočiti opravljanje nalog v regiji, ki bi ji bili glede na naravo posameznih nalog, ki so jim dodeljene, najbolj prilagojeni.**

- (35) **Regijski koordinatorji sigurnega obratovanja bi morali** **izpolnjevati naloge** , pri katerih njihova regionalizacija prinaša dodano vrednost glede na funkcije, ki se izvajajo na nacionalni ravni. **Naloge** **regijskih koordinatorjev sigurnega obratovanja** bi morale zajemati funkcije, ki jih izvajajo regijski koordinatorji sigurnega obratovanja **na podlagi smernic za obratovanje sistema**⁵, ter dodatno obratovanje sistema, delovanje trga in funkcije pripravljenosti na tveganje. **Naloge** **regijskih koordinatorjev sigurnega obratovanja** bi morale izključevati delovanje elektroenergetskega sistema v realnem času.
- (36) **Regijski koordinatorji sigurnega obratovanja** bi morali delovati predvsem v interesu delovanja sistema in trga v regiji ter bi morali presegati interese enega samega subjekta. Zato bi bilo treba **regijskim koordinatorjem sigurnega obratovanja** podeliti pristojnosti , ki jih potrebujejo za **podporo** ukrepanju operaterjev prenosnih sistemov v sistemski operativni regiji pri nekaterih njihovih funkcijah, z okrepljeno posvetovalno vlogo za preostale funkcije.
- (37) ENTSO za električno energijo bi moral zagotoviti, da so ukrepi **regijskih koordinatorjev sigurnega obratovanja** usklajeni preko regionalnih meja.
- (38) Da bi povečali učinkovitost distribucijskega omrežja električne energije v Uniji in zagotovili tesno sodelovanje operaterjev prenosnih sistemov in ENTSO za električno energijo, bi bilo treba ustanoviti evropsko telo za operaterje distribucijskih sistemov v Uniji (v nadaljnjem besedilu: subjekt EU ODS). Naloge EU ODS bi morale biti točno določene, njene delovne metode pa bi morale zagotavljati učinkovitost, preglednost in reprezentativnost med operaterji distribucijskih sistemov Unije. Telo EU DSO bi moralo, kadar je primerno, tesno sodelovati z ENTSO za električno energijo pri pripravah in izvajanju omrežnih kodeksov ter si prizadevati za zagotavljanje smernic za povezovanje med drugim razpršene proizvodnje in shranjevanja v distribucijskih omrežjih ali na drugih področjih, ki so povezana z upravljanjem distribucijskih omrežij. **Subjekt EU DSO ustrezno upošteva tudi posebnosti distribucijskih sistemov, povezanih nadalje z** **elektroenergetskimi sistemi na otokih, ki niso povezani z drugimi** **elektroenergetskimi sistemi s povezovalnimi daljnovodi.**

⁵ Uredba Komisije (EU) 2017/1485 z dne 26. septembra 2017 o določitvi smernic za terminsko dodeljevanje zmogljivosti (UL L 220, 25.8.2017, str. 1).

- (39) Večje sodelovanje in usklajevanje je potrebno med operaterji prenosnih sistemov, da bi oblikovali omrežne kodekse za zagotavljanje in upravljanje dejanskega in preglednega čezmejnega dostopa do prenosnih omrežij ter da bi zagotovili usklajeno in dovolj v prihodnost usmerjeno načrtovanje in dober tehnični razvoj prenosnega sistema v Uniji, vključno z oblikovanjem povezovalnih zmogljivosti, z ustreznim upoštevanjem varovanja okolja. Navedeni omrežni kodeksi bi morali biti v skladu z okvirnimi smernicami, ki so po naravi nezavezujoče (okvirne smernice) in ki jih izdela Agencija. Agencija bi morala imeti vlogo pri pregledovanju osnutkov omrežnih kodeksov, ki bi temeljilo na dejanskem stanju, vključno z njihovo usklajenostjo z okvirnimi smernicami, in moralo bi ji biti omogočeno, da jih priporoči v sprejetje Komisiji. Agencija bi morala oceniti predloge sprememb omrežnih kodeksov in moralo bi ji biti omogočeno, da jih priporoči v sprejetje Komisiji. Operaterji prenosnih sistemov bi morali s svojimi omrežji upravljati v skladu z navedenimi omrežnimi kodeksi.
- (40) Za zagotavljanje nemotenega delovanja notranjega trga električne energije bi bilo treba predvideti postopke za sprejemanje odločitev in smernic, ki med drugim zadevajo postavitev cen in dodeljevanje zmogljivosti s strani Komisije in obenem zagotavljajo sodelovanje regulativnih organov držav članic v tem procesu, če je to ustrezno, v okviru njihovih evropskih združenj. Regulativni organi skupaj z drugimi ustreznimi organi držav članic pomembno prispevajo k pravilnemu delovanju notranjega trga električne energije.
- (41) Vsi udeleženci na trgu so zainteresirani za delo, ki se pričakuje od ENTSO za električno energijo. Zato je učinkovito posvetovanje ključnega pomena, obstoječe strukture, vzpostavljene za spodbujanje in racionalizacijo postopka posvetovanja, npr. preko nacionalnih regulatorjev ali Agencije, pa bi morale igrati pomembno vlogo.

- (42) Da bi zagotovili večjo preglednost v zvezi s celotnim omrežjem za prenos električne energije v Uniji, bi morala ENTSO za električno energijo sestaviti, objaviti in redno posodabljeni nezavezujoči 10-letni razvojni načrt omrežja za celotno Unijo (razvojni načrt omrežja za Unijo). Vanj bi bilo treba vključiti izvedljiva omrežja za prenos električne energije in potrebne regionalne povezave, ki so pomembne s poslovnega vidika in vidika zanesljivosti oskrbe.
- (43) Izkušnje z razvojem in sprejetjem omrežnih kodeksov so pokazale, da je koristno racionalizirati postopek oblikovanja s pojasnitvijo, da ima Agencija pravico [] **odobriti** osnutke omrežnih kodeksov za električno energijo pred njihovo predložitvijo Komisiji.
- (44) Močno bi bilo treba spodbujati naložbe v večje nove infrastrukture, hkrati pa zagotoviti pravilno delovanje notranjega trga električne energije. Da bi spodbujali pozitivne učinke izvzetih povezovalnih daljnovodov za enosmerni tok na konkurenco in zanesljivost oskrbe, bi bilo treba raziskati tržni interes v načrtovalni fazi projekta in sprejeti pravila upravljanja prezasedenosti. Če so povezovalni daljnovodi za enosmerni tok na ozemlju več držav članic, v skrajnem primeru zahtevek za izvzetje obravnava Agencija, da se bolje upoštevajo njegove čezmejne posledice in olajša njegova upravna obravnava. Zaradi izredno velikega profila tveganj pri konstrukciji takih izvzetih velikih infrastrukturnih projektov bi bilo poleg tega treba omogočiti začasno odstopanje od pravil o popolnem ločevanju za podjetja, ki jih zanimata dobava in proizvodnja, v zvezi z zadevnimi projekti. Izvzetje, odobrena v skladu z Uredbo (ES) št. 1228/2003⁶, se uporabljajo do izteka veljavnosti, kot je določeno v odločitvi o odobritvi izvzetja.

⁶ Uredba (ES) št. 1228/2003 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2003 o pogojih za dostop do omrežja za čezmejne izmenjave električne energije (UL L 176, 15.7.2003, str. 1).

- (45) Za večje zaupanje v trg se morajo udeleženci zanesti, da so za osebe, ki zagrešijo zlorabe, zagotovljene učinkovite, sorazmerne in odvračilne kazni. Pristojni organi bi morali imeti pooblastila, da učinkovito raziščejo obtožbe glede tržnih zlorab. V ta namen je potrebno, da imajo pristojni organi dostop do podatkov, ki zagotavljajo informacije o operativnih odločitvah dobaviteljev. Na trgu električne energije mnoge pomembne odločitve sprejemajo proizvajalci energije, ki morajo s tem povezane informacije dati na voljo pristojnim organom za določeno obdobje, tako da so jim lahko dostopne. Pristojni organi bi morali tudi redno spremljati, ali operaterji prenosnih sistemov ravnaajo v skladu s pravili. Manjši proizvajalci energije, ki nimajo realnih možnosti za izkrivljanje trga, bi morali biti izvzeti iz te obveznosti.
- (46) Države članice in pristojni nacionalni organi bi morali Komisiji predložiti ustrezne informacije. Komisija bi morala te informacije obravnavati zaupno. Komisija bi morala imeti možnost, da zahteva primerne informacije neposredno od zadevnih podjetij, če je to potrebno, pod pogojem, da so pristojni nacionalni organi o tem obveščeni.
- (47) Države članice bi morale določiti pravila glede kazni za kršitve določb te uredbe in zagotoviti njihovo izvajanje. Kazni morajo biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne.
- (48) Države članice, [] pogodbenice Energetske skupnosti **in druge tretje države, ki uporabljajo to uredbo ali so del sinhronnega omrežja celinske Evrope** [], bi morale tesno sodelovati v vseh zadevah v zvezi z oblikovanjem celovite regije za trgovanje z električno energijo in ne bi smele sprejemati ukrepov, ki bi lahko ogrozili nadaljnje povezovanje trgov električne energije ali zanesljivost oskrbe držav članic in pogodbenic.

- (49) **Ob sprejetju Uredbe št. 714/2009 je na ravni EU obstajalo le nekaj pravil za notranji trg z električno energijo. Od takrat je notranji trg EU postal bolj zapleten zaradi velikih sprememb na trgih, zlasti v zvezi s proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov. Omrežni kodeksi in smernice so zato postajali čedalje obsežnejši, saj so morali zajeti tako tehnična kot splošna vprašanja.** Za zagotovitev minimalne stopnje harmonizacije, potrebne za učinkovito delovanje trga, bi bilo treba na Komisijo [] **prenesti** pooblastilo za sprejemanje **in spreminjanje izvedbenih** aktov v skladu s členom 291 Pogodbe o delovanju Evropske unije za **nebistvene elemente nekaterih posebnih** področij, ki so temeljni za povezovanje trgov. Ta bi morala zajemati [] sprejetje in spremembe omrežnih kodeksov in smernic, kakor tudi uporabo določb o izvzetju za nove povezovalne daljnovode. Zlasti je pomembno, da se Komisija pri pripravljalnem delu ustrezno posvetuje, vključno na ravni strokovnjakov, in da se ta posvetovanja izvedejo v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu o boljši pripravi zakonodaje z dne 13. aprila 2016⁷. Za zagotovitev enakopravnega sodelovanja pri pripravi [] **izvedbenih** aktov bi Evropski parlament in Svet zlasti morala vse dokumente prejeti sočasno s strokovnjaki iz držav članic, njihuni strokovnjaki pa bi morali imeti možnost, da se sistematično udeležujejo sestankov strokovnih skupin Komisije, ki se ukvarjajo s pripravo [] **izvedbenih** aktov.
- (49a) **Pooblastilo Komisiji za spreminjanje omrežnih kodeksov in smernic je omejeno do 31. decembra 2027. To vmesno obdobje daje Komisiji na voljo dovolj časa, da pregleda obstoječe omrežne kodekse in smernice ter po potrebi predlaga zakonodajne akte Unije.**

⁷ UL L 123, 12.5.2016, str. 1.

- (50) Ker cilja te uredbe, in sicer zagotovitve usklajenega okvira za čezmejne izmenjave električne energije, države članice ne morejo zadovoljivo doseči in ker ta cilj lažje doseže Unija, Unija lahko sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. Skladno z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenega cilja.
- (51) Tržna pravila bi morala omogočati vključevanje električne energije iz obnovljivih virov in zagotavljati spodbude za povečevanje energijske učinkovitosti.**
- (52) Zaradi skladnosti in pravne varnosti ta uredba ne bi smela preprečiti uporabe odstopanj, ki izhajajo iz [člena 66] [direktive o električni energiji].**
- []
- []
- (53) Kar zadeva izravnalne trge, za učinkovito in neizkrivljajoče oblikovanje cen pri zakupu zmogljivosti za izravnavo in izravnalne energije zmogljivost za izravnavo ne sme določati cene za izravnalno energijo. To ne posega v dispečerske sisteme, ki uporabljajo integrirani postopek voznih redov v skladu z Uredbo Komisije (EU) 2017/XXXX [izravnavanje].**

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Poglavje I

Vsebina, področje uporabe in opredelitev pojmov

Člen 1

Vsebina in področje uporabe

Namen te uredbe je:

- (a) ustvariti temelje za učinkovito doseganje ciljev evropske energetske unije ter zlasti okvira podnebne in energetske politike za leto 2030⁸, in sicer tako, da se omogoči uporaba tržnih signalov zaradi povečanja **zanesljivosti oskrbe**, prožnosti, **trajnosti**, razogljičenja in inovacij;
- (b) določiti osnovna načela za dobro delujoče, povezane trge energije, kar bo vsem ponudnikom virov in odjemalcem električne energije omogočilo nediskriminatoren dostop na trg, okrepilo vlogo odjemalcev, omogočilo prilagajanje odjema in energijsko učinkovitost, olajšalo združevanje razpršenega povpraševanja in ponudbe, [] **in omogočilo** povezovanje trgov in plačilo za električno energijo iz obnovljivih virov na tržni osnovi [];

⁸ Dok. COM/2014/015 final.

- (c) določiti poštena pravila za čezmejno izmenjavo električne energije in tako pospešiti konkurenco na notranjem trgu električne energije ob upoštevanju posebnosti nacionalnih in regionalnih trgov. To vključuje vzpostavitev mehanizma nadomestil za čezmejni pretok električne energije in določitev usklajenih načel za tarife čezmejnega prenosa in za dodeljevanje razpoložljivih povezovalnih zmogljivosti med nacionalnimi prenosnimi sistemi;
- (d) spodbuditi nastanek dobro delujočega in preglednega veleprodajnega trga z visoko stopnjo zanesljivosti oskrbe z električno energijo. V njej so določeni mehanizmi za uskladitev zadevnih pravil za čezmejno izmenjavo električne energije.

Člen 2

Opredelitve pojmov

1. Za namene te uredbe se uporabljajo opredelitve iz člena 2 Direktive [prenovitev Direktive 2009/72/ES, kot je predlagana s COM(2016) 864/2], člena 2 Uredbe (EU) št. 1227/2011 Evropskega parlamenta in Sveta⁹, člena 2 Uredbe Komisije (EU) št. 543/2013¹⁰ in člena 2 [prenovitev direktive o energiji iz obnovljivih virov] [...].

⁹ Uredba (EU) št. 1227/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o celovitosti in preglednosti energetskega trga (UL L 326, 8.12.2011, str. 1).

¹⁰ Uredba Komisije (EU) št. 543/2013 z dne 14. junija 2013 o predložitvi in objavi podatkov na trgih z električno energijo ter spremembi Priloge I k Uredbi (ES) št. 714/2009 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 163, 15.6.2013, str. 1).

2. Dodatno se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:
- (a) „regulativni organi“ pomenijo regulativne organe iz člena 57(1) [prenovitev Direktive 2009/72/ES, kot je predlagana s COM(2016) 864/2];
 - (b) „čezmejni pretok“ pomeni fizični pretok električne energije po prenosnem omrežju države članice, ki nastane zaradi vpliva dejavnosti proizvajalcev in/ali odjemalcev zunaj te države članice na njenem prenosnem omrežju;
 - (c) „prezasedenost“ pomeni stanje, ko ni mogoče sprejeti vseh zahtev udeležencev na trgu za trgovanje **med omrežnimi območji** [], ker bi znatno vplivale na fizične pretoke na elementih omrežja, ki ne morejo sprejeti navedenih pretokov;
 - (d) „novi povezovalni daljnovod“ pomeni povezovalni daljnovod, ki ni zgrajen do 4. avgusta 2003;
 - (e) „strukturna prezasedenost“ pomeni prezasedenost v prenosnem sistemu, ki je **nedvoumno opredeljiva**, predvidljiva, v daljšem obdobju geografsko stabilna in se redno pojavlja pri normalnih pogojih elektroenergetskega sistema;
 - (f) „operater trga“ pomeni subjekt, ki zagotavlja storitve ujemanja prodajnih in nakupnih ponudb za električno energijo;
 - (g) „imenovani operater trga električne energije“ ali „(IOTEE)“ pomeni operaterja trga, ki ga pristojni organ imenuje za izvajanje nalog, povezanih z enotnim spajanjem trgov za dan vnaprej ali znotraj dneva;
 - (h) „vrednost nezadostnega napajanja“ pomeni v EUR/MWh izraženo oceno najvišje cene električne energije, ki so jo odjemalci pripravljene plačati, da se izognejo izklopu;

- (i) „izravnava“ pomeni vse ukrepe in procese v vseh časovnih okvirih, s katerimi operaterji prenosnih sistemov neprekinjeno zagotavljajo ohranjanje sistemske frekvence znotraj predhodno opredeljenega območja stabilnosti in rezerve, potrebne za zahtevano kakovost;
- (j) „izravnalna energija“ pomeni energijo, ki jo operaterji prenosnih sistemov uporabijo za izravnavo;
- (k) „izvajalec storitev izravnave“ pomeni udeleženca na trgu, ki operaterjem prenosnih sistemov zagotavlja izravnalno energijo ali zmogljivost za izravnavo ali oboje;
- (l) „zmogljivost za izravnavo“ pomeni obseg zmogljivosti, za katero se je izvajalec storitev izravnave strinjal, da jo bo imel na razpolago in bo zanjo operaterju prenosnega sistema predložil ponudbe za nakup ustrezne količine izravnalne energije za obdobje trajanja pogodbe;
- (m) „stran, odgovorna za izravnavo“ pomeni udeleženca na trgu ali njegovega izbranega zastopnika, odgovornega za njegova odstopanja na trgu električne energije;
- (n) „obdobje za bilančni obračun“ pomeni časovno enoto, za katero se izračunajo odstopanja strani, odgovornih za odstopanja;
- (o) „cena odstopanja“ pomeni ceno, pozitivno, nič ali negativno, v vsakem obdobju za bilančni obračun za odstopanje v vsako smer;
- (p) „območje cene odstopanja“ pomeni območje, za katero se izračuna cena odstopanja;
- (q) „postopek predkvalifikacije“ pomeni postopek za preverjanje skladnosti ponudnika zmogljivosti za izravnavo z zahtevami, ki jih določijo operaterji prenosnih sistemov;
- (r) „rezervna zmogljivost“ pomeni obseg rezerv za vzdrževanje frekvence, rezerv za povrnitev frekvence ali rezerv za nadomestitev, ki morajo biti na voljo operaterju prenosnega sistema;

- (s) „prednostno dispečiranje“ v **modelu samodispečiranja** pomeni dispečiranje elektrarn na podlagi meril, ki se razlikujejo od ekonomskega vrstnega reda nakupnih ponudb in, v osrednjih **modelih** [] dispečiranja, **tudi od** omrežnih omejitev, pri čemer se daje prednost dispečiranju določenih proizvodnih tehnologij;
- (t) „območje določanja zmogljivosti“ pomeni geografsko območje, v katerem se uporablja usklajen izračun zmogljivosti;
- (u) „mehanizem zmogljivosti“ pomeni [] upravni **ali tržni** ukrep s katerim se zagotovi doseganje želene ravni **zadostnosti virov** [], pri čemer se viri plačajo za njihovo razpoložljivost, vendar to ne vključuje ukrepov, ki se nanašajo na pomožne storitve **in upravljanje prezasedenosti** [];
- []
- (w) „soproizvodnja z visokim izkoristkom“ pomeni soproizvodnjo, ki izpolnjuje merila iz Priloge II k Direktivi 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta¹¹;
- (x) „predstavitveni projekt“ pomeni projekt, ki predstavlja tehnologijo kot prvo svoje vrste v Uniji in pomeni pomembno inovacijo, ki bistveno presega najsodobnejšo tehnologijo;
- (y) „udeleženec na trgu“ pomeni **fizično ali pravno osebo, ki proizvaja, kupuje ali prodaja električno energijo, storitve prilagajanje odjema ali shranjevanja, vključno z oddajo naročil za trgovanje, na enem ali več trgov z električno energijo, vključno z izravnalnimi trgi z energijo.**

¹¹ Direktiva 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o energetske učinkovitosti, spremembi direktiv 2009/125/ES in 2010/30/EU ter razveljavitvi direktiv 2004/8/ES in 2006/32/ES (UL L 315, 14.11.2012, str. 1).

- (z) „ponovno dispečiranje“ pomeni ukrep, tudi omejitev prenosa, ki ga sproži eden ali več operaterjev sistema s spremembo vzorca proizvodnje in/ali obremenitve, da se doseže sprememba fizičnih pretokov v prenosnem sistemu in sprostitev fizične prezasedenosti.
- (aa) „kompenzacija“ pomeni izmenjavo med območji, ki jo začnejo operaterji sistemov med dvema območjema [], za sprostitev fizične prezasedenosti.
- (bb) „objekt za proizvodnjo električne energije“ pomeni objekt, ki pretvarja primarno energijo v električno energijo in je sestavljen iz enega ali več elektroenergijskih modulov, priključenih na omrežje [] .
- (cc) „model centralnega dispečiranja“ pomeni model voznih redov in dispečiranja, pri katerem vozne rede proizvodnje in vozne rede odjema ter dispečiranje objektov za proizvodnjo električne energije in odjemnih objektov, v zvezi z objekti, ki jih je mogoče dispečirati, določi OPS v okviru integriranega postopka voznih redov.
- (dd) „standardni izravnalni produkt“ pomeni usklajen izravnalni produkt, ki ga opredelijo vsi operaterji prenosnih sistemov za izmenjavo storitev izravnave, kakor je določeno v [] smernicah za izravnavo, sprejetih na podlagi člena 18 Uredbe 714/2009.
- (ee) „posebni izravnalni produkt“ pomeni produkt, ki se razlikuje od standardnega in ustreza zahtevam, določenim v [] smernicah za izravnavo, sprejetih na podlagi člena 18 Uredbe 714/2009.
- (ff) „pooblaščen operater“ pomeni subjekt, na katerega operater prenosnega sistema ali imenovani operater trga električne energije prenese določene naloge ali obveznosti, ki so operaterju prenosnega sistema ali imenovanemu operaterju trga električne energije poverjene na podlagi te uredbe ali katere koli druge uredbe, direktive, omrežnega kodeksa ali smernic, ali so bile dodeljene s strani države članice ali [] regulativnega organa;

Poglavje II

Splošna pravila za trg električne energije

Člen 3

Načela, ki se nanašajo na delovanje trgov električne energije

1. Države članice, nacionalni regulativni organi, operaterji prenosnih sistemov, operaterji distribucijskih sistemov, [] operaterji trgov **in pooblašteni operaterji** zagotovijo, da trgi delujejo na podlagi naslednjih načel:
 - (a) cene se oblikujejo na podlagi ponudbe in povpraševanja.[]
 - (b) izogibati se je treba ukrepom, ki preprečujejo oblikovanje cen na podlagi ponudbe in povpraševanja ali odvrtaajo od razvoja bolj prilagodljive proizvodnje, nizkoogljične proizvodnje ali bolj prilagodljivega odjema;
 - (c) odjemalcem se omogoči, da imajo koristi od tržnih priložnosti in povečane konkurence na maloprodajnih trgih;
 - (d) udeležba odjemalcev in malih podjetij na trgu se omogoči z združevanjem proizvodnje iz več objektov za proizvodnjo električne energije ali bremena iz več odjemnih objektov, zato da se oblikujejo skupne ponudbe na trgu električne energije in se v elektroenergetskem sistemu z njimi skupaj upravlja, pod pogojem, da se spoštujejo pravila iz pogodb EU o konkurenci;
 - (e) tržna pravila [] **spremljajo** razogljičenje gospodarstva **npr.** tako, da se omogoči vključitev električne energije iz obnovljivih virov in zagotovijo spodbude za energijsko učinkovitost;

- (f) tržna pravila ustvarjajo ustrezne spodbude za naložbe v proizvodnjo, shranjevanje, energijsko učinkovitost in prilagajanje odjema, zato da se zadovoljijo potrebe trga in posledično zagotovi zanesljivost oskrbe;
- (g) izogibati se je treba oviram za čezmejne pretoke električne energije **med trgovalnimi območji ali državami članicami** in čezmejne transakcije na trgih električne energije ter povezanih trgih storitev;
- (h) tržna pravila omogočajo vzpostavitev regionalnega sodelovanja, kadar je to učinkovito;
- (i) **varna in trajnostna** proizvodnja **ja**, shranjevanje in odjem sodelujejo na trgu pod enakimi pogoji, **skladno z zahtevami, ki jih določa pravo EU**;
- (j) vsi proizvajalci so neposredno ali posredno odgovorni za prodajo električne energije, ki jo proizvedejo;
-
- (l) tržna pravila dopuščajo učinkovito dispečiranje proizvodnih sredstev in prilagajanja odjema;
- (m) tržna pravila omogočajo vstop in izstop podjetij za proizvodnjo in dobavo električne energije na podlagi njihovih ocen ekonomske in finančne vzdržnosti poslovanja;
- (n) z možnostmi za dolgoročno varovanje pred tveganji, ki omogočajo, **da so** udeleženci na trgu **zaščiteni** pred tveganji zaradi nestanovitnosti cen na tržni osnovi in **ki blažijo** negotovosti glede prihodnjih donosov investicij, se lahko pregledno trguje na borzah, **z možnostmi za dolgoročno varovanje pred tveganji na prostem trgu pa je mogoče sklepati dolgoročne pogodbe za dobavo električne energije**, pod pogojem, da se spoštujejo pravila iz pogodb EU o konkurenci.
- (o) **udeleženci na trgu imajo pravico pridobiti dostop do prenosnih in distribucijskih omrežij pod objektivnimi, preglednimi in nediskriminatornimi pogoji.**

Člen 4

Odgovornost za izravnano[]

1. Vsi udeleženci na trgu [] so [] odgovorni za odstopanja, ki jih povzročijo v sistemu [].
Udeleženci na trgu v ta namen [] nastopajo bodisi kot stran, odgovorna za izravnano, bodisi pogodbeno prenesejo odgovornost na stran, odgovorno za izravnano, ki jo izberejo sami. V skladu s smernicami za izravnano, sprejetimi na podlagi členov 17 in 18 Uredbe 714/2009, vsaka bilančna skupina finančno odgovarja za svoja odstopanja in si prizadeva ostati v ravnovesju ali pomagati pri ohranjanju ravnovesja elektroenergetskega sistema.

2. Države članice lahko odobrijo [] odstopanja od [] odgovornosti za izravnano le v primeru:
 - (a) **predstavitvenih projektov za nastajajoče tehnologije, kakor so opredeljene v členih 66 in 67 Uredbe (EU) 2016/631¹²;**

 - (b) **objektov za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov ali soproizvodnjo z visokim izkoristkom s skupno inštalirano električno močjo manj kot [] 250 kW;**

 - (c) **brez poseganja v pogodbe, sklenjene pred [začetek veljavnosti zakonodaje], in obratov, ki prejemajo podporo, ki jo odobri Komisija na podlagi pravil Unije o državni pomoči v skladu s členi 107 do 109 PDEU, in so bili dani v obratovanje pred [urad za publikacije: začetek veljavnosti]. Države članice lahko, [] brez poseganja v člena 107 in 108 PDEU, uvedejo spodbude za udeležence na trgu, ki so v celoti ali delno izvzeti iz odgovornosti za izravnano, da za primerno nadomestilo sprejmejo polno odgovornost za izravnano. []**

¹² **Uredba Komisije (EU) 2016/631 z dne 14. aprila 2016 o vzpostavitvi kodeksa omrežja za zahteve za priključitev proizvajalcev električne energije na omrežje (UL L 112, 27.4.2016, str. 1).**

- 2a. Če se država članica odloči za odobritev odstopanja v skladu s členom 4(2), mora poskrbeti, da finančno odgovornost za neravnovesja finančna nosi druga oseba.
3. Pri objektih za proizvodnjo električne energije, danih v obratovanje po 1. januarju 2026, se točka (b) odstavka 2 uporablja samo za objekte za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov ali soproizvodnjo z visokim izkoristkom s [] skupno inštalirano močjo manj kot [] 150 kW. **Države članice lahko uporabijo nižji prag.**

Člen 5

Izravnalni trg

[]

2. Izravnalni trgi, vključno s postopki predhodnega ugotavljanja sposobnosti, so organizirani na **takšen** način, da:
- (a) zagotavlja[]jo učinkovito nediskriminacijo med udeleženci na trgu, pri čemer se upoštevajo različne tehnične **potrebe elektroenergetskega sistema, pregledna in tehnološko nevtralna opredelitev storitev in njihovo pregledno zakupovanje []**,
 - (b) zagotavljajo dostop vsem predkvalificiranim udeležencem na trgu, bodisi posamično bodisi z združevanjem;
 - (c) sledijo potrebi po vključitvi naraščajočega deleža spremenljive proizvodnje, povečanega prilagajanja odjema in prihoda novih tehnologij.

[]

4. Izravnalni trgi zagotovijo obratovalno sigurnost, hkrati pa omogočajo čim večjo uporabo in učinkovito dodeljevanje zmogljivosti med območji v različnih časovnih okvirih v skladu s členom 15.
5. **[] Pri standardnih in posebnih izravnalnih produktih** obračun izravnalne energije temelji na mejnih cenah (plačilo po klirinški ceni), brez poseganja v [] smernice za izravnavo, sprejete na podlagi člena 18 Uredbe 714/2009. Udeležencem na trgu se dopusti, da ponudbe za nakup predložijo čim bližje realnemu času [], čas zaprtja trgovanja z izravnalno energijo pa ne nastopi pred [] zaprtjem trgovanja med območji na trgu znotraj dneva, določenem v skladu s členom 59 Uredbe Komisije (EU) 2015/1222¹³. **Operater prenosnega sistema, ki uporablja model centralnega dispečiranja lahko določi dodatna pravila v skladu s [] smernicami za izravnavo, sprejetimi na podlagi člena 18 Uredbe 714/2009.**
- 5a. **Cena izravnalne energije ni vnaprej določena [] v pogodbi za zmogljivost za izravnavo. Pri posebnih izravnalnih produktih se lahko uporabi izjema v skladu s smernicami za izravnavo, sprejetimi na podlagi člena 18 Uredbe 714/2009. Nabavni postopki so pregledni in hkrati spoštujejo zaupnost podatkov v skladu z odstavkom 4 člena 40 [prenovljene direktive o električni energiji].**

¹³ Uredba Komisije (EU) 2015/1222 z dne 24. julija 2015 o določitvi smernic za dodeljevanje zmogljivosti in upravljanje prezasedenosti (UL L 197, 25.7.2015, str. 24).

6. Odstopanja se obračunajo po ceni, ki odraža vrednost energije v realnem času **in je izračunana v skladu s [] smernicami za izravnavo, sprejetimi na podlagi člena 18 Uredbe 714/2009.**
- 6a. [] Območje cene odstopanja je [] enako trgovalnemu območju, razen [] v primeru modela centralnega dispečiranja in v skladu s [] smernicami za izravnavo, sprejetimi na podlagi člena 18 Uredbe 714/2009. Območje odstopanja je enako območju voznih redov, razen v primeru modela centralnega dispečiranja, ko območje odstopanja lahko pomeni del območja voznih redov v skladu s smernicami za izravnavo, sprejetimi na podlagi člena 18 Uredbe 714/2009.
7. Določanje obsega rezervne zmogljivosti izvedejo operaterji prenosnih sistemov v skladu s [] smernicami za obratovanje sistema, sprejetimi na podlagi člena 18 Uredbe 714/2009, in se lahko olajša na regionalni ravni. []
8. Nabavo zmogljivosti za izravnavo izvedejo operaterji prenosnih sistemov, nabava pa [] se olajša na regionalni ravni [] v skladu s smernicami za izravnavo, sprejetimi na podlagi člena 18 Uredbe 714/2009. Nabava zmogljivosti za izravnavo [] je tržno utemeljena in organizirana na način, da ne diskriminira udeležencev na trgu v postopku predkvalifikacije, posamično ali z združevanjem v skladu z odstavkom 4 člena 40 [prenovljene direktive o električni energiji]. []

9. Nabava zmogljivosti za izravnavo navzgor in navzdol se opravi ločeno v skladu s smernicami za izravnavo, sprejetimi na podlagi člena 18 Uredbe 714/2009. Kolikor je mogoče, vendar vsaj za najmanj 40 % standardnih produktov, ki se uporabljajo za zmogljivost za izravnavo, sklepanje pogodb za zmogljivost za izravnavo poteka v obdobju največ enega dneva pred nabavo zmogljivosti za izravnavo, pogodbeno obdobje pa traja največ en dan. Pogodbe za preostali del zmogljivosti za izravnavo se sklenejo za največ en mesec pred nabavo zmogljivosti za izravnavo, pogodbeno obdobje za preostali del zmogljivosti za izravnavo pa traja obdobje največ enega meseca.
- 9a. Regulativni organ lahko na zahtevo operaterja prenosnega sistema podaljša pogodbeno obdobje pri preostalem delu zmogljivosti za izravnavo iz odstavka 9 največ na obdobje dvanajstih mesecev, pod pogojem, da je takšna odločitev časovno omejena, pozitivni učinki v smislu nižjih stroškov za odjemalce pa so močnejši od negativnih učinkov na trgu . Zahteva vsebuje:
- (a) navedbo časovnega obdobja, v katerem bi izjema veljala;
 - (b) navedbo obsega zmogljivosti za izravnavo , za katerega bi izjema veljala;
 - (c) analizo učinka take izjeme na udeležbo izravnalnih virov; ter
 - (d) utemeljitev za izjemo, s katero se dokaže, da bi bila s tako izjemo dosežena večja gospodarska učinkovitost .

10. Operaterji prenosnih sistemov [] **takoj, ko je mogoče, najpozneje pa 30 minut po** realnem [] času, objavijo informacije [] o trenutnem **ravnovesju v sistemu** [] svojih [] območij **voznih redov** in [] **pričakovanih cenah** izravnalne energije. **Kolikor je odgovornost za zagotavljanje teh informacij dodeljena tretji stranki ali je nanjo prenesena, je zadevna tretja stranka v skladu s [] smernicami za izravnavo, sprejetimi na podlagi člena 18 Uredbe 714/2009 odgovorna za izpolnjevanje zahtev iz tega člena.**

Člen 6

Trgi za dan vnaprej in znotraj dneva

1. Operaterji prenosnih sistemov in imenovani operaterji trgov električne energije skupaj organizirajo upravljanje povezanih trgov za dan vnaprej in znotraj dneva, in sicer na osnovi spajanja trgov, kot je določeno v Uredbi (EU) 2015/1222. Operaterji prenosnih sistemov in imenovani operaterji trgov električne energije sodelujejo na ravni Unije ali, kadar je tako bolj ustrezno, na regionalni ravni, zato da čim bolj povečajo učinkovitost in uspešnost trgovanja z električno energijo za dan vnaprej in znotraj dneva v Uniji. Obveznost sodelovanja ne posega v uporabo določb prava Unije o konkurenci. Z vidika njihovih funkcij, ki se nanašajo na trgovanje z električno energijo, so operaterji prenosnih sistemov in imenovani operaterji trgov **z električno energijo** podvrženi regulativnemu nadzoru regulatorjev in Agencije na podlagi člena 59 [prenovitev Direktive 2009/72/ES, kot je predlagana s COM(2016) 864/2] ter členov 4 in 9 [prenovitev Uredbe (ES) št. 713/2009, kot je predlagana s COM(2016) 863/2].

2. Trgi za dan vnaprej in znotraj dneva

- (a) so organizirani na tak način, da niso diskriminatorni;
- (b) čim bolj povečajo možnost **vseh** udeležencev na trgu za **upravljanje njihovih** odstopanj;
- (c) čim bolj povečajo priložnosti za **vse** udeležence na trgu, da sodelujejo v čez- **jobmočnem** trgovanju, in sicer čim bližje realnemu času v vseh trgovalnih območjih;
- (d) zagotavljajo cene, ki odražajo tržne zakonitosti, **vključno z vrednostjo energije v realnem času**, in se udeleženci na trgu nanje lahko zanesejo pri odločanju za produkte za dolgoročno varovanje pred tveganji;
- (e) zagotavljajo obratovalno sigurnost in hkrati omogočajo čim večjo uporabo prenosnih zmogljivosti;
- (f) so pregledni, **obenem pa** spoštujejo zaupnost podatkov **in zagotavljajo, da je trgovanje anonimno**, ter

(h)ne razlikujejo med posli znotraj trgovalnega območja in med trgovalnimi območji.

Člen 7

Trgovanje na trgih za dan vnaprej in znotraj dneva

1. **Imenovani** operaterji trgov **električne energije** udeležencem na trgu dopustijo, da z energijo trgujejo čim bližje realnemu času in vsaj do časa zaprtja trgovanja med območji na trgu znotraj dneva, določenim v skladu s [] **smernicami za dodeljevanje zmogljivosti in upravljanje prezasedenosti, sprejetimi na podlagi člena 18 Uredbe (EU) 714/2009.**
2. **Imenovani** operaterji trgov **električne energije** zagotovijo udeležencem na trgu priložnost, da na trgih za dan vnaprej in znotraj dneva trgujejo z energijo v časovnih intervalih, ki so vsaj tako kratki kot obdobje za bilančni obračun, **v skladu s [] smernicami za izravnavo, sprejetimi na podlagi člena 18 Uredbe 714/2009.**
3. **Imenovani** operaterji trgov **električne energije** zagotovijo produkte za trgovanje na trgih za dan vnaprej in znotraj dneva, ki so dovolj majhni, z najmanjšo velikostjo nakupnih ponudb 1 MW [], da omogočajo učinkovito vključitev prilagajanja odjema, shranjevanja energije in majhnih elektram na obnovljive vire energije **v skladu z metodologijami, izdelanimi v [] smernicah za dodeljevanje zmogljivosti in upravljanje prezasedenosti, sprejetimi na podlagi člena 18 Uredbe (EU) 714/2009.**
4. [] **Do 1. januarja 2021** je na vseh [] območjih **voznih redov** obdobje za bilančni obračun dolgo 15 minut, **razen če [] regulativni organi v skladu s [] smernicami za izravnavo, sprejetimi na podlagi člena 18 Uredbe 714/2009, odobrijo odstopanje ali izvzetje. []**

Člen 8

Terminski trgi

1. V skladu z Uredbo (EU) 2016/1719 operaterji prenosnih sistemov izdajajo dolgoročne pravice do prenosa ali pa imajo na voljo enakovredne ukrepe, da udeležencem na trgu, [] **tudi** lastnikom objektov za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov, omogočijo varovanje pred cenovnimi tveganji čez meje trgovalnih območij, **razen če ocena terminskega trga, ki jo na zadevnih mejah trgovalnih območij izvedejo pristojni regulativni organi, pokaže, da je v zadevnih trgovalnih območjih zadosti možnosti za varovanje pred tveganji v skladu s [] smernicami za dodeljevanje zmogljivosti, sprejetimi na podlagi člena 18 Uredbe (EU) 714/2009.**
2. Dolgoročne pravice do prenosa se dodelijo na pregleden, tržen in nediskriminatoren način preko enotne platforme za dodeljevanje **skladno z določbami [] smernic za terminsko dodeljevanje zmogljivosti, sprejetih na podlagi člena 18 Uredbe 714/2009.** []
3. Pod pogojem, da izpolnjujejo pogodbeno pravila o konkurenci, so operaterji trga prosti pri razvoju terminskih produktov za varovanje pred tveganji, tudi za dolgoročno obdobje, da se udeležencem na trgu, [] **tudi** lastnikom objektov za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov, zagotovijo ustrezne možnosti za varovanje pred finančnimi tveganji zaradi cenovnih nihanj. Države članice ne omejujejo takšnih dejavnosti za varovanje pred tveganj v okviru trgovanj znotraj države članice ali trgovalnega območja.

Člen 9

[] Tehnične trgovalne omejitve

1. **Cene električne energije na veleprodajnem trgu in cene izravnalne energije, vključno s ponujenimi in končnimi cenami, niso podvržene najnižjim spodnjim ali najvišjim zgornjim omejitvam. To ne posega v tehnične omejitve cen, ki se lahko uporabijo v časovnemu okviru izravnave skladno s [] smernicami za izravnavo, sprejetimi na podlagi člena 18 Uredbe 714/2009, in v časovnih okvirih za dan vnaprej in znotraj dneva, kakor je določeno v naslednjem odstavku. []**
2. **[] Imenovani operaterji trgov električne energije lahko omejujejo najvišje in najnižje obračunske cene za dan vnaprej in znotraj dneva v skladu s [] smernicami za dodeljevanje zmogljivosti in upravljanje prezasedenosti, sprejetimi na podlagi člena 18 Uredbe (EU) 714/2009. Pri teh omejitvah se upošteva najvišja možna vrednost nezadostnega napajanja. Imenovani operaterji trgov uporabijo pregleden mehanizem za pravočasno samodejno prilagajanje tehničnih trgovalnih omejitev v primeru, da se za postavljene omejitve [] pričakuje, da bodo dosežene[]. Prilagojene višje omejitve se uporabljajo do tedaj, ko so v okviru tega mehanizma potrebna nadaljnja povečanja.**
3. Operaterji prenosnih sistemov ne sprejemajo ukrepov z namenom spreminjanja veleprodajnih cen. []
4. **Nacionalni regulativni organi ali drugi pristojni organi, ki jih imenujejo države članice, ugotovijo politike in ukrepe, ki se uporabljajo na njihovem ozemlju, ki bi lahko posredno prispevali k omejenemu oblikovanju cen na veleprodajnem trgu, vključno z omejitvijo nakupnih ponudb v povezavi z aktiviranjem izravnalne energije, mehanizmov zmogljivosti, ukrepov operaterjev prenosnih sistemov in ukrepov za preverjanje tržnih rezultatov ali v povezavi s preprečevanjem zlorab vodilnega položaja ali neučinkovito določenih trgovalnih območij.**

5. Kadar **nacionalni regulativni organ ali drug pristojni organ, ki ga** imenuje država članica, [] odkrije politiko ali ukrep, ki bi lahko omejil oblikovanje cen, sprejme vse ustrezne ukrepe za preprečitev ali, če to ni mogoče, ublažitev učinka na nakupne ponudbe. Države članice do [urad za publikacije: *šest mesecev po začetku veljavnosti*] Komisiji posredujejo poročilo s podrobnostmi o ukrepih, ki so jih sprejele ali jih nameravajo sprejeti.

Člen 10

Vrednost nezadostnega napajanja

1. **Kadar je to potrebno za pripravo standarda zanesljivosti v skladu s členom 20, nacionalni regulativni organi ali drugi pristojni organi, ki jih imenujejo** države članice, do [urad za publikacije: eno leto po začetku veljavnosti] za svoje ozemlje določijo eno samo oceno vrednosti nezadostnega napajanja []. Zadevna ocena [] se javno objavi. **Nacionalni regulativni organi ali drugi pristojni organi, ki jih imenujejo** države članice, lahko določijo različne **ocene** [] na trgovalno območje, če imajo na svojem ozemlju več trgovalnih območij. **V primeru, da se trgovalno območje razteza čez ozemlja več kot ene države članice, zadevne države članice za zadevno trgovalno območje vzpostavijo eno samo oceno vrednosti nezadostnega napajanja. Nacionalni regulativni organi ali drugi pristojni organi, ki jih imenujejo države članice, pri določitvi vrednosti nezadostnega napajanja uporabijo metodologijo, oblikovano na podlagi člena 19(5).**
2. Države članice oceno posodobijo vsaj na vsakih pet let ali **ob zaznani znatni spremembi.**

Člen 11

Dispečiranje proizvodnje in prilagajanja odjema

1. Dispečiranje objektov za proizvodnjo električne energije in prilagajanja odjema je nediskriminatorno, **pregledno** in ima – **razen če člen 11(2) do (4) določa drugače** – tržno osnovo. []

2. [] **Brez poseganja v [] člene 107 do 109 PDEU lahko države članice za električno energijo [] iz obnovljivih virov ali [] soproizvodnje z visokim izkoristkom [] iz manjšega objekta za proizvodnjo električne energije ali objekta za proizvodnjo električne energije, ki uporablja [] nastajajoče tehnologije, predvidijo odobritev prednostnega dispečiranja, in sicer v naslednjem obsegu:**
 - (a) [] **objekt za proizvodnjo električne energije** iz obnovljivih virov ali soproizvodnjo z visokim izkoristkom z inštalirano električno močjo manj kot [] **250 kW**; ali
 - (b) predstavitveni projekti za **nastajajoče [] tehnologije, kakor so opredeljene [] v kodeksu omrežja za zahteve za proizvajalce električne energije, sprejetem na podlagi člena 6 Uredbe 714/2009.**

[]

(Del odstavka 3, prestavljen v 3a.)

- 3a. **Pri objektu za proizvodnjo električne energije, danem v obratovanje s 1. januarjem 2026, se točka (a) odstavka 2 uporablja samo za objekte za proizvodnjo električne energije [] iz obnovljivih virov ali soproizvodnjo z visokim izkoristkom z inštalirano močjo manj kot [] 150 kW []. Države članice lahko uporabijo nižji prag.**

4. **Brez poseganja v pogodbe, sklenjene pred [začetek veljavnosti zakonodaje], objekt za proizvodnjo električne energije** iz obnovljivih virov ali soproizvodnjo z visokim izkoristkom, ki je bil dan v obratovanje pred [urad za publikacije: začetek veljavnosti] in je zanje, ko so bile dane v obratovanje, veljalo prednostno dispečiranje iz člena 15(5) Direktive 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta ali člena 16(2) Direktive 2009/28/ES Evropskega parlamenta in Sveta¹⁴, še naprej **uživa** prednostno dispečiranje. Prednostno dispečiranje se ne uporablja več od datuma, ko je **objekt za proizvodnjo električne energije** podvržen znatnim spremembam, kar velja vsaj v primeru, ko je potreben nov sporazum o priključitvi ali se poveča proizvodna zmogljivost.
5. Prednostno dispečiranje ne ogrozi sigurnega obratovanja elektroenergetskega sistema, se ne uporablja kot utemeljitev za omejitev čezmejnih zmogljivosti bolj, kot je določeno v členu 14, ter temelji na preglednih in nediskriminatornih merilih.

¹⁴ Direktiva 2009/28/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov, spremembi in poznejši razveljavitvi direktiv 2001/77/ES in 2003/30/ES (UL L 140, 5.6.2009, str. 16).

Člen 12

Ponovno dispečiranje []

1. Ponovno dispečiranje proizvodnje in ponovno dispečiranje prilagajanja odjema temelji na objektivnih, preglednih in nediskriminatornih merilih. **Odprto je za vse proizvodne tehnologije, shranjevanje in prilagajanje odjema, vključno z operaterji v drugih državah članicah, razen če to ni tehnično izvedljivo.**
2. Viri, ki se bodo [] ponovno dispečirali, se izberejo izmed objektov za proizvodnjo električne energije, shranjevanje ali odjemnih objektov, [] z uporabo tržnih mehanizmov, deležni pa so finančnega nadomestila. [] **Ponudbe za izravnalno energijo, ki se uporabljajo za ponovno dispečiranje, [] ne določajo [] cene izravnalne energije [] v skladu s [] smernicami za izravnavo, sprejetimi na podlagi člena 18 Uredbe 714/2009.**

(Deli odstavka 2 premaknjeni v 2a.)

- 2a. **Brez poseganja v [] člene 107 do 109 PDEU [] se sme ponovno dispečiranje proizvodnje ali ponovno dispečiranje prilagajanja odjema na netržni osnovi [] uporabljati samo, če so izpolnjeni naslednji pogoji:**
 - (a) [] tržnih alternativ ni na voljo,
 - (b) [] vsi razpoložljivi tržni viri so bili izkoriščeni ali
 - (c) [] število objektov za proizvodnjo električne energije ali odjemnih objektov, razpoložljivih na območju, na katerih so ustrezni objekti za proizvodnjo električne energije ali odjemni objekti za zagotavljanje storitve, je premajhno, da bi obstajala učinkovita konkurenca. []

(d) trenutno stanje na omrežju povzroča prezasedenost, ki je tako redna in predvidljiva, da bi tržno ponovno dispečiranje vodilo v redne strateške ponudbe, s čimer bi se notranja prezasedenost povečala, zadevna država članica pa je sprejela akcijski načrt za obravnavo te prezasedenosti ali pa zagotavlja, da je najmanjša razpoložljiva prenosna zmogljivost za trgovanje med trgovalnimi območji [] v skladu s členom 14 (7).

3. Odgovorni operaterji prenosnih sistemov vsaj enkrat letno pristojnemu regulativnemu organu poročajo o [] ponovnem dispečiranju navzdol **objektov za proizvodnjo električne energije** [] iz obnovljivih virov ali soproizvodnje z visokim izkoristkom []
4. Ob upoštevanju zahtev glede ohranjanja zanesljivosti in varnosti omrežja in na podlagi preglednih in nediskriminatornih meril, ki jih opredelijo pristojni nacionalni organi, operaterji prenosnih sistemov in operaterji distribucijskih sistemov:
 - (a) jamčijo za zmogljivost prenosnih in distribucijskih omrežij, da prenašajo električno energijo iz obnovljivih virov energije ali soproizvodnje z visokim izkoristkom ob čim manjšem možnem [] ponovnem dispečiranju. To omrežnemu načrtovanju ne preprečuje upoštevanja omejenega [] ponovnega dispečiranja, če se izkaže, da je to ekonomsko bolj učinkovito in [] ne presega 5 % [] **letno proizvedene električne energije v obratih, ki energijo proizvajajo** iz obnovljivih virov [] **in so neposredno povezani s svojim ustreznim omrežjem, razen če država članica, v kateri delež električne energije iz objektov, ki proizvajajo energijo iz obnovljivih virov ali soproizvodnje z visokim izkoristkom, znaša 50 % bruto končne porabe električne energije, ne določi drugače;**
 - (b) sprejmejo ustrezne operativne ukrepe, da se v največji možni meri zmanjša [] ponovno dispečiranje navzdol električne energije iz obnovljivih virov ali soproizvodnje z visokim izkoristkom.

5. Kadar se izvaja ponovno dispečiranje navzdol [] na netržni osnovi, se uporabljajo naslednja načela:
- (a) za [] **objekte za proizvodnjo električne energije** iz obnovljivih virov se ponovno dispečiranje navzdol [] uporablja samo, če ni drugih alternativ ali če bi druge rešitve povzročile nesorazmerne stroške ali **huda** tveganja za sigurnost omrežja;
 - (b) za **električno energijo, proizvedeno v [] procesu []** soproizvodnje z visokim izkoristkom, se ponovno dispečiranje navzdol [] uporablja samo, če ob [] ponovnem dispečiranju navzdol [] **objektov za proizvodnjo električne energije** iz obnovljivih virov ni drugih alternativ ali če bi druge rešitve povzročile nesorazmerne stroške ali **huda** tveganja za sigurnost omrežja;
- []
- (d) ponovno dispečiranje navzdol [] iz točk a [] **in b []** je treba ustrezno in pregledno utemeljiti. Utemeljitev se vključi v poročilo iz odstavka 3.
6. Kadar se uporablja [] ponovno dispečiranje na netržni osnovi, operater sistema, ki zahteva [] ponovno dispečiranje, [] **operaterju** omejenega ali ponovno dispečiranega objekta za proizvodnjo ali odjemnega objekta zagotovi finančno nadomestilo, **razen v primeru, da proizvajalec sprejme [] sporazum o priključitvi, ki ne jamči čvrste dobave energije.** Finančno nadomestilo je vsaj enako najvišjemu izmed naslednjih elementov **ali kombinaciji teh elementov, če bi uporaba enega od teh elementov vodila v neopravičljivo nizko ali neopravičljivo visoko nadomestilo:**

- (a) dodatnim operativnim stroškom, nastalim zaradi ponovnega dispečiranja, kot so dodatni stroški za gorivo v primeru ponovnega dispečiranja navzgor ali zagotavljanje rezervne toplote v primeru ponovnega dispečiranja navzdol ali omejevanja soproizvodnih **objektov za proizvodnjo električne energije** z visokim izkoristkom;
- (b) Neto prihodkom od prodaje električne energije na trgu za dan vnaprej, ki bi jih objekt za proizvodnjo ali odjemni objekt ustvaril, če ne bi bilo zahteve za ponovno dispečiranje. Kadar se objektom za proizvodnjo ali odjemnim objektom podeljuje finančna pomoč glede na obseg proizvedene ali porabljene električne energije, se izgubljena finančna pomoč obravnava kot del neto prihodkov.

Poglavje III

Dostop do omrežja in upravljanje prezasedenosti

ODDELEK 1

DODELJEVANJE ZMOGLJIVOSTI

Člen 13

Ukrepi za reševanje problema prezasedenosti in opredelitev trgovalnih območij

1. **Države članice sprejmejo vse ustrezne ukrepe [] za obravnavo problema prezasedenosti.** Meje trgovalnih območij temeljijo na dolgoročnih in strukturnih prezasedenostih prenosnega omrežja []. **Trgovalna območja takšnih strukturnih prezasedenosti ne smejo vsebovati, razen če te nimajo vpliva ali se njihov vpliv na sosednja trgovalna območja blaži z uporabo popravni ukrepov in ne vodijo v zmanjševanje zmogljivosti za medobmočno trgovanje.** Takšna trgovalna območja v Uniji so oblikovana tako, da se čim bolj poveča ekonomska učinkovitost in **da se čim bolj povečajo** čezmejne priložnosti za trgovanje, [] **pri čemer se ustrezno upošteva člen 14.**

[]

[]

[]

3. Da se zagotovi optimalna [] **konfiguracija** trgovalnega območja [], se opravi pregled trgovalnega območja. Ob pregledu **se ugotavljajo vse strukturne prezasedenosti, poleg tega pa** vsebuje analizo [] **različnih** konfiguracij trgovalnega območja na usklajen način z udeležbo prizadetih zainteresiranih strani iz vseh [] **zadevnih** držav članic, in sicer po postopku iz [] **smernic za dodeljevanje zmogljivosti in upravljanje prezasedenosti, sprejetih na podlagi člena 18 Uredbe (EU) 714/2009.** [] **Vsi zadevni operaterji prenosnega sistema** [] **predložijo predlog zadevnim nacionalnim regulativnim organom v odobritev. Zadevni nacionalni regulativni organi sprejmejo soglasno odločitev o predlogu v [3 mesecih]. Če se v navedenem roku ne dogovorijo,** Agencija [] **odloči o metodologiji in predpostavkah, ki se bodo uporabile pri postopku pregleda trgovalnega območja, kot tudi alternativnih konfiguracijah trgovalnega območja, ki se preučujejo. Ta metodologija je oprta na strukturne prezasedenosti, za katere se ne pričakuje, da bodo presežene v naslednjih petih letih, na primer ob ustreznem upoštevanju opaznega napredka pri infrastrukturno-razvojnih projektih, za katere se pričakuje, da bodo realizirani v naslednjih petih letih.**
- 3a. **Ne glede na konkretne rezultate infrastrukturno-razvojnih projektov, se za izračun razpoložljive zmogljivosti za izmenjavo med trgovalnimi območji uporablja člen 14. Kadar se akcijski načrt izvaja v skladu z odstavkom 4a, je prag iz člena 14(7[] dosežen najpozneje do konca leta 2025.** []

4. Operaterji prenosnih sistemov, ki sodelujejo pri pregledu trgovalnega območja, [] zadevnim državam članicam ali imenovanim pristojnim organom zadevnih držav članic *[najpozneje dvanajst mesecev po začetku veljavnosti te uredbe, točen datum vstavi UL]* predložijo skupen predlog. V tem členu zadevne države članice [] pomenijo tiste države članice, ki sodelujejo pri pregledu [] konfiguracije trgovalnega območja, in tudi tiste iz istega območja določanja zmogljivosti [] na podlagi [] smernic za dodeljevanje zmogljivosti in upravljanje prezasedenosti, sprejetih na podlagi člena 18 Uredbe (EU) 714/2009.

[]

4a. Kadar eden ali več operaterjev prenosnih sistemov ugotovi strukturno prezasedenost ali kadar je ob pregledu trgovalnega območja priporočena sprememba trgovalnega območja ene ali več držav članic, imajo zadevne države članice v sodelovanju s svojimi operaterji prenosnih sistemov možnost, da v šestih mesecih izdelajo akcijske načrte, ti pa so lahko nacionalni ali večnacionalni. V teh akcijskih načrtih se navede konkretna časovnica za sprejetje ukrepov za zmanjševanje strukturnih prezasedenosti, ugotovljenih v obdobju *[največ [štirih] let od začetka veljavnosti te uredbe, točen datum vstavi UL]*, med drugim bi pri tem na primer lahko šlo za pospešitev razvoja omrežja, učinkovitejšo uporabo obstoječe infrastrukture, revizijo trenutnih praks pri obratovanju sistema, temeljitejše usklajevanje obratovanja sistema z ustreznimi sosednjimi operaterji prenosnih sistemov, revizijo predpisov v zvezi s popravnimi ukrepi in ovirami za večjo prožnost ter ukrepov notranje energetske politike, s katerimi se lokacija proizvodnje in lokacija porabe menjata.

4b. Država članica, ki izvaja akcijske načrte [] v skladu z odstavkom 4a, [] zagotovi, da se – brez poseganja v odstopanja iz členov 14(7a) in 14(7b) – v zadnjem letu akcijskega načrta, najpozneje pa do konca leta [] 2025, doseže raven dodeljene zmogljivosti iz člena 14(7). Države članice dosežejo [] zmogljivost iz tega odstavka po linearni krivulji. Ta linearna krivulja in njena začetna točka, ki je bodisi zmogljivost, dodeljena na tej meji v letu pred izvajanjem akcijskega načrta, bodisi povprečje zadnjih treh let pred akcijskim načrtom, kar koli je višje, je dogovorjena z državami članicami iz istega območja izračuna zmogljivosti. V obdobju, ko država članica izvaja akcijski načrt, [] država članica zagotovi, da je zmogljivost, ki je v skladu z odstavkom 7 dana na razpolago za trgovanje med trgovalnimi območji, vsaj enaka vrednostim krivulj, tudi z uporabo popravnih ukrepov v območju določanja zmogljivosti, vendar se odločitve regulativnih organov iz odstavkov 7a in 7b za takšno državo članico ne uporabljajo. [] Stroške popravnih ukrepov, potrebnih zaradi uskladitve s krivuljo ali dajanja na razpolago prenosnih zmogljivosti med trgovalnimi območji na mejah, na katere se nanaša akcijski načrt, krije država članica ali države članice, ki izvajajo akcijski načrt.

- 4c. Države članice se [] šest mesecev pred iztekom akcijskega načrta odločijo, ali bodo svoje trgovalno območje razdelile in problem preostalih prezasedenosti obravnavale na ta način ali se bodo preostalih prezasedenosti lotile s popravnimi ukrepi, katerih stroške bodo krile same. Operaterji prenosnih sistemov, ki sodelujejo pri pregledu trgovalnega območja, vsako leto med izvajanjem akcijskega načrta in v šestih mesecih po izteku akcijskega načrta ocenijo razpoložljive prenosne zmogljivosti med trgovalnimi območji, izračunane v skladu z metodologijo iz člena 14(7) za obdobje zadnjih 12 mesecev, in v ustreznem poročilu zapišejo, ali je zmogljivost za čezmejno trgovanje dosegla [] najnižjo raven, [] določeno v členu 14(7c). Če je bila v skladu z odstavkom 4a ugotovljena strukturna prezasedenost, vendar v šestih mesecih ni bil določen akcijski načrt, zadevni operaterji prenosnih sistemov v dvanajstih mesecih po ugotovljeni strukturni prezasedenosti ocenijo razpoložljive prenosne zmogljivosti med trgovalnimi območji, izračunane v skladu z metodologijo iz člena 14(7) za obdobje zadnjih 12 mesecev, in v ustreznem poročilu zapišejo, ali je zmogljivost za čezmejno trgovanje dosegla najnižjo raven, določeno v členu 14(7). Ocenjevanje v skladu s tem odstavkom se redno ponavlja vsakih 24 mesecev za obdobje zadnjih 24 mesecev.
- 4d. Ko se pri oceni v skladu z odstavkom 4c pokaže, da v določenih državah članicah operater prenosnega sistema ni v skladu z ravni, določeno v členu 14 (7), ali ko gre za države članice, ki so se odločile za razdelitev trgovalnega območja, se zadevne države članice v 6 mesecih od prejema poročila iz odstavka 4c soglasno sporazumejo o tem, ali bodo konfiguracijo trgovalnega območja ohranile ali jo bodo spremenile. Druge države članice lahko zadevni državi članici predložijo pripombe, ki bi jih ta pri sprejemanju odločitve morala upoštevati. Odločitev se utemelji in uradno sporoči Komisiji in Agenciji.

- 4e. (prej 4a) Če zadevne države članice ne uspejo doseči soglasnega sklepa v predpisanem času, [] o tem takoj obvestijo Komisijo. Komisija lahko pripravi dodatne predloge in lahko zadevne [] države članice povabi na posvetovanje s ciljem pripomoči k uravnoteženi rešitvi v roku treh mesecev. [] Komisija v skrajnem primeru ter po posvetovanju z Agencijo in ustreznimi deležniki sprejme sklep o spremembi ali ohranitvi konfiguracije trgovalnega območja v državah članicah, na katere se nanaša sklep iz odstavka 4d, in med njimi, in sicer [] najpozneje šest mesecev po [] prejemu takšnega uradnega obvestila.
- 4f. V primeru, da se pri kateri od poznejših ponovnih ocen iz odstavka 4c izkaže, da operater prenosnega sistema ni v skladu z določbami iz člena 14(7c), se uporabi postopek iz odstavkov 4d in 4e.
5. Sklep iz odstavka 4d ali 4e temelji na poročilu, v katerem je bila ugotovljena strukturna prezasedenost, ali na rezultatih pregleda trgovalnega območja in predlogu operaterjev prenosnih sistemov iz odstavka 4a in poročilu iz odstavka 4c o njegovi ohranitvi ali spremembi []. Sklep je utemeljen, zlasti z vidika možnih odstopanj od rezultata pregleda trgovalnega območja, pri njem pa so upoštevana tudi stališča in zaveze [] zadevne države članice ter pripombe drugih držav članic.
6. Kadar potekajo dodatni pregledi trgovalnih območij v skladu s [] smernicami za dodeljevanje zmogljivosti in upravljanje prezasedenosti, sprejetimi v skladu s členom 18 Uredbe (EU) 714/2009, se ravna v skladu s postopkom iz [] tega člena [].

[]

8. **Kateri koli sklep, sprejet v skladu s tem členom**, določa datum za izvedbo spremembe. Navedeni datum za izvedbo je uravnotežen z vidika potrebe po učinkovitosti in praktičnosti, vključno s terminskim trgovanjem z električno energijo, **in ne nastopi v manj kot 12 mesecih po objavi sklepa, razen če je z zadevnimi državami članicami dogovorjeno drugače.** **Sklep** lahko določi ustrezne prehodne ureditve .

Člen 14

Splošna načela dodeljevanja zmogljivosti in upravljanja prezasedenosti

1. Pri odpravljanju težav s prezasedenostjo omrežja se uporabljajo nediskriminatorne tržne rešitve, ki dajejo učinkovite ekonomske signale vključenim udeležencem na trgu in operaterjem prenosnih sistemov. Pri odpravljanju težav s prezasedenostjo omrežja se uporabijo netransakcijske metode, to je metode, ki ne zajemajo izbire med pogodbami posameznih udeležencev na trgu. Operater prenosnega sistema pri sprejemanju operativnih ukrepov za zagotovitev, da njegov prenosni sistem ostane v normalnem obratovalnem stanju, upošteva učinek navedenih ukrepov na sosednja regulacijska območja in takšne ukrepe uskladi z drugimi prizadetimi operaterji prenosnih sistemov, kot je določeno v **smernicah za dodeljevanje zmogljivosti in upravljanje prezasedenosti, sprejetih v skladu s členom 18 Uredbe (EU) 714/2009.**
2. Postopki za omejitev transakcij se uporabijo le v izrednih situacijah, ko mora operater prenosnega sistema ukrepati zelo hitro in ponovno dispečiranje in kompenzacija nista mogoča. Vsak tak postopek se uporabi na nediskriminatoren način. Z izjemo primerov višje sile je treba udeležencem na trgu, ki jim je bila dodeljena zmogljivost, nadomestiti vsako omejitev prenosa.

2a. Operaterji prenosnih sistemov se lahko odločijo, da ne bodo izvajali usklajenih ukrepov, ki jih izdajo regijski koordinatorji sigurnega obratovanja v sistemski operativni regiji ali regijski koordinator sigurnega obratovanja sam, in lahko zmanjšajo zmogljivosti, izračunane v usklajenem izračunu zmogljivosti v svojih usklajenih ukrepih, kadar bi ti usklajeni ukrepi, izvedeni v skladu s smernicami za dodeljevanje zmogljivosti in upravljanje prezasedenosti ter odstavkoma 3 in 7, privedli do kršenja mej obratovalne sigurnosti, ki jih operater prenosnih sistemov opredeli v skladu s smernicami za obratovanje sistema, sprejetimi na podlagi člena 18 Uredbe št. 714/2009, kadar na primer ni zadostnega potenciala za ponovno dispečiranje znotraj območja določanja zmogljivosti. Zadevni operaterji prenosnih sistemov ustrezno utemeljijo takšno odstopanje. Zadevni operaterji prenosnih sistemov regijske koordinatorje sigurnega obratovanja in nacionalne regulativne organe z območja določanja zmogljivosti nemudoma obvestijo o takšnem odstopanju v skladu s členom 38 (2a) te uredbe. Regijski koordinator sigurnega obratovanja enkrat letno poroča zadevnim nacionalnim regulativnim organom in Agenciji o odstopanjih v skladu s tem odstavkom in oceni ter po potrebi analizira, kako bi se bilo mogoče v prihodnje izogniti takšnim odstopanjem. Če Agencija ugotovi, da pogoji za odstopanje v skladu s tem odstavkom niso bili izpolnjeni ali da so strukturne narave, predloži mnenje zadevnemu regulativnemu organu in Komisiji. Regulativni organ sprejme ustrezne ukrepe zoper operaterje prenosnih sistemov, če osnovni pogoji za odstopanje v skladu s tem odstavkom niso bili izpolnjeni. []

3. **Razen če je v odstavkih 7, 7a, 7b, 7d in [] 2a določeno drugače, se udeležencem na trgu da na voljo najvišja možna raven zmogljivosti povezovalnih daljnovodov in/ali prenosnih omrežij, na katere vpliva čezmejna [] zmogljivost, ob upoštevanju varnostnih standardov za zanesljivo delovanje omrežja. [] Za doseglo največjih razpoložljivih zmogljivosti se uporabljata kompenzacija in ponovno dispečiranje, vključno s čezmejnimi dispečiranjem, [] pa tudi usklajen in nediskriminatoren postopek čezmejnih popravilnih ukrepov, po izvedbi metodologije delitve stroškov pri ponovnem dispečiranju in kompenzacijskih poslih v skladu s [] smernicami za dodeljevanje zmogljivosti in upravljanje prezasedenosti, sprejetimi na podlagi člena 18 Uredbe (EU) št. 714/2009 [].**
4. Zmogljivost se dodeli samo z eksplicitnimi ali implicitnimi dražbami, kar vključuje zmogljivost in energijo. Za isto povezavo lahko obstajata obe metodi hkrati. Za trgovanje znotraj dneva se uporablja sprotno trgovanje, kar se lahko dopolni z dražbami.
5. **V primeru prezasedenosti se izbere veljavna ponudba za zmogljivost omrežja z najvišjo implicitno ali eksplicitno vrednostjo, ki v določenem časovnem okviru ponuja največ za (redko razpoložljiv vir) prenosne zmogljivosti.** Razen v primeru novih povezovalnih daljnovodov, ki so v skladu s členom 7 Uredbe (ES) št. 1228/2003, členom 17 Uredbe 714/2009 ali členom 59 upravičeni do izvzetja, pridržane cene pri metodah dodeljevanja zmogljivosti niso dovoljene.
6. Z zmogljivostjo je mogoče prosto sekundarno trgovati pod pogojem, da je operater prenosnega sistema o tem pravočasno vnaprej obveščen. Kadar operater prenosnega sistema zavrne sekundarno trgovanje (transakcijo), to jasno in pregledno sporoči ter razloži vsem udeležencem na trgu in o tem uradno obvesti regulativni organ.

7. Operaterji prenosnih sistemov [] ne omejujejo obsega povezovalne zmogljivosti, ki se da na razpolago [] udeležencem na trgu, zato da se odpravi prezasedenost znotraj njihovega **trgovalnega območja [] ali uporabi kot sredstvo za upravljanje pretokov, ki zapuščajo in ponovno vstopajo v isto trgovalno območje mimo voznega reda, razen če je v odstavku 7a ali 7b določeno drugače.**

Brez poseganja v uporabo odstopanj iz odstavka 7a in 7b se šteje, da je ta odstavek izpolnjen, če so dosežene naslednje minimalne ravni razpoložljive prenosne zmogljivosti med trgovalnimi območji, ki se izračuna v skladu s smernicami za dodeljevanje zmogljivosti in upravljanje prezasedenosti, sprejetimi na podlagi člena 18 Uredbe (EU) št. 714/2009, pri čemer se upošteva merilo N-1:

- (i) Za meje, pri katerih se uporablja pristop usklajene neto prenosne zmogljivosti, 75 % neto prenosne zmogljivosti v skladu s smernicami za dodeljevanje zmogljivosti in upravljanje prezasedenosti, sprejetimi na podlagi člena 18 uredbe (ES) št. 714/2009;**
- (ii) Za meje, pri katerih se uporablja pristop, ki temelji na pretokih moči, 75 % preostale razpoložljive rezerve na notranjih in čezmejnih kritičnih elementih omrežja, ki je bila dana na voljo za čezmejni pretok v skladu s smernicami za dodeljevanje zmogljivosti in upravljanje prezasedenosti, sprejetimi na podlagi člena 18 Uredbe št. 714/2009.**

Odstopanja na podlagi odstavka 7a ne smejo privedi do vrednosti pod tem pragom.

(7a) Pristojni regulativni organi z odstopanjem od odstavka 7 na podlagi predloga vseh operaterjev prenosnih sistemov območja izračuna zmogljivosti odobrijo višino celotne razpoložljive prenosne zmogljivosti med trgovalnimi območji za vsako mejo trgovalnega območja, ki se uporabi v metodologiji za izračun zmogljivosti, da se upoštevajo pretoki med trgovalnimi območji mimo voznega reda v obsegu, ki ga je mogoče pričakovati brez strukturne prezasedenosti v trgovalnem območju.

(Del odstavka 7 premaknjen v 7b)

7b. Na prošnjo operaterjev prenosnih sistemov **območja izračuna zmogljivosti** lahko zadevni regulativni organi odobrijo odstopanje od **odstavka 7 zaradi predvidljivih razlogov**, kadar je to potrebno za vzdrževanje obratovalne sigurnosti **in kadar ne gre za razloge iz odstavka 7a, na primer v primeru ukrepov za vzdrževanje omrežja.** Takšno odstopanje, ki ne sme biti povezano z omejevanjem že dodeljenih zmogljivosti na podlagi odstavka 5, je omejeno **vsakič na eno leto ali na največ dve leti, pri čemer se raven odstopanja vsako leto znatno zmanjša**, strogo omejeno na to, kar je nujno potrebno, in ne diskriminira med notranjimi izmenjavami in izmenjavami med območji. Utemeljitev in razlogi za odstopanje se objavijo. Kadar se odstopanje odobri, zadevni operaterji prenosnih sistemov razvijejo in objavijo metodologijo ter projekte, ki zagotavljajo dolgoročno rešitev za vprašanje, ki ga odstopanje obravnava. Odstopanje preneha veljati, ko je dosežena časovna omejitev ali ko se uporabi rešitev, kar od tega je prej.

8. Udeleženci na trgu zadevne operaterje prenosnih sistemov pravočasno pred ustreznim obratovalnim obdobjem obvestijo, ali nameravajo dodeljeno zmogljivost uporabiti. Vsaka dodeljena zmogljivost, ki ne bo uporabljena, se ponovno da na trg in sicer na pošten, pregleden in nediskriminatoren način.
9. Operaterji prenosnih sistemov, kolikor je to tehnično možno, združijo vse zahteve po prenosni zmogljivosti v nasprotni smeri po prezasedeni povezavi, da bi ta daljnovod uporabili do najvišje možne zmogljivosti. Ob polnem upoštevanju zanesljivosti omrežja se transakcije, ki sprostijo prezasedenost omrežja, nikoli ne zavrnejo.
10. Finančne posledice neizpolnjevanja obveznosti v zvezi z dodeljevanjem zmogljivosti nosijo tisti, ki so odgovorni za tako neizpolnjevanje. Kadar udeleženci na trgu ne uporabijo zmogljivosti, za katero so se obvezali, da jo bodo uporabili, ali v primeru eksplicitne dražbe zmogljivosti ne trgujejo sekundarno ali zmogljivosti ne vrnejo pravočasno, izgubijo pravice do take zmogljivosti in plačajo dajatev, ki odraža stroške. Vse dajatve, ki odražajo stroške, nastale zaradi neporabljene zmogljivosti, morajo biti upravičene in sorazmerne. Če operater prenosnega sistema ne izpolni svojih obveznosti, udeležencem na trgu nadomesti izgubo pravic do zmogljivosti. Posledične izgube se pri tem ne upoštevajo. Ključni načini in metode za določanje pravne odgovornosti, ki nastane zaradi neizpolnjevanja obveznosti, se določijo vnaprej glede na finančne posledice, pregleda pa jih ustrezni [] regulativni organ ali organi.
11. **Ko regulatorji stroške s popravnimi ukrepi porazdeljujejo med operaterje prenosnih sistemov, preučijo, v kolikšni meri pretoki, ki zapuščajo trgovalno območje in ponovno vstopajo vanj mimo voznega reda, prispevajo k prezasedenosti med obravnavanima trgovalnima območjema, in stroške porazdelijo sorazmerno s prispevkom k prezasedenosti skladno z metodologijo za delitev stroškov ponovnega dispečiranja in kompenzacije v skladu s [] smernicami za dodeljevanje zmogljivosti in upravljanje prezasedenosti, sprejetimi v skladu s členom 18 Uredbe (EU) 714/2009 in členom 76 Uredbe Komisije (EU) 2017/XYZZ. To ne velja za [] prag na podlagi odstavka 7a.**

Člen 15

Dodeljevanje zmogljivosti med območji v različnih časovnih okvirih

1. Operaterji prenosnih sistemov na novo izračunajo razpoložljivo zmogljivost med območji, in sicer vsaj po času zaprtja trgovanja med območji na trgu za dan vnaprej in znotraj dneva. Operaterji prenosnih sistemov dodelijo razpoložljivo zmogljivost med območji in vsako preostalo zmogljivost med območji, ki pred tem ni bila dodeljena, ter vsako zmogljivost med območji, ki jo je sprostil imetnik pravic do fizičnega prenosa iz prejšnjih dodelitev, in sicer v naslednjem postopku dodelitve zmogljivosti med območji.
 - 1a. **Operaterji prenosnih sistemov opredelijo ustrezno strukturo za dodeljevanje zmogljivosti med območji v različnih časovnih obdobjih, vključno z dnevom vnaprej, znotraj dneva in izravnavo. [] Takšno strukturo dodeljevanja morajo odobriti ustrezni regulativni organi. OPS pri pripravi predlogov upoštevajo:**
 - a) **značilnosti trgov;**
 - b) **obratovalne pogoje, kot so posledice združevanja jasno napovedanih razporedov;**
 - c) **raven usklajenosti pri odstotkih in časovnih okvirih, sprejetih za različne delujoče mehanizme dodeljevanja zmogljivosti med trgovalnimi območji.**
2. Ko je zmogljivost med območji po času zaprtja trgovanja med območji na trgu znotraj dneva razpoložljiva, operaterji prenosnih sistemov uporabijo zmogljivost med območji za izmenjavo izravnalne energije ali za izvajanje postopka netiranja odstopanj.

3. **Kadar se dodeljujejo zmogljivosti med območji za izmenjavo zmogljivosti za izravnavo ali souporabo rezerv v skladu s členom 5(8), operaterji prenosnih sistemov uporabljajo metodologije, razvite v [] skladu s smernicami za izravnavo, sprejetimi na podlagi člena 18 Uredbe 714/2009. []**
4. Operaterji prenosnih sistemov ne povečajo rezerve za zanesljivost, izračunano v skladu z Uredbo (EU) 2015/1222 zaradi izmenjave zmogljivosti za izravnavo ali souporabe rezerv.

ODDELEK 2

OMREŽNINE IN PRIHODEK OD DRAŽB

Člen 16

Cene za priključitev na omrežja in dostop do njih []

1. Cene, ki jih operaterji omrežij zaračunavajo za dostop do omrežja, vključno s cenami za priključitev na omrežje, cenami za uporabo omrežja in, kjer je ustrezno, cenami za ustrezno okrepitev omrežja, so pregledne, upoštevajo potrebo po zanesljivosti in prilagodljivosti omrežja in odražajo dejanske dosedanje stroške, primerljive s stroški učinkovitega in strukturno primerljivega operaterja omrežja, in se uporabljajo na nediskriminatoren način. **Metoda, uporabljena za oblikovanje omrežnine, se – brez poseganja v člen 15(1) in (6) ter merila iz Priloge XI k Direktivi 2012/27/EU [] – zlasti uporabi na način, ki ne diskriminira med proizvodnjo, priključeno na ravni distribucije, in proizvodnjo, priključeno na ravni prenosa, niti pozitivno niti negativno. S temi cenami se neupravičeno (niti pozitivno niti negativno) ne diskriminira shranjevanje energije in ne ustvarjajo odvračilne spodbude za udeležbo v prilagajanju odjema. Brez poseganja v odstavek 3, cene ne smejo biti odvisne od razdalje.**

2. Tarifne metodologije zajemajo ustrezne spodbude in fiksne stroške operaterjev prenosnih in distribucijskih sistemov. **Dovoljeni prihodki iz tarif zajemajo ustrezne spodbude za operaterje prenosnih in distribucijskih sistemov** (na kratek in na dolgi rok), da bi se povečala učinkovitost, tudi energijska učinkovitost, spodbude povezovanju trgov, zanesljivost oskrbe, podpora naložbam, **povezane raziskovalne dejavnosti in utiranje poti inovacijam v interesu odjemalcev.**
3. Če je to potrebno, tarifna stopnja, ki velja za proizvajalce in/ali odjemalce, zagotavlja lokacijske signale na ravni Unije in upošteva višino izgub v omrežju in povzročene prezasedenosti ter naložbene stroške za infrastrukturo.
4. Pri določanju cen za dostop do omrežja je treba upoštevati naslednje:
 - (a) plačila in prejemke, ki izhajajo iz mehanizma medsebojnih nadomestil operaterjev prenosnih sistemov;
 - (b) dejanska opravljena in prejeta plačila ter pričakovana plačila za prihodnja obdobja, ocenjena na podlagi preteklih obdobj.
5. Določanje cen za dostop do omrežja v skladu s tem členom ne posega v cene kot posledico upravljanja prezasedenosti, kot navaja člen 14.
6. Prav tako ne sme biti posebne omrežnine za posamezne transakcije za čez[**]območno** trgovanje z električno energijo.
7. Distribucijske tarife odražajo stroške uporabe distribucijskega omrežja s strani uporabnikov sistema, vključno z aktivnimi odjemalci, in se lahko razlikujejo glede na porabo uporabnikov sistema ali profile proizvodnje električne energije. Kjer so države članice uvedle sisteme za pametno merjenje, **se lahko uvedejo omrežne tarife na podlagi časovnega razlikovanja**, ki odražajo uporabo omrežja, in sicer na način, ki je za odjemalca pregleden in predvidljiv.

8. **Dovoljeni prihodki, ki se krijejo z** distribucijskimi tarifami lahko vključujejo cilje uspešnosti, da se operaterji distribucijskih sistemov spodbudijo h **kar najbolj učinkovitemu obratovanju svojih omrežij.**
9. Agencija do [urad za publikacije: prosimo vstaviti točen datum – tri mesece po začetku veljavnosti] za ublažitev tveganja za razdrobljenost trga pripravi poročilo **o najboljših praksah** **pri** metodologijah za prenosne in distribucijske tarife, **in pusti dovolj prostora za upoštevanje nacionalnih posebnosti.** Navedeno **poročilo o najboljših praksah** obravnava vsaj:
- (a) razmerje med tarifami, uporabljenimi za proizvajalce in odjemalce;
 - (b) stroške, ki se povrnejo s tarifami;
 - (c) časovno razlikovane omrežne tarife;
 - (d) lokacijske signale;
 - (e) razmerje med prenosnimi in distribucijskimi tarifami,
 - (f) metode za zagotavljanje preglednosti pri določanju in oblikovanju tarif;
 - (g) skupine uporabnikov omrežja, za katere se uporabljajo tarife, vključno z izjemami.

Agencija poročilo posodobi vsaj enkrat vsaki dve leti.

Člen 17

Prihodek od dražb

1. Postopki upravljanja prezasedenosti lahko v vnaprej določenem časovnem okviru ustvarjajo prihodek samo v primeru prezasedenosti, ki izhaja iz navedenega časovnega okvira, razen v primeru novih povezovalnih daljnovodov, ki so v skladu s členom 7 Uredbe (ES) št. 1228/2003, členom 17 Uredbe (ES) št. 714/2009 ali členom 59 upravičeni do izvetja. Postopek za razdelitev teh prihodkov preverijo regulativni organi in ne sme izkrivljati postopka dodeljevanja v korist katere koli stranke, ki je zaprosila za zmogljivost ali energijo, ter ne sme imeti zaviralnega učinka na znižanje prezasedenosti.
2. Vsak prihodek, ki nastane zaradi dodeljevanja povezovalne zmogljivosti, se uporabi za naslednje namene:
 - (a) zagotovitev dejanske razpoložljivosti dodeljene zmogljivosti, **vključno z nadomestilom za čvrstost**;
 - (b) vzdrževanje ali povečanje povezovalne zmogljivosti prek naložb v omrežje, zlasti z novimi povezovalnimi daljnovodi **in notranjimi daljnovodi in notranjimi daljnovodi, ki v 10-letnem načrtu za razvoj omrežja ENTSO za električno energijo določeni kot pomembni za zmanjšanje prezasedenosti povezovalnih daljnovodov, []**
 - (c) **ali v ustreznih primerih čezmejne popravne ukrepe, kakršna sta ponovno dispečiranje in kompenzacija.**

(Del 2(b), premaknjen v 2a.)

2a. Prihodki se s pridržkom odobritve s strani regulativnih organov zadevnih držav članic, se lahko uporabijo kot prihodki, ki jih morajo regulativni organi upoštevati pri odobritvi metodologije za obračunavanje omrežnih tarif in/ali določanje omrežnih tarif.

3. Uporaba prihodkov v skladu s točkama (a) (b) **ali (c)** odstavka 2 ustreza metodologiji, ki jo predlagajo **operaterji prenosnih sistemov** v posvetovanju z **regulativnimi organi** in odobri Agencija . **Operaterji prenosnih sistemov Agenciji predložijo predlog do [urad za publikacije: 12 mesecev po začetku veljavnosti] in Agencija o njem odloči v šestih mesecih.**

(Del 3, premaknjen v 3a spodaj.)

3a. Metodologija vsebuje vsaj podrobnosti pogojev, pod katerimi se lahko prihodki **obravnavajo, kot da so bili cilji iz točk (a) (b) ali (c) odstavka 2 doseženi .**

3b. Operaterji prenosnih sistemov vnaprej jasno določijo, kako bo prihodek od dražb uporabljen, in poročajo o dejanski uporabi navedenega prihodka. **Regulativni** organi vsako leto do **1. marca** objavijo poročilo o prihodkih, nastalih v 12-mesečnem obdobju, ki se konča 31. **decembra** **prejšnjega koledarskega** leta, in uporabi teh prihodkov **na podlagi odstavka 2**, vključno s konkretnimi projekti, za katere so prihodki bili uporabljeni, ali zneskom, prenesenem na ločen račun, **ali zneskom, ki je bil uporabljen pri izračunavanju omrežnih tarif**, ter potrditev, da je ta uporaba v skladu s to uredbo in metodologijo, razvito v skladu z odstavkom 3. **V takšnih primerih, ko se nekaj od prihodkov iz prezasedenosti uporabi pri izračunavanju omrežnih tarif, se v poročilu v ustreznih primerih opiše, kako so operaterji prenosnih sistemov izpolnili prednostne cilje iz člena 2.**

Poglavje IV

Zadostnost virov

Člen 18

Zadostnost virov

1. Države članice spremljajo zadostnost virov na svojem ozemlju, in sicer [] **na podlagi evropske ocene zadostnosti virov v skladu s členom 19 in lahko ob tem izvedejo [] nacionalno oceno zadostnosti virov v skladu s členom 19a.**
2. Kjer evropske **ali nacionalne ocene** zadostnosti virov odkrijejo težavo v zvezi z zadostnostjo virov, države članice opredelijo regulativne motnje **ali izkrivljanja trga ali sistemska ozka grla, kakršno na primer predstavlja nezadostna infrastruktura**, ki so povzročili ali prispevali k nastanku težave.
3. Države članice objavijo **časovni načrt s konkretno časovnico** za sprejetje ukrepov za odpravo vseh odkritih regulativnih motenj [] **ali izkrivljanj trga ali sistemskih ozkih grl.** Pri obravnavi težav v zvezi z zadostnostjo virov države članice zlasti **upoštevajo načela, opredeljena v členu 3, in preučijo** odpravo regulativnih motenj, uvedbo cen za primere pomanjkanja **prek prostega oblikovanja cen**, razvoj interkonekcije **z drugimi državami članicami, tako da se omogoči neizkrivljen dostop do trga za vse udeležence na trgu, tudi, a ne le, za shranjevanje energije, ukrepe na strani odjema in energijsko učinkovitost.**

3a. Kadar se pri nacionalni oceni zadostnosti virov v zvezi s trgovalnim območjem odkrije težava, ki pri evropski oceni zadostnosti virov v zvezi z istim trgovalnim območjem ni odkrita, [] se telo, pristojno za nacionalno oceno zadostnosti virov, [] posvetuje z ENTSO za električno energijo in zaprosi za mnenje Agencije. V tem smislu telo, pristojno za nacionalno oceno zadostnosti virov, v roku [] enega meseca od objave nacionalne ocene zadostnosti virov ENTSO za električno energijo in Agenciji predloži poročilo z obrazložitvijo ugotovljenih razhajanj med obema ocenama zadostnosti virov. (3b je bil združen s 3a.) [] ENTSO za električno energijo v enem mesecu od predložitve poročila zagotovi [] svojo oceno teh razhajanj, Agencija pa v dveh mesecih od datuma predložitve poročila zagotovi mnenje. [] Zadevna država članica oceno in mnenje ustrezno sprejme v vednost.

Člen 19

Evropska ocena zadostnosti virov

1. Evropska ocena zadostnosti virov zajema skupno zadostnost elektroenergetskega sistema glede tekočega in napovedanega povpraševanja po električni energiji za **vsako posamezno leto znotraj** desetletnega obdobja od datuma navedene ocene [].
2. ENTSO za električno energijo do [urad za publikacije: šest mesecev po začetku veljavnosti te uredbe] **usklajevalni skupini za električno energijo in** Agenciji posreduje osnutek metodologije za evropsko oceno zadostnosti virov, ki temelji na načelih iz odstavka 4.

3. Operaterji prenosnih sistemov ENTSO za električno energijo posredujejo podatke, ki jih potrebuje za [] pripravo evropske ocene zadostnosti virov. ENTSO za električno energijo oceno pripravi vsako leto. **Proizvajalci in drugi udeleženci na trgu operaterjem prenosnih sistemov zagotovijo podatke o pričakovani izkoriščenosti proizvodnih virov, ob upoštevanju razpoložljivosti primarnih virov in ustreznih scenarijev projekcije povpraševanja in ponudbe.**
4. Evropska ocena zadostnosti virov temelji na metodologiji, ki v zvezi z oceno [] **omogoča**, da:
- (a) se pripravi na ravni **vsakega zadevnega** trgovalnega območja in pokriva vsaj vse države članice []
 - (b) temelji na [] ustreznih **centralnih** scenarijih projekcij povpraševanja in ponudbe, vključno z ekonomsko oceno verjetnosti zaprtja, novogradnje proizvodnih sredstev in ukrepov za doseg ciljev energetske učinkovitosti ter ustrezni občutljivosti **glede ekstremnih vremenskih pojavov, hidroloških razmer**, veleprodajnih cen in razvoja cen ogljika;
 - (ba) preuči, kako različne vrste mehanizmov zmogljivosti rešujejo vprašanje zadostnosti;**
 - (c) ustrezno upošteva prispevek vseh virov, vključno z obstoječo in prihodnjo proizvodnjo, shranjevanjem energije, prilagajanjem odjema ter uvoznih in izvoznih možnosti in njihovega prispevka k prilagodljivemu obratovanju sistema;
 - (d) predvideva verjetni učinek ukrepov iz člena 18(3);

- (e) vključuje scenarije brez obstoječih ali načrtovanih mehanizmov zmogljivosti **in v ustreznih primerih scenarije z njimi**;
 - (f) temelji na tržnem modelu ki, kjer je ustrezno, uporablja pristop, ki temelji na pretokih moči;
 - (g) uporablja verjetnostne račune;
 - (ga) uporablja enotno orodje za modeliranje, ki ga je mogoče uporabljati tudi za nacionalne scenarije, občutljivosti in predpostavke**;
 - (h) uporablja vsaj naslednje kazalnike **iz člena 20**:
 - „pričakovana nedobavljena energija“,
 - „pričakovano tveganje izklopa bremena“;
 - (i) opredeli izvore morebitnih težav pri zadostnosti virov, zlasti če je to omrežna omejitev ali omejenost virov ali oboje.
 - (j) zagotavlja, da se ustrezno upoštevajo nacionalne [] značilnosti proizvodnje in shranjevanja, [] razpoložljivost primarnih virov in raven interkonekcije.**
5. ENTSO za električno energijo do [urad za publikacije: *šest mesecev po začetku veljavnosti te uredbe*] Agenciji posreduje osnutek metodologije za izračun:
- (a) vrednosti nezadostnega napajanja;

- (b) „stroškov novega vstopa“ za proizvodnjo ali prilagajanje odjema; ter
 - (c) standarda zanesljivosti **iz člena 20** []
6. O predlogih iz odstavkov 2 in 5 **za osnutek metodologije, scenarijih, občutljivostih, in predpostavkah, na katerih temeljijo**, ter rezultatih evropske ocene zadostnosti virov iz odstavka 3 se opravi predhodno posvetovanje **z državami članicami, usklajevalno skupino za električno energijo in ustreznimi deležniki**, Agencija pa jih odobri v skladu s postopkom iz člena 22.

Člen 19a

Nacionalne ocene zadostnosti virov

1. Nacionalne ocene zadostnosti virov [] temeljijo na metodologiji iz člena 19(2), zlasti določbah iz odstavka 4 od (b) do (j), vendar se ob upoštevanju nacionalnih preudarkov lahko določijo dodatni scenariji, občutljivosti in predpostavke. Pri nacionalnih ocenah zadostnosti virov se uporabljajo enaka [] orodja za modeliranje, kot jih uporablja ENTSO za električno energijo pri evropski oceni zadostnosti virov, in enaki vhodni podatki in drugi podatki, ustreznim nacionalnim scenarijem, občutljivostim in predpostavkam. Poleg tega se pri nacionalnih ocenah zadostnosti virov, ko gre za ocenjevanje tujega prispevka k varnosti oskrbe trgovalnih območij, na katera se nanašajo, uporabijo vrednosti za tuj prispevek [] ob upoštevanju določb člena 21.
 - 1a. Poleg nacionalne ocene zadostnosti virov, ki se izvede na podlagi odstavka 1, lahko države članice opravijo drugo oceno z uporabo drugih orodij za modeliranje namesto tistih, ki jih uporablja ENTSO za električno energijo za evropsko oceno zadostnosti virov, vendar ob upoštevanju preostalih zahtev iz odstavka 1.

2. **Nacionalne ocene zadostnosti virov ter v ustreznih primerih ocena ENTSO za električno energijo in mnenje Agencije v skladu z odstavkom 3a člena 18 se dajo na voljo javnosti [].**

Člen 20

Standard zanesljivosti

1. Pri uporabi mehanizmov zmogljivosti imajo države članice sprejet standard zanesljivosti, ki na pregleden način prikazuje njihovo zeleno raven zanesljivosti oskrbe.
2. Standard zanesljivosti [] na podlagi metodologije iz člena 19(5) pripravi **država članica ali pristojni organ, ki ga imenuje država članica.**
3. Standard zanesljivosti se izračuna z uporabo **vsaj** vrednosti nezadostnega napajanja in stroškov novega vstopa v določenem obdobju, **izražen pa je kot „pričakovana nedobavljena energija“ in „pričakovano tveganje izklopa bremena“.**
4. **Pri uporabi mehanizmov zmogljivosti** parametre, ki določajo obseg zmogljivosti, nabavljene z mehanizmom zmogljivosti, odobri [] **država članica ali drug pristojni organ, ki ga imenuje država članica. []**

Člen 21

Čezmejna udeležba v mehanizmih zmogljivosti

1. Mehanizmi, ki niso strateške rezerve, **in – če je tehnično izvedljivo – strateške rezerve,** so odprti za neposredno **čezmejno** udeležbo ponudnikov zmogljivosti, ki se nahajajo v drugi državi članici [] **na podlagi določb tega [] člena.**

2. Države članice zagotovijo, da imajo tuje zmogljivosti, ki lahko zagotovijo [] **tehnične lastnosti, enakovredne** domačim zmogljivostim, priložnost sodelovati v istem konkurenčnem postopku kot domače zmogljivosti. **V primeru mehanizmov zmogljivosti, ki delujejo [datum začetka veljavnosti], lahko države članice dopustijo neposredno udeležbo povezovalnih daljnovodov v istem konkurenčnem postopku kot tuje zmogljivosti za največ štiri leta po [začetek veljavnosti] ali dve leti po odobritvi metodologij iz odstavka 10 tega člena, kar nastopi prej. Države članice lahko za tujo zmogljivost zahtevajo naslednje:**
- (a) **zmogljivost se nahaja v državi članici [] z neposredno omrežno povezavo med tisto državo članico in [] državo članico [], ki uporablja mehanizem,**
 - (b) **zmogljivost ni udeležena v drugem mehanizmu zmogljivosti, ki mu mora biti zmogljivost na voljo,**
3. Države članice zmogljivostim, ki se nahajajo na njihovem ozemlju, ne preprečujejo udeležbe v mehanizmih zmogljivosti v drugih državah članicah.
4. Čezmejna udeležba v mehanizmih zmogljivosti [] ne spremeni ali kako drugače vpliva na vozne rede med območji in fizične pretoke med državami članicami, ki se določijo samo z rezultatom dodeljevanja zmogljivosti na podlagi člena 14.
5. **Za ponudnike zmogljivosti se v primeru nerazpoložljivosti uporabljajo plačila za nerazpoložljivost. V primeru, da so [] ponudniki zmogljivosti udeleženi v več kot enem mehanizmu za isto obdobje dobave, se zanje uporabljajo večkratna plačila za nerazpoložljivost, če ne morejo izpolnjevati večkratnih obveznosti [].**

6. **Kadar se uporabljajo mehanizmi zmogljivosti, operaterji prenosnih sistemov [] letno izračunajo največjo vstopno zmogljivost, ki je na razpolago za udeležbo tuje zmogljivosti, na podlagi metodologije iz točke (a) odstavka 10 in tako, da se upoštevajo priporočene vrednosti, ki jih izračunajo regijski koordinatorji sigurnega obratovanja na podlagi člena 34(q), 38 in 39, raven fizične interkonekcije med državami članicami, obseg pričakovane razpoložljivosti interkonekcije in verjetno hkratno preobremenitev sistemov, in sicer med sistemom, kjer se mehanizem uporablja, in sistemom, kjer se nahaja tuja zmogljivost. Izračun je potreben za vsako mejo trgovalnega območja.**
7. Države članice zagotovijo, da se vstopna zmogljivost iz odstavka 6 upravičenim ponudnikom zmogljivosti dodeli na pregleden, nediskriminatoren in tržen način.
8. **Če obstajajo mehanizmi zmogljivosti, ki ponujajo čezmejno udeležbo v dveh sosednjih državah članicah, se vsi prihodki [] iz naslova dodelitve iz odstavka 7, pripišejo operaterjem prenosnih sistemov in se mednje razdelijo z metodologijo iz točke (b) odstavka 10 ali skupno metodologijo, ki jo odobrita oba zadevna [] regulativna organa. Če sosednja država članica ne uporablja mehanizma zmogljivosti, delež prihodkov odobri pristojni nacionalni organ države članice, v kateri se mehanizem zmogljivosti izvaja, potem ko skuša pridobiti mnenje [] regulativnih organov sosednjih držav članic.** Operaterji prenosnih sistemov takšne prihodke uporabijo za namene iz člena 17(2).

9. Operater prenosnega sistema na območju, kjer se nahaja tuja zmogljivost:
- (a) ugotovi, ali zainteresirani ponudniki zmogljivosti lahko zagotovijo tehnične lastnosti, kot jih zahteva mehanizem zmogljivosti, v katerem ponudniki zmogljivosti nameravajo sodelovati, in registrira ponudnike zmogljivosti v registru kot upravičene ponudnike zmogljivosti;
 - (b) preverja razpoložljivost []
 - (c) **je s strani zadevnega ponudnika zmogljivosti brez odlašanja uradno obveščen o sodelovanju v tujem mehanizmu zmogljivosti**
 - (d) **operaterju prenosnega sistema v državi članici, ki uporablja mehanizem zmogljivosti, uradno sporoči informacije, prejete na podlagi odstavka 9a do 9c.**
10. ENTSO za električno energijo do [urad za publikacije: *dvanajst mesecev po začetku veljavnosti te uredbe*] Agenciji predloži:
- (a) metodologijo, **ki jo regijski koordinator sigurnega obratovanja in operaterji prenosnih sistemov uporabijo** za izračun največje vstopne zmogljivosti za čezmejno udeležbo iz odstavka 6;
 - (b) metodologijo za delitev prihodkov iz odstavka 8;
 - (c) skupna pravila za preverjanje razpoložljivosti iz točke (b) odstavka 9;
 - (d) skupna [] **načela** za določitev, kdaj se uveljavi plačilo za nerazpoložljivost;

- (e) pogoje delovanja registra iz točke (a) odstavka 9;
- (f) skupna pravila za ugotovitev razpoložljivosti, upravičene do udeležbe, iz točke (a) odstavka 9.

O predlogu se z Agencijo opravi predhodno posvetovanje, Agencija pa ga tudi odobri v skladu s postopkom iz člena 22.

- 11. **Zadevni nacionalni pristojni organi preverijo**, ali so bile zmogljivosti izračunane v skladu z metodologijo iz točke (a) odstavka 10.
- 12. Regulativni organi zagotovijo, da je čezmejna udeležba v mehanizmih zmogljivosti organizirana na učinkovit in nediskriminatoren način. Zlasti zagotovijo ustrezno upravno ureditev za čezmejno izvrševanje plačil za nerazpoložljivost.
- 13. Dodeljene zmogljivosti iz odstavka 7 se med upravičenimi ponudniki zmogljivosti lahko prenašajo. Upravičeni ponudniki zmogljivosti priglasijo vsak prenos v register iz točke (a) odstavka 9.

14. ENTSO za električno energijo [urad za publikacije: *dve leti po začetku veljavnosti te uredbe*] vzpostavi in upravlja z registrom iz točke (a) odstavka 9. Register je odprt za vse upravičene ponudnike zmogljivosti, sisteme, ki uporabljajo mehanizme, in njihove operaterje prenosnih sistemov.

[]

Člen 22

Postopek odobritve

1. Kjer je naveden sklic na ta člen, se za odobritev predloga, ki ga predloži ENTSO za električno energijo, uporablja postopek iz odstavkov 2 do 4.
2. Pred predložitvijo predloga ENTSO za električno energijo opravi posvetovanje z vsemi zadevnimi zainteresiranimi stranmi, [] regulativnimi organi in drugimi nacionalnimi organi **ter ustrezno upošteva rezultate postopka posvetovanja.**
3. V treh mesecih od datuma prejema Agencija predlog bodisi odobri bodisi spremeni. V slednjem primeru se Agencija pred sprejetjem spremenjenega predloga posvetuje z ENTSO za električno energijo. Sprejeti predlog se na spletni strani Agencije objavi vsaj tri mesece po datumu prejema predlaganih dokumentov.
4. Agencija lahko kadar koli zahteva spremembo odobrenega predloga. V šestih mesecih od zahteve ENTSO za električno energijo Agenciji posreduje osnutek predlaganih sprememb. V treh mesecih od datuma prejema osnutka Agencija spremembe spremeni ali odobri in jih objavi na svoji spletni strani.

Člen 23

Načela zasnove mehanizmov zmogljivosti

1. Za obravnavo preostalih pomislekov, ki jih ni možno rešiti z ukrepi iz člena 18(3), lahko države članice uvedejo mehanizme zmogljivosti ob upoštevanju določb iz tega člena in [] **brez poseganja v pravila Unije o državni pomoči, v skladu s členi od 107 do 109 PDEU.**
2. Kadar država članica želi uvesti mehanizem zmogljivosti, se o predlaganem mehanizmu posvetuje vsaj s sosednjimi državami članicami, s katerimi ima **neposredno** električno povezavo, **na podlagi celovite študije možnih učinkov na te države članice.**
- 2a. **Kadar je namen mehanizma zmogljivosti strateška rezerva, se viri iz strateške rezerve dispečirajo samo, če bi lahko operaterji prenosnih sistemov [] izčrpali svoje izravnalne vire za vzpostavitev ravnovesja med povpraševanjem in ponudbo []. Ta zahteva ne posega v aktivacijo virov pred dejanskim dispečiranjem, da bi spoštovali njihove omejitve spreminjanja moči in operativne zahteve. V obdobjih, ko se dispečirajo viri iz strateške rezerve, se odstopanja na trgu poravnajo vsaj v skladu s trgovalnimi omejitvami iz člena 9 []. [] Viri iz strateške rezerve niso poplačani prek veleprodajnih trgov električne energije ali izravnalnih trgov.**
3. Mehanizmi zmogljivosti:
 - (a) ne ustvarjajo nepotrebnih motenj na trgu in ne omejujejo čez[] **jobmočnega** trgovanja;
 - (b) **so tržni;**

- (c) so odprti za udeležbo vseh virov, ki lahko zagotovijo potrebne tehnične lastnosti na tehnološko nevtralen način in v skladu s pravičnimi in poštenimi ter preglednimi pravili, tudi, a ne samo, z udeležbo shranjevanja, energijske učinkovitosti in prilagajanja odjema [];
- (d) so začasni, a so v skladu s pravili o državni pomoči dovoljeni, če na podlagi ustrezne ocene zadostnosti virov niso ugotovljene težave v zvezi z zadostnostjo virov;
- (e) [] ne presegajo zmogljivosti, potrebne za obravnavo težave v zvezi z zadostnostjo virov.

[]

4. **Države članice pri zasnovi mehanizmov zmogljivosti uporabijo naslednje zahteve glede omejitev emisij CO₂:**

- (a) **zmogljivost za proizvodnjo električne energije z emisijami več kot 550 g CO₂/kWh energije ali v povprečju več kot 700 kg CO₂ na leto na inštalirani kW, za katero je bila končna naložbena odločitev sprejeta po [urad za publikacije: datum začetka veljavnosti], od 31. decembra 2025 naprej iz mehanizma zmogljivosti ne prejema plačil ali odobritev za prihodnja plačila;**
- (b) **zmogljivost za proizvodnjo električne energije z emisijami več kot 550 g CO₂/kWh energije ali v povprečju več kot 700 kg CO₂ na leto na inštalirani kW, za katero je bila končna naložbena odločitev sprejeta pred [urad za publikacije: datum začetka veljavnosti], od 31. decembra 2030 naprej iz mehanizma zmogljivosti ne prejemajo plačil ali odobritev za prihodnja plačila, razen za pogodbe, katerih preostalo trajanje ni daljše do pet let in ki so sklenjene pred 31. decembrom 2030. Med 31. decembrom 2025 in 31. decembrom 2030 bi bilo treba zmogljivost, ki prejema plačilo za to sodelovanje, zmanjšati za 5 % na leto;**

(c) omejitev emisij na 550 g CO₂/kWh energije in omejitev na povprečno 700 kg CO₂ na leto na inštalirani kW se izračunata na podlagi učinkovitosti zasnove proizvodne enote, kot jo navede akreditirani certifikacijski organ.

[]

5a. Države članice pri zasnovi mehanizmov zmogljivosti vključijo določbo, ki omogoča učinkovito postopno opuščanje mehanizma zmogljivosti v štirih letih, če se [] ugotovi, da težave v zvezi z zadostnostjo virov ni več. To postopno opuščanje je lahko urejeno kot upravna ukinitve tega mehanizma, z razumnim predhodnim obvestilom, ali z določbami v zasnovi mehanizma, ki bi sprožile ustavitvev pripadajočih gospodarskih spodbud, ko težav v zvezi z zadostnostjo virov ni.

Člen 24

Obstoječi mehanizmi

1. Države članice, ki [urad za publikacije: *začetek veljavnosti te uredbe*] uporabljajo mehanizme zmogljivosti, svoje mehanizme prilagodijo členom 18, 21 in 23 te uredbe **LL**, **brez poseganja v obveznosti ali pogodbe, sklenjene pred tem datumom, in brez poseganja v pravila Unije o državni pomoči v skladu s členi od 107 do 109 PDEU, vključno z odločitvami o državni pomoči, sprejetimi naknadno pred tem datumom.**

Poglavje V

Obratovanje prenosnega sistema

Člen 25

Evropska mreža operaterjev prenosnih sistemov za električno energijo

1. Operaterji prenosnih sistemov sodelujejo na ravni Unije prek ENTSO za električno energijo, da bi spodbudili dokončno oblikovanje in delovanje notranjega trga električne energije in čezmejne [] **območne** trgovine ter zagotovili optimalno upravljanje, usklajeno delovanje in dober tehnični razvoj evropskega omrežja za prenos električne energije.
2. Pri izvajanju svojih funkcij v skladu s pravom EU ENTSO za električno energijo [] prispeva k učinkovitemu in trajnostnemu doseganju ciljev iz okvira podnebne in energetske politike za obdobje od 2020 do 2030, zlasti s prispevanjem k učinkoviti vključitvi električne energije, proizvedene iz obnovljivih virov, in k izboljšanju energijske učinkovitosti, **pri tem pa ohranja varnost sistema.**

Člen 26

Ustanovitev ENTSO za električno energijo

1. Operaterji prenosnih sistemov za električno energijo predložijo Komisiji in Agenciji osnutek statuta bodoče ENTSO za električno energijo, seznam članov in osnutek poslovnika, vključno s pravilnikom za posvetovanje z drugimi zainteresiranimi stranmi.
2. V dveh mesecih po prejemu teh informacij Agencija po uradnem posvetovanju z organizacijami, ki zastopajo vse zainteresirane strani, zlasti uporabnike sistema, vključno z odjemalci, Komisiji predloži mnenje o osnutku statuta, seznamu članov in osnutku poslovnika.
3. Komisija poda mnenje o osnutku statuta, seznamu članov in osnutku poslovnika, ob upoštevanju mnenja Agencije iz odstavka 2 in v treh mesecih po prejemu mnenja Agencije.
4. Operaterji prenosnih sistemov v treh mesecih po prejemu ugodnega mnenja Komisije ustanovijo ENTSO za električno energijo, sprejmejo statut in poslovnik ter ju objavijo.
5. Dokumenti iz odstavka 1 se predložijo Komisiji in Agenciji v primeru sprememb ali na utemeljeno zahtevo Komisije ali Agencije. Agencija in Komisija mnenje izdeta v skladu z odstavki 2 do 4.

Člen 27

Naloge ENTSO za električno energijo

1. ENTSO za električno energijo:
 - (a) oblikuje omrežne kodekse za področja iz člena 55(1), da bi dosegli cilje, določene v členu 25;
 - (b) sprejme in objavi nezavezujoč 10-letni razvojni načrt omrežja za celotno Unijo (razvojni načrt omrežja za Unijo), in sicer vsako drugo leto;
 - (c) pripravi in sprejme predloge v zvezi z evropsko oceno zadostnosti virov v skladu s členom 19(2), (3) in (5) ter za tehnične specifikacije za čezmejno udeležbo v mehanizmih zmogljivosti v skladu s členom 21(10);
 - (d) sprejme priporočila za usklajevanje tehničnega sodelovanja med operaterji prenosnih sistemov Unije in tretjih držav;
 - (e) sprejme okvir za sodelovanje in usklajevanje med **regijskimi koordinatorji sigurnega obratovanja**;
 - (f) sprejme predlog [] o opredel[]itvi **systemske operativne regij**[]e [] v skladu z **določbami člena 33**;
 - (fa) **sodelujejo z operaterji distribucijskih sistemov in subjektom EU ODS.**
 - (fb) **spodbuja digitalizacijo prenosnih omrežij, vključno z uvedbo pametnih omrežij in pametnih merilnih sistemov;**
- []

- (g) sprejme skupne instrumente za upravljanje omrežij, da se zagotovi uskladitev upravljanja omrežij v običajnih in izrednih razmerah, vključno s skupno lestvico za razvrščanje incidentov, in načrte raziskav, vključno z uresničevanjem teh načrtov z učinkovitim raziskovalnim programom. Ti instrumenti med drugim določajo:
- (i) informacije, vključno z ustreznimi informacijami za dan vnaprej, znotraj dneva in v realnem času, ki so koristne za boljše operativno usklajevanje, pa tudi optimalno pogostost zbiranja in izmenjave teh informacij;
 - (ii) tehnološko platformo za izmenjavo informacij v realnem času in po potrebi tehnološke platforme za zbiranje, obdelavo in prenos drugih informacij iz točke (i), pa tudi za izvajanje postopkov, ki bi lahko povečali operativno usklajevanje med operaterji prenosnih sistemov, s ciljem, da bi se takšno usklajevanje razširilo po vsej Uniji;
 - (iii) kako operaterji prenosnih sistemov posredujejo operativne informacije drugim operaterjem prenosnih sistemov ali drugim subjektom, ki so pooblaščen za njihovo podporo, da bi dosegli operativno usklajevanje, in Agenciji; ter
 - (iv) da operaterji prenosnih sistemov določijo kontaktno osebo, ki je zadolžena za odgovarjanje na vprašanja drugih operaterjev prenosnih sistemov, drugih za to pooblaščenih subjektov iz točke (iii) ali Agencije v zvezi s temi informacijami.
- (h) sprejme letni delovni program;
- (i) sprejme letno poročilo;
- (j) pripravi in sprejme sezonske napovedi zadostnosti v skladu s členom 9(2) [uredba o pripravljenosti na tveganja, kot je predlagana s COM(2016) 862] .

2. ENTSO za električno energijo Agenciji poroča o odkritih pomanjkljivostih pri oblikovanju in delovanju [] **regijskih koordinatorjev sigurnega obratovanja**.
3. ENTSO za električno energijo objavi zapisnike zasedanj skupščine, upravnega odbora in odborov ter javnosti redno posreduje informacije o odločanju in dejavnostih.
4. Letni delovni program iz točke (h) odstavka 1 vsebuje seznam in opis omrežnih kodeksov, ki jih je treba pripraviti, načrt usklajevanja za upravljanje omrežja, dejavnosti raziskav in razvoja, ki jih je treba izvesti v zadevnem letu, in okvirni časovni raspored.
5. ENTSO za električno energijo da na voljo vse informacije, ki jih zahteva Agencija za izpolnitev nalog v okviru člena 29(1). Operaterji prenosnih sistemov dajo na voljo vse informacije, ki jih zahteva ENTSO za električno energijo za izpolnitev nalog v okviru prvega stavka.
6. ENTSO za električno energijo Komisiji na njeno zahtevo predloži mnenje v zvezi s sprejetjem smernic iz člena 57.

Člen 28

Posvetovanja

1. Pri pripravi predlogov v okviru nalog iz člena 27(1) ENTSO za električno energijo v skladu s poslovnikom iz člena 26 v zgodnji fazi postopka opravi obsežno posvetovanje na odprt in pregleden način z vsemi ustreznimi zainteresiranimi stranmi, zlasti z organizacijami, ki zastopajo vse zainteresirane strani. V posvetovanje so vključeni tudi nacionalni regulativni organi in drugi nacionalni organi, podjetja, ki se ukvarjajo z dobavo in proizvodnjo električne energije, uporabniki sistema, vključno z odjemalci, operaterji distribucijskih sistemov, vključno z ustreznimi panožnimi združenji, tehničnimi organi in združenji zainteresiranih strani. Cilj posvetovanja je pridobiti mnenja in predloge vseh ustreznih strani v postopku odločanja.
2. Vsi dokumenti in zapisniki zasedanj v zvezi s posvetovanjem iz odstavka 1 se objavijo.
3. Pred sprejetjem predlogov v skladu s členom 27(1) ENTSO za električno energijo navede, kako je upoštevala pripombe, ki jih je prejela med posvetovanjem. Če pripomb ni upoštevalo, to utemelji.

Člen 29

Spremljanje s strani Agencije

1. Agencija spremlja izvajanje nalog ENTSO za električno energijo iz člena 27(1), (2) in (3) ter poroča Komisiji.

Agencija spremlja, kako ENTSO za električno energijo izvaja omrežne kodekse iz člena 55(14). Če ENTSO za električno energijo ne izvaja omrežnih kodeksov, Agencija od ENTSO za električno energijo zahteva, da predloži ustrezno utemeljeno razlago, zakaj tega ni storila. Agencija o tej razlagi obvesti Komisijo in poda svoje mnenje o njej.

Agencija spremlja in analizira izvajanje omrežnih kodeksov in smernic, ki jih sprejme Komisija v skladu s členom 54(1), ter njihov vpliv na usklajevanje veljavnih pravil za spodbujanje povezovanja trgov ter nediskriminacije, učinkovite konkurence in uspešnega delovanja trga, ter o tem poroča Komisiji.

2. ENTSO za električno energijo Agenciji v mnenje predloži osnutek razvojnega načrta omrežja za Unijo, osnutek letnega delovnega programa, vključno z informacijami o postopku posvetovanja, in druge dokumente iz člena 27(1).

Agencija v dveh mesecih od prejema dokumentov predloži ustrezno utemeljeno mnenje ter priporočila ENTSO za električno energijo in Komisiji, če meni, da osnutek letnega delovnega programa ali osnutek razvojnega načrta omrežja za Unijo, ki ju je predložila ENTSO za električno energijo, ne prispevata k nediskriminaciji, učinkoviti konkurenci, uspešnemu delovanju trga ali k zadostnim čezmejnimi povezavam, ki bi bile na voljo tretjim stranem.

Člen 30

Stroški

Stroške, povezane z dejavnostmi ENTSO za električno energijo iz členov 25 do 29 in 54 do 57 te uredbe ter iz člena 11 Uredbe (EU) št. 347/2013, krijejo operaterji prenosnih sistemov; stroški se upoštevajo pri izračunu tarif. Regulativni organi stroške odobrijo le, če so razumni in primerni.

Člen 31

Regionalno sodelovanje operaterjev prenosnih sistemov

1. Operaterji prenosnih sistemov znotraj ENTSO za električno energijo vzpostavijo regionalno sodelovanje, da bi prispevali k nalogam iz člena 27(1), (2) in (3). Zlasti vsaki dve leti objavijo regionalni naložbeni načrt, na podlagi katerega se lahko odločajo glede naložb. ENTSO za električno energijo spodbuja sodelovanje med operaterji prenosnih sistemov na regionalni ravni za zagotovitev interoperabilnosti, komuniciranja in spremljanja regionalne učinkovitosti na področjih, ki niso harmonizirana na ravni Unije.
2. Za zagotovitev optimalnega upravljanja omrežja operaterji prenosnih sistemov spodbujajo obratovalne dogovore, prav tako spodbujajo razvoj izmenjave energije, usklajeno dodeljevanje čezmejnih zmogljivosti, in sicer z nediskriminatornimi tržnimi rešitvami in ob ustreznem upoštevanju konkretnih koristi implicitnih dražb za kratkoročne dodelitve, ter povezovanje mehanizmov izravnave in rezerv električne energije.

3. Za namene doseganja ciljev iz odstavkov 1 in 2 tega člena lahko Komisija določi geografsko območje posameznih struktur regionalnega sodelovanja, pri tem pa upošteva obstoječe strukture regionalnega sodelovanja. Vsaka država članica lahko spodbuja sodelovanje na več kot enem geografskem območju. Komisija je pooblaščenca za sprejemanje **izvedbenih** [] aktov v skladu s členom [] **62(2)**, kar zadeva geografska območja, ki jih pokrivajo posamezne strukture regionalnega sodelovanja. **Sklepi in pooblastilo iz tega odstavka ne posegajo v člen 33 in so predmet posvetovanj.** V ta namen se Komisija posvetuje z Agencijo in ENTSO za električno energijo.

Člen 32

Ustanovitev in poslanstvo [] regijskih koordinatorjev sigurnega obratovanja

1. Vsi operaterji prenosnih sistemov **systemske operativne regije** do [urad za publikacije: *dvanajst mesecev po začetku veljavnosti*] v **potrditev ustreznim regulativnim organom predložijo predlog za [] okrepitev regijskih koordinatorjev sigurnega obratovanja, oblikovan v skladu s [] smernicami za obratovanje sistema, sprejetimi v skladu s členom 18 Uredbe 714/2009.**

Predlog [] vsebuje naslednje [] elemente.

- a) sodelujoče države članice in operaterji prenosnih sistemov;**
- b) organizacijsko, finančno in obratovalno ureditev, potrebno za zagotovitev učinkovitega, sigurnega in zanesljivega obratovanja interkonekcijskega prenosnega sistema;**

- c) **izvedbeni načrt za začetek delovanja regijskih koordinatorjev sigurnega obratovanja;**
 - d) **statut in poslovnik regijskih koordinatorjev sigurnega obratovanja;**
 - e) **opis skupnih postopkov v skladu s členom 35;**
 - f) **opis ureditev v zvezi z odgovornostjo regijskih koordinatorjev sigurnega obratovanja v skladu s členom 44.**
2. **Regijski koordinatorji sigurnega obratovanja se ustanovijo v sistemski operativni regiji, kjer opravljajo svoje naloge in imajo pravno obliko iz člena Priloge II k Direktivi (EU) 2017/1132 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁵.**
3. **Operaterji prenosnih sistemov so odgovorni za upravljanje pretokov električne energije ter zagotavljanje sigurnega, zanesljivega in učinkovitega elektroenergetskega sistema v skladu s členom 40 [prenovitve Direktive 2009/72/ES, kot je predlagana v dok. COM(2016) 864/2] in v nacionalni zakonodaji. Regijski koordinatorji sigurnega obratovanja dopolnjujejo vlogo operaterjev prenosnih sistemov z opravljanjem nalog regionalnega pomena, ki so jim dodeljene v skladu s členom 34.**
- 4a. **Regijski koordinatorji sigurnega obratovanja začnejo opravljati svoje nove naloge iz člena 34(1) do 1. januarja 2025. Vse države članice iste sistemske operativne regije se lahko skupaj dogovorijo o zgodnejšem delovanju zadevnega regijskega koordinatorja sigurnega obratovanja [+].**

¹⁵ **Direktiva (EU) 2017/1132 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. junija 2017 o določenih vidikih prava družb (UL L 169, 30.6.2017, str. 46).**

Člen 33

Geografsko območje [] regijskih koordinatorjev sigurnega obratovanja

- 0a.** Za namene te uredbe se geografska območja, ki jih pokrivajo posamezni operaterji prenosnih sistemov, ki si delijo istega regijskega koordinatorja sigurnega obratovanja, ustanovljenega v skladu s [] smernicami za obratovanje sistema, sprejetimi na podlagi člena 18 Uredbe 714/2009, imenujejo sistemske operativne regije.
- 0b.** Regijski koordinatorji sigurnega obratovanja lahko pokrivajo geografska območja, ki so večja ali manjša od tistih, ki obstajajo v skladu s [] smernicami za obratovanje sistema, sprejetimi na podlagi člena 18 Uredbe 714/2009. V takšnem primeru zadevni operaterji prenosnih sistemov Agenciji predložijo predlog za opredelitev sistemskih operativnih regij, ki jih pokriva regijski koordinator sigurnega obratovanja.
1. ENTSO za električno energijo do [urad za publikacije: šest mesecev po začetku veljavnosti te uredbe] Agenciji posreduje predlog z navedbo, kateri operaterji prenosnih sistemov, trgovalna območja, meje trgovalnih območij, območja določanja zmogljivosti in regije za usklajevanje izklopov so zajeti v posamezni sistemski operativni regiji.
- 1a.** Kadar je država članica del več različnih sinhronih območij, lahko operaterja prenosnih sistemov usklajujeta dva regijska koordinatorja sigurnega obratovanja. Predlog iz odstavka 1 za meje trgovalnih območij v bližini sistemskih operativnih regij določa, kako mora potekati usklajevanje med regijskimi koordinatorji sigurnega obratovanja za te meje.
- 1b.** Vsak regionalni koordinator sigurnega obratovanja opravlja naloge, navedene v členu 34(1), za operaterje prenosnih sistemov v sistemski operativni regiji, v kateri ima sedež. []

[]

2. Agencija v treh mesecih od prejema **predloga iz odstavka 1** opredelitve sistemskih operativnih regij bodisi odobri bodisi predlaga spremembe. V slednjem primeru se Agencija pred sprejetjem sprememb posvetuje z ENTSO za električno energijo. Sprejeti predlog se objavi na spletni strani Agencije.

Člen 34

Naloga[] regijskih koordinatorjev sigurnega obratovanja

1. Vsak [] regionalni koordinator sigurnega obratovanja izvaja [] naslednje [] naloge [] **regionalnega pomena za operaterje prenosnih sistemov** v sistemski operativni regiji [], ki so podrobneje opredeljene v Prilogi I:
- (a) usklajen izračun zmogljivosti v skladu z metodologijami, izdelanimi v skladu s [] smernicami za dodeljevanje zmogljivosti in upravljanje prezasedenosti, sprejetimi na podlagi člena 18 Uredbe št. 714/2009;
 - (b) usklajena analiza sigurnosti v skladu z metodologijami, izdelanimi v skladu s [] smernicami za obratovanje sistema, sprejetimi na podlagi člena 18 Uredbe 714/2009;
 - (c) oblikovanje skupnih modelov [] omrežja v skladu z metodologijami in postopki, razvitimi v skladu s [] smernicami za obratovanje sistema, sprejetimi na podlagi člena 18 Uredbe 714/2009;
 - (d) **podpora** ocene skladnosti načrtov ohranitve sistema in načrtov za ponovno vzpostavitev sistema operaterjev prenosnih sistemov v skladu s postopkom iz [] kodeksa omrežja za izredne razmere in ponovno vzpostavitev, sprejetega na podlagi člena 6 Uredbe 714/2009;

(da) regionalne napovedi zadostnosti sistema [] za teden do dan vnaprej in ocene [] ukrepov za zmanjšanje tveganj v skladu s postopki, določenimi v [] smernicah za obratovanje sistema, sprejetih na podlagi člena 18 Uredbe št. 714/2009;

(db) regionalno usklajeno načrtovanje izklopov v skladu s postopki, določenimi v [] smernicah za obratovanje sistema, sprejetih na podlagi člena 18 Uredbe št. 714/2009;

[]

(dd) usposabljanje in certificiranje osebja, ki dela za regijske koordinatorje sigurnega obratovanja[+];

[]

(e) **podpora** usklajevanja in optimizacije ponovne vzpostavitve na regionalni ravni, **kot zahtevajo operaterji prenosnih sistemov**;

(f) analizo in poročanje po obratovanju in po motnjah;

[]

[]

[]

[]

[]

[]

(m) opredelitev regionalnih kriznih scenarijev, če so zahtevani v skladu s členom 6(1) [uredba o pripravljenosti na tveganja, kot je predlagana s COM(2016) 862] in v obsegu, v katerem so prenesene nanje;

(n) pripravo in izvedbo letnih simulacij kriznih razmer v sodelovanju s pristojnimi organi v skladu s členom 12(3) [uredba o pripravljenosti na tveganja, kot je predlagana s COM(2016) 862];

[]

(p) naloge v zvezi s sezonskimi napovedmi zadostnosti, če so zahtevane v skladu s členom 9([] 3) [uredba o pripravljenosti na tveganja, kot je predlagana s COM(2016) 862] in v obsegu, v katerem so prenesene nanje;

[]

(q) izračun **vrednosti** največje vstopne zmogljivosti, ki je na razpolago za udeležbo tuje zmogljivosti v mehanizmih zmogljivosti, **za namene objave priporočila iz člena 21(6) []**.

2.

Države članice v sistemski operativni regiji se lahko na podlagi skupnega predloga regulativnih organov in po posvetu z operaterji prenosnih sistemov in regijskimi koordinatorji sigurnega obratovanja skupaj odločijo, da določijo dodatne naloge svetovalnega usklajevanja, na podlagi katerih bodo regijski koordinatorji sigurnega obratovanja izdali priporočila v skladu s členom 38. V takšnem primeru regijski koordinatorji sigurnega obratovanja te naloge izvajajo na podlagi metodologij, ki jih sestavijo operaterji prenosnih sistemov in so dogovorjene z zadevnimi regulativnimi organi.

3. Operaterji prenosnih sistemov svojim **regijskim koordinatorjem sigurnega obratovanja** zagotovijo informacije, potrebne za opravljanje njihovih **nalog**.

4. **Regijski koordinatorji sigurnega obratovanja** operaterjem prenosnih sistemov v sistemski operativni regiji zagotovijo vse potrebne informacije za izvajanje **usklajenih** **ukrepov in priporočil**, ki jih predlagajo **regijski koordinatorji sigurnega obratovanja**.

Člen 35

Sodelovanje znotraj regijskih koordinatorjev sigurnega obratovanja in med njimi

1. Dnevno **usklajevanje znotraj regijskih koordinatorjev sigurnega obratovanja in med njimi** se upravlja v okviru sodelovalnih **postopkov** na podlagi:

(a) ureditev dela za obravnavanje načrtovalnih in operativnih vidikov **v zvezi z nalogami iz člena 34(1)**;

- (b) postopka za **izmenjavo analize in** posvetovanje z **regijskimi koordinatorji sigurnega obratovanja** v sistemski operativni regiji v okviru dnevnih operativnih zadolžitev in nalog v skladu s členom 37 **in z drugimi regionalnimi varnostnimi koordinatorji**;
- (c) postopka za sprejemanje **usklajenih ukrepov** in priporočil v skladu s členom 38;
- (d) postopka za revizijo **usklajenih ukrepov** in priporočil, **ki jih izdajo regijski koordinatorji sigurnega obratovanja** v skladu s členom 39.

Člen 36

Ureditev dela

1. **Regijski koordinatorji sigurnega obratovanja** delo uredijo tako, da obravnavajo načrtovalne in operativne vidike v zvezi z **nalogami**, ki se izvajajo, zlasti ob upoštevanju posebnosti in zahtev teh **nalog**, kot je določeno v Prilogi I. **Regijski koordinatorji sigurnega obratovanja razvijejo tudi postopek za kakršno koli revizijo teh delovnih dogovorov.**
2. **Regijski koordinatorji sigurnega obratovanja** zagotovijo, da ureditev dela vsebuje pravila za uradno obveščanje zadevnih strani.

Člen 37

Postopek posvetovanja

1. **Regijski koordinatorji sigurnega obratovanja** razvijejo postopek, da v okviru svojih dnevni operativnih zadolžitev in nalog organizirajo ustrezna in redna posvetovanja z operaterji prenosnih sistemov **v sistemski operativni regiji, drugimi regijskimi koordinatorji sigurnega obratovanja** in zadevnimi zainteresiranimi stranmi. Da bi bilo možno obravnavati regulativna vprašanja, se po potrebi vključijo regulativni organi.
2. Če je potrebno, se lahko regijski koordinatorji sigurnega obratovanja posvetujejo z državami članicami **sistemske operativne regije in v ustreznih primerih s svojimi regionalnimi forumi o zadevah političnega pomena, ki niso vsakodnevne dejavnosti regijskih koordinatorjev sigurnega obratovanja, in o izvajanju svojih nalog. Regijski koordinatorji sigurnega obratovanja ustrezno upoštevajo priporočila države članice in v ustreznih primerih njihovih regionalnih forumov.**

Člen 38

Usklajeni ukrepi in priporočila

1. **Operaterji prenosnih sistemov v sistemski operativni regiji** razvijejo postopek za sprejemanje **usklajenih ukrepov in priporočil, ki jih predlagajo regijski koordinatorji sigurnega obratovanja v skladu z merili iz odstavkov od 2 do 4.**

2. **Regijski koordinatorji sigurnega obratovanja določijo usklajene ukrepe,** naslovljene na operaterje prenosnih sistemov, in sicer v zvezi z **nalogami** iz točk (a) in (b) člena 34(1). **Operaterji prenosnih sistemov se lahko odločijo, da ne bodo izvajali usklajenih ukrepov, ki jih izdajo regijski koordinatorji sigurnega obratovanja, kadar bi izvajanje teh usklajenih ukrepov privedlo do kršenja mej obratovalne sigurnosti, ki jih vsak operater prenosnih sistemov opredeli v skladu s smernicami za obratovanje sistema, sprejetimi na podlagi člena 18 Uredbe št. 714/2009 .**
- 2a. Če se operater prenosnega sistema po reviziji, sproženi v skladu s členom 39, odloči, da ne bo izvajal usklajenih ukrepov iz razlogov, navedenih v točki 2, mora brez nepotrebnega odlašanja na pregleden način sporočiti podrobne razloge regijskemu koordinatorju sigurnega obratovanja in operaterjem prenosnih sistemov v sistemski operativni regiji . V takih primerih regijski koordinator sigurnega obratovanja oceni vpliv na druge operaterje prenosnih sistemov v sistemski operativni regiji in lahko predlaga drugačen niz usklajenih ukrepov, za katere velja postopek iz odstavka 2.
3. **Regijski koordinatorji sigurnega obratovanja sprejmejo priporočila,** naslovljena na operaterje prenosnih sistemov, in sicer v zvezi z **nalogami** iz člena 34(1), **razen za naloge, zajete v odstavku 2 tega člena.**
4. **Države članice v sistemski operativni regiji lahko na predlog regulativnega organa po posvetovanju z operaterji prenosnih sistemov in regijskimi koordinatorji sigurnega obratovanja skupaj sprejmejo odločitev o podelitvi pristojnosti za usklajene ukrepe ali zavezujočih pristojnosti odločanja regijskim koordinatorjem sigurnega obratovanja za eno ali več nalog iz člena 34(1).**

Člen 39

Revizija usklajenih ukrepov in priporočil

1. **Regijski koordinatorji sigurnega obratovanja** razvijejo postopek za revizijo **usklajenih ukrepov in priporočil v zvezi z nalogami, opisanimi v členu 34.**
2. Postopek se sproži na zahtevo enega ali več operaterjev prenosnih sistemov v sistemski operativni regiji. Po reviziji **usklajenih ukrepov** ali priporočila **regijski koordinatorji sigurnega obratovanja** **potrdijo ali spremenijo ukrep.**
3. Ko je ukrep, za katerega se izvede revizija, **usklajeni ukrep** v skladu s členom 38(2), zahteva po reviziji ne zadrži **usklajenega ukrepa**, razen ko **bi izvajanje usklajenih ukrepov vodilo v kršenja mej obratovalne sigurnosti, ki jih vsak operater prenosnih sistemov opredeli v skladu z smernicami za obratovanje sistema, sprejetimi na podlagi člena 18 Uredbe št. 714/2009.**
4. Ko se na podlagi revizije priporočila v skladu s členom 38(3) operater prenosnega sistema odloči, da priporočilu ne bo sledil, posreduje **regijskemu koordinatorju sigurnega obratovanja** in drugim operaterjem prenosnih sistemov v sistemski operativni regiji utemeljitev.

Člen 40

Vodstveni odbor [] regijskih koordinatorjev sigurnega obratovanja

1. **[] Regijski koordinatorji sigurnega obratovanja** oblikujejo vodstveni odbor zaradi sprejemanja ukrepov v zvezi z njihovim upravljanjem in spremljanjem njihove učinkovitosti.
2. Vodstveni odbor sestavljajo člani, ki zastopajo operaterje prenosnih sistemov [].
3. Vodstveni odbor je odgovoren za:
 - (a) **pripravo in potrditev statotov in poslovnikov [] regijskih koordinatorjev sigurnega obratovanja;**
 - (b) odločanje o organizacijski strukturi in njeno uvedbo;
 - (c) pripravo in potrditev letnega proračuna;
 - (d) razvoj in potrditev skupnih postopkov [] v skladu s členom 35.
4. Med pristojnosti vodstvenega odbora ne sodijo pristojnosti, povezane z dnevnimi dejavnostmi [] **regijskih koordinatorjev sigurnega obratovanja** in opravljanjem njegovih **nalog** [].

Člen 41

Organizacijska struktura

1. **Operaterji prenosnih sistemov poskrbijo za potrebne ureditve, da [] regijsk[] i** koordinatorj[] **i** sigurnega obratovanja [] **lahko** upravljajo z organizacijo v skladu s strukturo, ki podpira zaščito njihovih **nalog** [].
Organizacijska struktura določa:
 - (a) pristojnosti, naloge in odgovornosti vodstvenega osebja;
 - (b) razmerje in hierarhično strukturo med različnimi deli in postopki organizacije.
2. [] **Regijski koordinatorji sigurnega obratovanja** lahko vzpostavijo regionalna predstavništva za obravnavo [] podregionalnih posebnosti ali podprejo regijske koordinatorje sigurnega obratovanja za učinkovito in zanesljivo izvajanje svojih [] **nalog**.

Člen 42

Oprema in osebje

[] **Regijski koordinatorji sigurnega obratovanja** imajo na razpolago vse človeške, tehnične, fizične in finančne vire, potrebne za izpolnjevanje svojih obveznosti iz te uredbe in opravljanje svojih [] **nalog**.

Člen 43

Spremljanje in poročanje

1. **Regijski koordinatorji sigurnega obratovanja** vzpostavijo postopek za neprekinjeno spremljanje vsaj:
 - (a) svoje operativne učinkovitosti;
 - (b) **izdanih usklajenih ukrepov** in priporočil, **stopnje izvajanja usklajenih ukrepov in priporočil s strani operaterjev prenosnih sistemov** ter doseženega izida;
 - (c) uspešnosti in učinkovitosti vsake izmed **nalog**, za katero so odgovorni.
2. **Regijski koordinatorji sigurnega obratovanja** Agenciji, regulativnim organom **in operaterjem prenosnih sistemov** v sistemski operativni regiji vsaj enkrat letno posredujejo podatke, ki izvirajo iz njihovega neprekinjenega spremljanja.
3. **Regijski koordinatorji sigurnega obratovanja** na pregleden način ugotovijo svoje stroške in o njih poročajo Agenciji ter regulativnim organom v sistemski operativni regiji.
4. **Regijski koordinatorji sigurnega obratovanja** ENTSO za električno energijo, Agenciji, regulativnim organom v sistemski operativni regiji in usklajevalni skupini za električno energijo, ustanovljeni na podlagi člena 1 Sklepa Komisije 2012/C 353/02¹⁶, predložijo letno poročilo o svoji učinkovitosti.

¹⁶ Sklep Komisije z dne 15. novembra 2012 o ustanovitvi usklajevalne skupine za električno energijo (UL C 353, 17.11.2012, str. 2).

5. **Regijski koordinatorji sigurnega obratovanja** o pomanjkljivostih, odkritih med postopkom spremljanja iz odstavka 1, poročajo ENTSO za električno energijo, regulativnim organom **regije**, Agenciji in pristojnim organom držav članic, odgovornim za preprečevanje in obvladovanje kriznih razmer. **Regulativni organi regije lahko na podlagi tega poročila regijskim koordinatorjem sigurnega obratovanja predlagajo ukrepe za odpravo pomanjkljivosti.**

Člen 44

Pravna odgovornost

Operaterji prenosnih sistemov v sistemski operativni regiji v predlog za ustanovitev regijski koordinatorji sigurnega obratovanja v skladu s členom 32 storijo vse potrebno za kritje pravne odgovornosti v zvezi z izvajanjem svojih nalog. Metoda, uporabljena za zagotavljanje kritja, upošteva pravni status **regijskih koordinatorjev sigurnega obratovanja** in raven razpoložljivega komercialnega zavarovanja.

Člen 45

Desetletni razvojni načrt omrežja

1. Razvojni načrt omrežja za Unijo iz člena 27(1)(b) vključuje modeliranje integriranega omrežja, scenarije razvoja in oceno odpornosti sistema.

Razvojni načrt omrežja za Unijo zlasti:

- (a) temelji na nacionalnih naložbenih načrtih ob upoštevanju regionalnih naložbenih načrtov iz člena 12(1) in po potrebi vidikov Unije za načrtovanje omrežij, kot je to določeno v Uredbi (EU) št. 347/2013 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁷; izvede se analiza stroškov in koristi načrta z uporabo metodologije, določene v členu 11 te uredbe;
- (b) glede čezmejnih povezav temelji tudi na razumnih potrebah različnih uporabnikov omrežja in vključuje dolgoročne obveznosti vlagateljev iz členov 44 in 51 [prenovitev Direktive 2009/72/ES, kot je predlagana s COM(2016) 864/2]; ter
- (c) prepoznava vrzeli pri naložbah, zlasti v zvezi s čezmejnimi zmogljivostmi.

Glede na točko (c) se razvojnemu načrtu omrežja za Unijo lahko priloži pregled ovir za povečanje čezmejne zmogljivosti omrežja, nastalih zaradi različnih postopkov ali praks za odobritev.

2. Agencija predloži mnenje o nacionalnih 10-letnih razvojnih načrtih omrežij, da preveri njihovo skladnost z razvojnim načrtom omrežja za Unijo. Če Agencija opazi neskladnosti med nacionalnim 10-letnim razvojnim načrtom omrežja in razvojnim načrtom omrežja za Unijo, predlaga ustrezno spremembo nacionalnega 10-letnega razvojnega načrta omrežja ali razvojnega načrta omrežja za Unijo. Če je tak nacionalni 10-letni razvojni načrt omrežja oblikovan v skladu s členom 51 [prenovitev Direktive 2009/72/ES, kot je predlagana s COM(2016) 864/2], Agencija pristojnemu nacionalnemu regulativnemu organu predlaga spremembo nacionalnega 10-letnega razvojnega načrta omrežja v skladu s členom 51(7) navedene direktive in o tem obvesti Komisijo.

¹⁷ Uredba (EU) št. 347/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2013 o smernicah za vseevropsko energetska infrastrukturo (UL L 115, 25.4.2013, str. 39).

Člen 46

Mehanizem nadomestil med operaterji prenosnih sistemov

1. Operaterji prenosnih sistemov prejmejo povračilo za stroške, nastale zaradi prevajanja čezmejnih pretokov električne energije po njihovih omrežjih.
2. Nadomestilo iz odstavka 1 izplačajo operaterji nacionalnih prenosnih sistemov, v katerih se čezmejni pretoki začnejo, in sistemov, v katerih se ti pretoki končajo.
3. Nadomestila se izplačujejo redno za določeno preteklo obdobje. Naknadni popravki izplačanih nadomestil se opravijo zaradi upoštevanja dejanskih stroškov, kadar je to potrebno.

Prvo obdobje, za katero se izplačajo nadomestila, se opredeli v smernicah iz člena 57.

4. Komisija v skladu s členom 63 sprejme delegirane akte v zvezi z višino nadomestil za izplačila.
5. Obseg prevajanja čezmejnih pretokov in obseg čezmejnih pretokov, ki se začnejo in/ali končajo v nacionalnih prenosnih sistemih, se določi na podlagi fizičnega pretoka električne energije, ki se dejansko izmeri v danem časovnem obdobju.

6. Stroški, nastali zaradi prevajanja čezmejnih pretokov, se določijo na podlagi predvidenega dolgoročnega povprečja dodatnih stroškov, ob upoštevanju izgub, naložb v novo infrastrukturo in ustreznega deleža stroškov obstoječe infrastrukture, če se ta infrastruktura uporablja za prenos čezmejnih pretokov, zlasti ob upoštevanju potrebe po zagotavljanju zanesljivosti oskrbe. Pri ugotavljanju nastalih stroškov se uporabijo priznane standardne metode za izračun stroškov. Koristi, ki jih omrežje pridobi zaradi prevajanja čezmejnih pretokov, se upoštevajo za zmanjšanje višine prejetih nadomestil.
7. Če so prenosna omrežja dveh ali več držav članic v celoti ali delno vključena v en kontrolni blok, se izključno za namene mehanizma medsebojnih nadomestil operaterjev prenosnih sistemov šteje, da je kontrolni blok kot celota del prenosnega omrežja ene od zadevnih držav članic, s čimer se zagotovi, da se pretoki znotraj kontrolnih blokov ne štejejo za čezmejni pretok iz člena 2(2)(b) in da ne prihaja do izplačila nadomestil v skladu z odstavkom 1 tega člena. Regulativni organi zadevnih držav članic lahko odločijo, kateri od zadevnih držav članic bo pripadal kontrolni blok kot celota.

Člen 47

Zagotavljanje informacij

1. Zaradi zagotavljanja zanesljivosti omrežij v zvezi z upravljanjem prezasedenosti operaterji prenosnih sistemov vzpostavijo mehanizme za usklajevanje in izmenjavo informacij.

2. Varnostni standardi ter standardi za načrtovanje in obratovanje, ki jih uporabljajo operaterji prenosnih sistemov, se objavijo. Objavljene informacije zajemajo splošen sistem za izračun celotne prenosne zmogljivosti in prenosne rezerve, temelječ na električnih in fizikalnih lastnostih omrežja. Taki sistemi morajo pridobiti odobritev regulativnih organov.
3. Operaterji prenosnih sistemov objavijo ocene razpoložljivih prenosnih zmogljivosti za vsak dan in prikažejo vse proste prenosne zmogljivosti, ki so že rezervirane. Objave se opravijo v določenih časovnih razmikih pred dnevom prenosa in v vsakem primeru zajemajo ocene za teden in mesec vnaprej ter kvantitativno oceno pričakovane zanesljivosti razpoložljivih zmogljivosti.
4. Operaterji prenosnih sistemov objavijo ustrezne podatke o napovedani in dejanski skupni porabi, o razpoložljivosti in dejanski uporabi proizvodnih zmogljivosti in porabniških naprav, razpoložljivosti in uporabi omrežij in povezovalnih daljnovodov ter izravnalni energiji in rezervni proizvodni zmogljivosti. V zvezi z razpoložljivostjo in dejansko uporabo manjših proizvodnih zmogljivosti in obremenitev se lahko uporabijo zbirni ocenjeni podatki.
5. Zadevni udeleženci na trgu operaterjem prenosnih sistemov zagotovijo ustrezne podatke.
6. Proizvajalci, ki imajo ali upravljajo proizvodne naprave, od katerih ima vsaj ena proizvodna naprava inštalirano zmogljivost vsaj 250 MW, ali imajo portfelj proizvodnih naprav za vsaj 400 MW, pet let hranijo urne podatke za posamezen obrat, ki so potrebni za preverjanje vseh operativnih odločitev dispečiranja in ponudbene strategije na borzah električne energije, na dražbah povezovalnih daljnovodov, trgih rezervne energije in prostih trgih, da so ti na razpolago nacionalnemu regulativnemu organu, nacionalnemu organu za konkurenco in Komisiji. Podatki na obrat in uro, ki jih je treba hraniti, med drugim vključujejo podatke o razpoložljivih proizvodnih zmogljivostih in predvidenih rezervnih zmogljivostih, vključno z dodelitvijo teh predvidenih rezervnih zmogljivosti na ravni obrata, v času dražbe ali proizvodnje.

7. Operaterji prenosnih sistemov redno izmenjujejo niz dovolj točnih podatkov o omrežju in pretoku obremenitve z namenom, da lahko vsak operater prenosnega sistema na svojem območju izračuna pretok obremenitve. Isti niz podatkov se na zahtevo posreduje regulativnim organom in Komisiji **ter državam članicam**. Regulativni organi, **države članice** in Komisija ravnajo s tem nizom podatkov zaupno in zagotovijo zaupno ravnanje tudi s strani svetovalcev, ki na njihovo zahtevo opravljajo analitsko delo na podlagi teh podatkov.

Člen 48

Certificiranje operaterjev prenosnih sistemov

1. Komisija preuči vsako obvestilo o odločitvi o certificiranju operaterja prenosnega sistema v skladu s členom 52(6) [prenovitev Direktive 2009/72/ES, kot je predlagana s COM(2016) 864/2] takoj, ko ga prejme. Komisija v dveh mesecih po prejemu takšnega obvestila zadevnemu nacionalnemu regulativnemu organu izda mnenje glede skladnosti s členom 52(2) ali členom 53 ter členom 43 [prenovitev Direktive 2009/72/ES, kot je predlagana s COM(2016) 864/2].

Komisija lahko pri pripravi mnenja iz prvega pododstavka od Agencije zahteva, da poda svoje mnenje o odločitvi nacionalnega regulativnega organa o certifikaciji. V tem primeru se dvomesečni rok iz prvega pododstavka podaljša za nadaljnja dva meseca.

Če Komisija v rokih iz prvega in drugega pododstavka ne izda mnenja, se šteje, da odločitvi regulativnega organa ne nasprotuje.

2. V dveh mesecih po prejemu mnenja Komisije nacionalni regulativni organ sprejme končno odločitev o certificiranju operaterja prenosnega sistema, pri čemer v čim večji meri upošteva mnenje Komisije. Odločitev regulativnega organa in mnenje Komisije se objavita skupaj.
3. Regulativni organi in/ali Komisija lahko v kateri koli fazi postopka od operaterja prenosnega sistema in/ali podjetja, ki opravlja katero koli dejavnost proizvodnje ali dobave, zahtevajo vse informacije, ki jih potrebujejo za izvajanje svojih nalog iz tega člena.
4. Regulativni organi in Komisija poskrbijo za zaupnost poslovno občutljivih informacij.
5. Če Komisija prejme obvestilo o certificiranju operaterja prenosnega sistema v skladu s členom 43(9) [prenovitev Direktive 2009/72/ES, kot je predlagana s COM(2016) 864/2], sprejme odločitev o certificiranju. Regulativni organ ravna v skladu z odločitvijo Komisije.

Poglavje VI

Obratovanje distribucijskega sistema

Člen 49

[] Sodelovanje operaterjev distribucijskih sistemov

1. Operaterji distribucijskih sistemov [] sodelujejo na ravni Unije, [] da bi spodbudili dokončno oblikovanje in delovanje notranjega trga električne energije ter optimalno upravljanje in usklajeno obratovanje distribucijskih in prenosnih sistemov. []
 - 1a. **Operaterji distribucijskih sistemov se imajo pravico združevati prek ustanovitve evropskega subjekta za operaterje distribucijskih sistemov (subjekt EU ODS) in se vanj vključiti. Subjekt EU ODS se ustanovi najpozneje do 31. decembra 2022 ter izvaja naloge in postopke, predvidene v tej uredbi v skladu s členom [51]. Kot strokovno telo, ki deluje v skupnem evropskem interesu, ne sme predstavljati posameznih interesov, niti vplivati na postopek sprejemanja odločitev za zaščito določenih interesov.**
 - 1b. **Člani subjekta EU ODS se morajo registrirati in plačati pravično in pošteno ter sorazmerno članarino.**

Člen 50

Ustanovitev telesa EU ODS []

0. **Subjekt EU ODS sestavljajo vsaj skupščina, upravni odbor, strateški svetovalec skupine, strokovne skupine in generalni sekretar.**
1. Operaterji distribucijskih sistemov [urad za publikacije: *v dvanajstih mesecih po začetku veljavnosti*] predložijo Komisiji in Agenciji osnutek statuta **v skladu s [členom 50a], tudi kodeks ravnanja**, seznam registriranih članov, osnutek poslovnika, vključno s poslovnikom za posvetovanje z ENTSO za električno energijo in drugimi zainteresiranimi stranmi ter pravili financiranja, telesa EU ODS, ki se ustanavlja.

[]

[]
2. V dveh mesecih po prejetju Agencija po uradnem posvetovanju z organizacijami, ki zastopajo vse zainteresirane strani, zlasti uporabnike distribucijskih sistemov, Komisiji predloži mnenje o osnutku statuta, seznamu članov in osnutku poslovnika.
3. Komisija v treh mesecih po prejetju mnenja Agencije poda mnenje o osnutku statuta, seznamu članov in osnutku poslovnika ob upoštevanju mnenja Agencije iz odstavka 2.
4. Operaterji distribucijskih sistemov v treh mesecih po prejetju pozitivnega mnenja Komisije ustanovijo telo EU ODS, sprejmejo statut in poslovník ter ju objavijo.

5. Dokumenti iz odstavka 1 se predložijo Komisiji in Agenciji v primeru sprememb ali na njuno utemeljeno zahtevo. Agencija in Komisija mnenje izdata v skladu s postopkom iz odstavkov 2 do 4.
6. Stroške, povezane z dejavnostmi telesa EU ODS, nosijo operaterji distribucijskih sistemov, ki so registrirani člani, in se upoštevajo pri izračunu tarif. Regulatorni organi stroške odobrijo le, če so razumni in sorazmerni.

Člen 50a

Najpomembnejša pravila in postopki za subjekt EU ODS za električno energijo

1. Statut subjekta EU ODS, sprejet v skladu s členom 50, varuje naslednja načela:
 - (a) sodelovanje pri delu subjekta EU ODS je omejeno na registrirane člane z možnostjo prenosa znotraj članstva;
 - (b) strateške odločitve v zvezi z dejavnostmi subjekta EU ODS ter politične smernice za upravni odbor sprejme generalna skupščina;
 - (c) odločitve generalne skupščine se sprejmejo v skladu z naslednjimi pravili:
 - ko se doseže 65 % glasov, dodeljenih članicam generalne skupščine,
 - pri čemer ima vsaka članica število glasov, ki je sorazmerno z zadevnim številom odjemalcev, in
 - končni rezultat uživa podporo vsaj 55 % članov generalne skupščine;

- (d) **odločitve generalne skupščine se blokirajo v skladu z naslednjimi pravili: – ko se doseže 35 % glasov, dodeljenih članom generalne skupščine,**
- vsaka članica ima število glasov, ki je sorazmerno zadevnemu številu odjemalcev, ter
 - končni rezultat uživa podporo vsaj 25 % članov generalne skupščine;
- (e) **upravni odbor izvoli generalna skupščina za obdobje največ 4 leta;**
- (f) **upravni odbor med svojimi člani imenuje predsednika in tri podpredsednike;**
- (g) **sodelovanje med ODS in OPS v skladu s členoma 52 in 53 poteka pod vodstvom upravnega odbora;**
- (h) **odločitve upravnega odbora se sprejmejo z navadno večino 15 glasov;**
- (i) **generalnega sekretarja na predlog upravnega odbora med svojimi člani imenuje generalna skupščina za štiriletni mandat, z možnostjo enkratnega ponovnega imenovanja;**
- (j) **strokovne skupine na predlog upravnega odbora imenuje generalna skupščina, pri čemer vsaka skupina šteje največ 30 članov, tretjina od njih pa je lahko nečlanov. Poleg tega so strokovne skupine „ene države“ vzpostavljene in sestavljene iz točno enega predstavnika ODS iz vsake države članice.**

- 2. Postopki, ki jih sprejme subjekt EU ODS, zagotavljajo pravično in pošteno ter sorazmerno obravnavanje njegovih članov in odražajo različne geografske in gospodarske strukture članstva. S postopki je predvideno zlasti, da:**
- (a) upravni odbor sestavljajo predsednik odbora in 27 predstavnikov članov, od teh:**
 - [] jih devet predstavlja člane z več kot 1 milijon uporabnikov omrežja;**
 - [] jih devet predstavlja člane z več kot 100 000 in manj kot 1 milijon uporabnikov omrežja ter**
 - [] devet pa jih predstavlja člane z manj kot 100 000 uporabnikov omrežja;**
 - (ab) predstavniki obstoječih združenj ODS lahko na sestankih upravnega odbora sodelujejo kot opazovalci;**
 - (b) upravni odbor lahko sestavljajo največ trije predstavniki članov, ki imajo svoj sedež v isti državi članici ali so iz iste industrijske skupine;**
 - (c) vsakega podpredsednika odbora imenujejo med predstavniki članov v vsaki kategoriji iz odstavka (a) zgoraj;**
 - (e) predstavniki članov s sedežem v eni državi članici ali iste industrijske skupine ne smejo tvoriti večine udeleženih v strokovni skupini;**
 - (f) upravni odbor vzpostavi strateško svetovalno skupino, ki zagotavlja mnenja upravnemu odboru in strokovni skupini, sestavljajo pa jo predstavniki evropskih združenj ODS in predstavniki držav članic, ki niso zastopane v upravnem odboru.**

Člen 51

Naloge telesa EU ODS

1. Naloge telesa EU ODS so naslednje:

(vrstni red točk je spremenjen)

- (a) *(prej f)* sodelovanje pri pripravi omrežnih kodeksov, **ki so pomembni za obratovanje in načrtovanje distribucijskih omrežij ter usklajeno obratovanje prenosnih in distribucijskih omrežij**, v skladu s členom 55.
- (b) *(prej a)* [] **spodbujanje** obratovanja ter načrtovanja [] distribucijskih omrežij **v sodelovanju z obratovanjem in načrtovanjem prenosnih omrežij**;
- (c) *(prej b)* **facilitacija** vključitve obnovljivih virov energije, razpršene proizvodnje električne energije in drugih virov, ki so del distribucijskega omrežja, kot je shranjevanje energije;
- (d) *(prej c)* [] **facilitacija** [] **prožnosti in prilagajanja na strani odjema ter dostopa uporabnikov distribucijskega omrežja do trgov**;
- (e) *(prej d)* **prispevek k digitalizaciji distribucijskih sistemov** [], vključno z uvedbo pametnih omrežij in pametnih merilnih sistemov;
- (f) *(prej e)* **podpora razvoju** upravljanja podatkov, kibernetске varnosti in varstva podatkov **v sodelovanju z ustreznimi organi in reguliranimi subjekti**;

2. Dodatno telo EU ODS:

- (a) sodeluje z ENTSO za električno energijo [] pri spremljanju izvajanja omrežnih kodeksov in smernic, ki so pomembni za obratovanje in načrtovanje distribucijskih omrežij ter usklajeno obratovanje prenosnih in distribucijskih omrežij in ki so sprejeti v skladu s to uredbo;
 - (b) sodeluje z ENTSO za električno energijo [] in sprejema dobre prakse usklajenega obratovanja ter načrtovanja prenosnih in distribucijskih sistemov, vključno z zadevami, kot so izmenjava podatkov med operaterji in usklajevanja razpršenih virov energije;
- []
- (d) sprejme letni delovni program in letno poročilo;
 - (e) deluje v popolni skladnosti s pravili o konkurenci **in zagotavlja nevtralnost**.

Člen 52

Posvetovanja med postopkom priprave omrežnih kodeksov

1. Pri pripravi možnih kodeksov omrežij na podlagi člena 55 telo EU ODS v skladu s poslovníkom iz člena 50 v zgodnji fazi postopka opravi obsežno posvetovanje na odprt in pregleden način z vsemi ustreznimi zainteresiranimi stranmi, zlasti z organizacijami, ki zastopajo vse zainteresirane strani. V posvetovanje so vključeni tudi [] regulativni organi in drugi nacionalni organi, podjetja, ki se ukvarjajo z dobavo in proizvodnjo električne energije, uporabniki sistema, vključno z odjemalci, [] tehnični organi in združenja zainteresiranih strani. Cilj posvetovanja je pridobiti mnenja in predloge vseh ustreznih strani v postopku odločanja.

2. Vsi dokumenti in zapisniki zasedanj v zvezi s posvetovanjem iz odstavka 1 se objavijo.
3. Telo EU ODS preuči mnenja, izražena med posvetovanji. Pred sprejetjem predlogov kodeksov omrežij iz 55 telo EU ODS navede, kako je preučilo pripombe, ki jih je prejelo med posvetovanjem. Če pripomb ni upoštevalo, to utemelji.

Člen 53

Sodelovanje med operaterji distribucijskih sistemov in operaterji prenosnih sistemov

1. Operaterji distribucijskih sistemov **in operaterji prenosnih sistemov med seboj** sodelujejo pri načrtovanju in obratovanju svojih omrežij. Operaterji prenosnih in distribucijskih sistemov še posebej izmenjajo vse potrebne informacije in podatke o učinkovitosti proizvodnih naprav in prilagajanja odjema, dnevnem obratovanju svojih omrežij in dolgoročnem načrtovanju naložb v omrežja, in sicer z namenom zagotavljanja stroškovno učinkovitega, varnega in zanesljivega razvoja in obratovanja svojih omrežij.
2. Operaterji prenosnih in distribucijskih sistemov **med seboj** sodelujejo, da vzpostavijo usklajen dostop do virov, kot so razpršena proizvodnja električne energije, shranjevanje energije ali prilagajanje odjema, da lahko zadovoljijo posebne potrebe distribucijskega in prenosnega sistema.

Poglavje VII

Omrežni kodeksi in smernice

Člen 54

Sprejetje omrežnih kodeksov in smernic

1. Komisija lahko ob upoštevanju pooblastil iz člena 55 in člena 57 sprejme [] **izvedbene** akte. Takšni **izvedbeni** [] akti se lahko sprejmejo kot omrežni kodeksi na podlagi predlogov, ki jih oblikuje ENTSO za električno energijo, ali, kjer je tako odločeno s prednostnim seznamom na podlagi člena 55(2), telo EU ODS, **kjer je primerno v sodelovanju z ENTSO za električno energijo**, in Agencija v skladu s postopkom iz člena 55 ali kot smernice v skladu s postopkom iz člena 57.

2. Omrežni kodeksi in smernice:
[]
 - (a) omogočijo zagotovitev minimalne ravni harmonizacije, potrebne za doseganje cilja te uredbe;
 - (a) kjer je ustrezno, upoštevajo regionalne posebnosti;

- (b) ne prekoračijo okvirov, potrebnih za ta namen; ter
- (c) ne posegajo v pravico držav članic, da oblikujejo nacionalne omrežne kodekse, ki ne vplivajo na čez[]območno trgovanje.

Člen 55

Oblikovanje omrežnih kodeksov

1. Komisija je pooblaščenca za sprejemanje [] **izvedbenih aktov** v skladu s členom [] **62(2)**, **da se zagotovijo enaki pogoji za izvajanje te Uredbe [] z oblikovanjem omrežnih kodeksov za naslednja področja:**
 - (a) pravila glede varnosti in zanesljivosti omrežja, vključno s pravili o tehničnih rezervnih zmogljivostih prenosa za zanesljivo obratovanje omrežja, **vključno s stanji sistema, popravilnimi ukrepi in mejami obratovalne sigurnosti, regulacijo napetosti in upravljanje jalove moči, upravljanjem kratkostičnega toka, upravljanjem pretoka moči, analizo in obravnavo nepredvidenih dogodkov, zaščitno opremo in zaščitnimi sistemi, izmenjavo podatkov, skladnostjo, usposabljanjem, analizo operativnega načrtovanja in analizo sigurnosti, regionalnim usklajevanjem sigurnosti obratovanja, usklajevanjem izklopov, načrti razpoložljivosti ustreznih sredstev, analizo zadostnosti, pomožnimi storitvami, časovnim načrtovanjem in podatkovnim okoljem za načrtovanje obratovanja;**
 - (b) pravila o priključevanju na omrežje, **vključno s priključitvijo odjemnih objektov, priključenih na prenosna omrežja, distribucijskimi objekti in sistemi, priključenimi na prenosna omrežja, priključitvijo odjemnih enot, uporabljenih za zagotovitev prilagajanja odjema, zahtevami za priključitev proizvajalcev električne energije na omrežje, zahtevami za priključitev modulov v proizvodnem polju, priključenih na enosmerni tok, in oddaljenih pretvorniških postaj visokonapetostnega enosmernega toka ter postopki za pridobitev obvestila o odobritvi zaradi priključitev na omrežje;**

- (c) pravila za dostop tretjih strani;
- (d) pravila glede izmenjave podatkov in poravnave;
- (e) pravila glede medobratovalnosti;
- (f) operativni postopki v izrednih razmerah, **tudi kar zadeva načrte za ohranitev sistema, načrte za ponovno vzpostavitev sistema, tržne interakcije, izmenjavo informacij in komuniciranje in orodja in objekte;**
- (g) pravila za dodeljevanje zmogljivosti in upravljanje prezasedenosti [] **vkjučno z metodologijami in postopki izračuna zmogljivosti znotraj dneva in vnaprej, modeli omrežja, konfiguracijo trgovalnih območij, ponovnim dispečiranjem in kompenzacijo, algoritmi trgovanja, enotnim spajanjem trgov za dan vnaprej in znotraj dneva, čvrstostjo dodeljene zmogljivosti med trgovalnimi območji, razdeljevanjem prihodka od dražb, varovanjem pred tveganjem pri prenosu med trgovalnimi območji, postopki imenovanja ter povrnitvijo stroškov v zvezi z dodeljevanjem zmogljivosti in upravljanjem prezasedenosti;**
- (h) pravila glede trgovanja, povezana s tehničnim in operativnim zagotavljanjem storitev za dostop do omrežja ter z izravnavo odstopanj, **vključno s funkcijami in pristojnostmi, platformami za izmenjavo izravnalne energije, časom zaprtja trgovanja, zahtevami za standardne in posebne produkte, naročanjem storitev izravnave, dodeljevanjem prenosne zmogljivosti med trgovalnimi območji za izmenjavo storitev za izravnavo ali souporabo rezerv, obračunom izravnalne energije, obračunom izmenjave energije med sistemskimi operaterji, bilančnim obračunom in obračunom izravnalne zmogljivosti;**
- (i) pravila glede preglednosti;
- (j) pravila glede izravnave, tudi z omrežjem povezana pravila glede rezervne električne energije, **vključno z regulacijo delovne moči in frekvence, parametri za določanje kakovosti frekvence in ciljnim parametri kakovosti frekvence, rezervami za povrnitev frekvence, rezervami za nadomestitev, izmenjavo in souporabo rezerv, čezmejni postopki aktiviranja rezerv, postopki regulacije sinhronega časa in preglednostjo informacij;**

- (k) pravila glede usklajenih tarifnih struktur [] za prenos [iz člena 16], [] vključno z lokacijskimi signali in pravili glede nadomestil med operaterji prenosnega sistema, ter energijsko učinkovitost elektroenergetskih omrežij;
- (m) pravila za nediskriminatorno in pregledno zagotavljanje nefrekvenčnih pomožnih storitev, vključno z regulacijo stacionarne napetosti, vztrajnostjo, hitrimi injekcijami jalove moči, **inerpcijo za stabilnost omrežja, kratkostični tok** zmožnostjo zagona brez zunanjega vira napajanja **in zmožnostjo otočnega obratovanja**;

[]

- (o) **sektorska pravila za vidike čezmejnega pretoka električne energije, povezane s** kibernetško varnostjo, [] o [] **skupnih minimalnih zahtevah, načrtovanju, spremljanju, poročanju in kriznem upravljanju**;

[]

2. Komisija po posvetovanju z Agencijo, ENTSO za električno energijo, **subjektom EU ODS** in drugimi ustreznimi zainteresiranimi stranmi vsako tretje leto pripravi seznam prednostnih nalog, v katerem so navedena področja iz odstavka 1 , ki jih je treba vključiti v oblikovanje omrežnih kodeksov. Če se vsebina omrežnega kodeksa neposredno nanaša na obratovanje distribucijskega sistema in **ni v prvi vrsti** [] pomembna za prenosni sistem, lahko Komisija zahteva od telesa EU ODS [] **v sodelovanju z** [] ENTSO za električno energijo, da skliče odbor za pripravo predloga omrežnega kodeksa, ki ga predloži Agenciji.

3. Komisija od Agencije zahteva, da v razumnem roku, ki ni daljši od šestih mesecev, predloži nezavezujočo okvirno smernico (okvirna smernica), v kateri so določena jasna in objektivna načela za pripravo omrežnih kodeksov za področja iz prednostnega seznama. Zahteva Komisije lahko vključuje pogoje, ki jih mora obravnavati okvirna smernica. Vsaka okvirna smernica prispeva k povezovanju trga, nediskriminaciji, učinkoviti konkurenci in uspešnemu delovanju trga. Komisija lahko ta rok na utemeljeno zahtevo Agencije podaljša.
4. Agencija se v roku, ki ni krajši od dveh mesecev, o okvirni smernici na odprt in pregleden način formalno posvetuje z ENTSO za električno energijo, telesom EU ODS in drugimi ustreznimi zainteresiranimi stranmi.
5. Agencija Komisiji predloži nezavezujočo okvirno smernico, kadar se to od nje zahteva na podlagi odstavka 3. Agencija revidira nezavezujočo okvirno smernico in jo ponovno predloži Komisiji, kadar se to od nje zahteva na podlagi odstavka 6.
6. Če Komisija meni, da okvirna smernica ne prispeva k povezovanju trga, nediskriminaciji, učinkoviti konkurenci in uspešnemu delovanju trga, lahko od Agencije zahteva, da okvirno smernico v razumnem roku revidira in jo ponovno predloži Komisiji.
7. Če Agencija v roku, ki ga določi Komisija na podlagi odstavkov 3 ali 6, okvirne smernice ne predloži ali je ne predloži ponovno, zadevno okvirno smernico pripravi Komisija.
8. Komisija od ENTSO za električno energijo ali, kjer je tako določeno s prednostnim seznamom na podlagi odstavka 2, od telesa EU ODS [] **v sodelovanju z ENTSO za električno energijo** zahteva, naj v razumnem roku, ki ni daljši od 12 mesecev, Agenciji predloži predlog omrežnega kodeksa, ki je v skladu z ustrezno okvirno smernico.

9. ENTSO za električno energijo, ali, kjer je tako določeno s prednostnim seznamom na podlagi odstavka 2, telo EU ODS skliče pripravljalni odbor za podporo pri oblikovanju omrežnega kodeksa. Pripravljalni odbor je sestavljen iz predstavnikov ENTSO za električno energijo, **kjer je ustrezno**, Agencije, telesa EU ODS, kjer je ustrezno, imenovanih operaterjev trgov električne energije in omejenega števila glavnih prizadetih zainteresiranih strani. ENTSO za električno energijo ali, kjer je tako določeno s prednostnim seznamom na podlagi odstavka 2, telo EU ODS **v sodelovanju z ENTSO za električno energijo** na zahtevo Komisije v skladu z odstavkom 8 oblikuje predloge omrežnih kodeksov za področja iz odstavka 1.
10. Agencija revidira omrežni kodeks in zagotovi, da je v skladu z ustrezno okvirno smernico in prispeva k povezovanju trga, nediskriminaciji, učinkoviti konkurenci ter uspešnemu delovanju trga, revidirani omrežni kodeks pa predloži Komisiji v šestih mesecih od datuma prejete predloga. V predlogu, predloženem Komisiji, Agencija upošteva mnenja vseh vpletenih strani v času priprave predloga pod vodstvom ENTSO za električno energijo ali telesa EU ODS in se formalno posvetuje z zadevnimi zainteresiranimi stranmi o različici, ki se bo predložila Komisiji.
11. Če ENTSO za električno energijo ali telo EU ODS omrežnega kodeksa ne pripravi v roku, ki ga določi Komisija v skladu z odstavkom 8, lahko Komisija od Agencije zahteva, da pripravi osnutek omrežnega kodeksa na podlagi ustrezne okvirne smernice. Agencija se lahko med pripravo osnutka omrežnega kodeksa v skladu s tem odstavkom še nadalje posvetuje. Agencija osnutek omrežnega kodeksa, pripravljen na podlagi tega odstavka, predloži Komisiji in ga lahko priporoči v sprejetje.

12. Komisija lahko na lastno pobudo, če ENTSO za električno energijo ali telo EU ODS ni pripravilo omrežnega kodeksa ali če Agencija ni pripravila osnutka omrežnega kodeksa iz odstavka 11 tega člena ali na priporočilo Agencije po odstavku 10 tega člena sprejme enega ali več omrežnih kodeksov za področja, našeta v odstavku 1.
13. Če Komisija predlaga sprejetje omrežnega kodeksa na lastno pobudo, se v roku, ki ni krajši od dveh mesecev, o osnutku omrežnega kodeksa posvetuje z Agencijo, ENTSO za električno energijo in drugimi ustreznimi zainteresiranimi stranmi.
14. Ta člen ne posega v pravico Komisije, da sprejema in spreminja smernice iz člena 57. Ne posega v možnost ENTSO za električno energijo, da razvije nezavezujoče smernice na področjih iz odstavka 1, kjer se to ne nanaša na področja, za katere velja zahteva, ki jo je na ENTSO naslovila Komisija. Te smernice se predložijo v mnenje Agenciji. ENTSO za električno energijo to mnenje ustrezno upošteva.

Člen 56

Spremembe omrežnih kodeksov

1. Komisija je **do 31. decembra 2025** pooblaščenca za sprejemanje [] **izvedbenih** aktov v skladu s členom [] **62(2)** v zvezi s spremembo omrežnih kodeksov **na področjih iz člena 55(1) in** po postopku iz člena 55. []

2. Osnutek sprememb omrežnih kodeksov, sprejetih v skladu s členom 55, lahko Agenciji predlagajo osebe, pri katerih obstaja verjetnost interesa za zadevni omrežni kodeks, vključno z ENTSO za električno energijo, telesom EU DSO, [] **regulativnimi organi za distribucijo ter** operaterji prenosnih sistemov, uporabniki omrežja in odjemalci. Agencija lahko predlaga spremembe tudi na lastno pobudo [].
3. Agencija lahko Komisiji predloži utemeljene predloge sprememb s pojasnilom o tem, kako so ti predlogi skladni s cilji omrežnih kodeksov iz člena 55(2) te uredbe. Kadar Agencija meni, da je predlog spremembe dopusten, in glede sprememb na lastno pobudo se posvetuje z vsemi zainteresiranimi stranmi v skladu s členom 15 [prenovljena Uredba (ES) št. 713/2009, kot je predlagana v COM(2016) 863/2].
4. Komisija je **do 31. decembra 2025** pooblaščen, da ob upoštevanju predlogov Agencije sprejme spremembe omrežnih kodeksov, ki so bili v skladu s členom 55 sprejeti kot **izvedbeni** [] akti v skladu s členom [] **62(2)**.

[]

Člen 57

Smernice

1. Komisija lahko **do 31. decembra 2025** sprejme zavezujoče smernice na področjih, navedenih v nadaljevanju. **Navedene smernice se sprejmejo kot izvedbeni akti v skladu s postopkom pregleda iz člena 62(2)**.
2. Komisija lahko **do 31. decembra 2025** sprejme [] **izvedbene akte** kot smernice na področjih, kjer se tovrstni akti lahko oblikujejo v okviru postopka za omrežni kodeks v skladu s členom 55(1).

3. Sprejmejo se lahko smernice glede mehanizmov medsebojnih nadomestil operaterjev prenosnih sistemov. V skladu z načeli iz členov 46 in 16 določajo naslednje:
- (a) podrobnosti postopka za določanje, kateri operaterji prenosnih sistemov morajo plačati nadomestilo za čezmejne pretoke, tudi kar zadeva razdelitev med operaterji nacionalnih prenosnih sistemov, v katerih se čezmejni pretoki začnejo, in sistemov, v katerih ti pretoki poniknejo, v skladu s členom 46(2);
 - (b) podrobnosti postopka plačil, vključno z določitvijo prvega roka, za katerega se nadomestilo izplača, v skladu z drugim pododstavkom člena 46(3);
 - (c) podrobnosti metodologij za ugotavljanje prevajanja čezmejnih pretokov, za katere se izplača nadomestilo po členu 46, v smislu količine in vrste pretoka, in določitev obsega teh tokov, kot izvirajo in/ali poniknejo v prenosnih sistemih posameznih držav članic, v skladu s členom 46(5);
 - (d) podrobnosti metodologije za določanje stroškov in koristi, nastalih zaradi prevajanja čezmejnih pretokov, v skladu s členom 46(6);
 - (e) podrobnosti obravnave v okviru mehanizma medsebojnih nadomestil operaterjev prenosnih sistemov za pretoke električne energije, ki izvirajo ali poniknejo v državah zunaj Evropskega gospodarskega prostora; ter
 - (f) vključevanje nacionalnih sistemov, ki so med seboj povezani z daljnovodi za enosmerni tok, v skladu s členom 46.

4. Smernice lahko opredelijo tudi ustrezna pravila v zvezi s cenami za proizvajalce , shranjevanje energije in odjemalce (obremenitev) po nacionalnih prenosnih [] tarifnih sistemih [], vključno z vplivom mehanizma medsebojnih nadomestil operaterjev prenosnih sistemov na nacionalni sistem omrežnin in vzpostavitev ustreznih in učinkovitih lokacijskih signalov, v skladu z načeli iz člena 16.

Smernice lahko omogočijo vzpostavitev ustreznih in učinkovitih usklajenih lokacijskih signalov na ravni Unije.

Nobeno takšno usklajevanje ne preprečuje državam članicam uporabe mehanizmov, s katerimi zagotovijo, da je omrežnina za odjemalce (obremenitev) primerljiva na njihovem celotnem ozemlju.

5. Smernice za zagotavljanje minimalne ravni usklajenosti, potrebne za doseganje cilja te uredbe, lahko po potrebi določajo tudi:
- (a) podrobnosti pravil trgovanja z električno energijo; (b) podrobnosti pravil spodbujanja naložb za zmogljivosti povezovalnih daljnovidov, vključno z lokacijskimi signali;
6. Komisija lahko sprejme smernice glede izvajanja operativnega usklajevanja med upravljavci prenosnih sistemov na ravni Unije. Navedene smernice so skladne z omrežnimi kodeksi iz člena 55 te uredbe in temeljijo na njih ter na sprejetih določitvah iz člena 27(1)(g) te uredbe. Komisija pri sprejemanju teh smernic upošteva različne regionalne in nacionalne operativne zahteve.

[Navedene smernice se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 62(2).]

7. Pri sprejemanju ali spreminjanju smernic se Komisija posvetuje z Agencijo, ENTSO za električno energijo, **subjektom EU ODS** in drugimi zainteresiranimi stranmi, kadar je ustrezno.

Člen 58

Pravica držav članic do podrobnejših ukrepov

Ta uredba ne posega v pravice držav članic, da vzdržujejo ali uvedejo ukrepe, ki vsebujejo podrobnejše določbe kakor ukrepi iz te uredbe, smernic iz člena 57 ali omrežnih kodeksov iz člena 55, če navedeni ukrepi **niso v nasprotju z []** zakonodajo Unije.

Člen 58a

Komisija do 31. decembra 2023 oceni obstoječe izvedbene akte, ki vsebujejo omrežne kodekse in smernice, da bi ocenila, katere elemente iz njih bi bilo mogoče koristno uporabiti in vključiti v zakonodajne akte Unije na področju notranjega trga z električno energijo ter kako bi bilo mogoče revidirati pooblastila za omrežne kodekse in smernice iz členov 55 in 57. Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu predloži podrobno poročilo o svoji oceni. Temu poročilu se po potrebi priložijo zakonodajni predlogi na podlagi ocene Komisije.

Poglavje VIII

Končne določbe

Člen 59

Novi povezovalni daljnovodi

1. Na zahtevo za nove povezovalne daljnovode za enosmerni tok se lahko za omejeno obdobje odobri izvzetje iz določb člena 17(2) te uredbe in členov 6, 43 ter členov 59(6) in 60(1) [prenovitev Direktive 2009/72/ES, kot je predlagana s COM(2016) 864/2] pod naslednjimi pogoji:
 - (a) naložba mora povečevati konkurenco na področju oskrbe z električno energijo;
 - (b) stopnja tveganja naložbe je taka, da naložba ne bo izvedena, razen če se odobri izvzetje;
 - (c) povezovalni daljnovod mora biti v lasti fizične ali pravne osebe, ki je vsaj po svoji pravni obliki ločena od operaterjev sistemov, v katerih se bo gradil ta povezovalni daljnovod;
 - (d) stroški se pobirajo od uporabnikov tega povezovalnega daljnovoda;
 - (e) da se od delnega odprtja trga iz člena 19 Direktive 96/92/ES Evropskega parlamenta in Sveta¹⁸ noben del kapitalskih ali operativnih stroškov poslovanja povezovalnega daljnovoda ni povrnil iz naslova katerega koli elementa stroškov za uporabo prenosnih ali distribucijskih sistemov, ki jih povezuje povezovalni daljnovod; ter

¹⁸ Direktiva 96/92/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. decembra 1996 o skupnih pravilih notranjega trga z električno energijo (UL L 27, 30.1.1997, str. 20).

- (f) izvzetje ne škoduje konkurenci ali učinkovitemu delovanju notranjega trga z električno energijo ali učinkovitemu delovanju reguliranega sistema, s katerim je povezan povezovalni daljnovod.
2. Odstavek 1 se v izrednih primerih uporablja tudi za povezovalne daljnovode za izmenični tok, če so stroški in tveganje zadevne naložbe posebno visoki v primerjavi z običajnimi stroški in tveganjem, ki nastanejo ob povezovanju dveh sosednjih nacionalnih prenosnih sistemov s povezovalnim daljnovodom za izmenični tok.
3. Odstavek 1 se uporablja tudi za pomembna povečanja zmogljivosti na obstoječih povezovalnih daljnovodih.
4. Regulativni organi zadevnih držav članic za vsak primer posebej sprejmejo odločitev o izvzetju iz odstavkov 1, 2 in 3. Izvzetje lahko zajema vse ali del zmogljivosti novega povezovalnega daljnovoda ali obstoječega povezovalnega daljnovoda z znatno povečano zmogljivostjo.

Agencija lahko poda mnenje zadevnim regulativnim organom, ki je lahko podlaga za njihovo odločitev, v dveh mesecih od dne, ko je zahtevo za izvzetje prejel še zadnji od teh regulativnih organov.

Pri odločanju za odobritev izvzetja se za vsak primer posebej upošteva potreba po postavitvi pogojev glede trajanja izvzetja in nediskriminatornega dostopa do povezovalnega daljnovoda. Pri določanju teh pogojev je treba predvsem upoštevati dodatne zmogljivosti, ki bodo zgrajene, ali spremembo obstoječih zmogljivosti, časovni okvir projekta in stanje v državi.

Pred odobritvijo izvzetja regulativni organi zadevnih držav članic določijo pravila in mehanizme za upravljanje in dodeljevanje zmogljivosti. Pravila za upravljanje prezasedenosti vključujejo obveznost, da se neuporabljene zmogljivosti ponudijo na trgu, uporabniki naprav pa so upravičeni do trgovanja s pridobljenimi zmogljivostmi na sekundarnem trgu. Pri ocenjevanju meril iz odstavka 1(a), (b) in (f) se upoštevajo rezultati postopka dodeljevanja zmogljivosti.

Če se vsi zadevni regulativni organi v šestih mesecih dogovorijo glede odločitve o izvzetju, o tem obvestijo Agencijo.

Odločitev o izvzetju, vključno z vsemi pogoji iz drugega pododstavka tega odstavka, je ustrezno utemeljena in objavljena.

5. Odločitev iz odstavka 4 sprejme Agencija:
 - (a) če se vsi zadevni regulativni organi niso mogli sporazumeti v šestih mesecih od datuma, ko je bila zahteva za izvzetje nazadnje podana pri zadnjem od teh regulativnih organov, ali
 - (b) kadar je podana skupna zahteva zadevnih regulativnih organov.

Preden sprejme odločitev, se Agencija posvetuje z zadevnimi regulativnimi organi in vlagatelji.

6. Ne glede na odstavka 4 in 5 države članice lahko določijo, da mora regulativni organ ali Agencija, odvisno od primera, za uradno odločitev ustreznemu pristojnemu organu države članice predložiti svoje mnenje o zahtevi za izvzetje. To mnenje se objavi skupaj z odločitvijo.

7. Regulativni organi ob prejemu brez odlašanja posredujejo izvod vseh zahtev za izvzetje v vednost Agenciji in Komisiji. Zadevni regulativni organi ali Agencija (organi obveščanja) Komisijo nemudoma seznanijo z odločitvijo in ji dajo na voljo vse ustrezne informacije v zvezi s to odločitvijo. Te informacije se lahko predložijo Komisiji v zbirni obliki, ki Komisiji omogoča sprejetje utemeljene odločitve. Informacije zlasti vsebujejo:
- (a) podroben opis razlogov, na podlagi katerih je bilo odobreno ali zavrnjeno izvzetje, vključno s finančnimi informacijami, ki upravičujejo potrebo po izvzetju;
 - (b) opravljene analize o vplivu odobritve izvzetja na konkurenco in na učinkovito delovanje notranjega trga električne energije;
 - (c) razloge za obdobje in delež celotne zmogljivosti zadevnega povezovalnega daljnovoda, za katerega se izvzetje odobri; ter
 - (d) izid posvetovanja z zadevnimi regulativnimi organi.
8. V roku 50 delovnih dni od dne po prejemu obvestila iz odstavka 7 lahko Komisija sprejme odločitev, na podlagi katere od organov obveščanja zahteva, da spremenijo ali preklicajo odločitev o odobritvi izvzetja. Ta rok 50 delovnih dni se lahko podaljša za dodatnih 50 delovnih dni, če Komisija zahteva dodatne informacije. To dodatno obdobje se začne dan po prejemu vseh informacij. Začetno obdobje se lahko tudi podaljša po privolitvi Komisije in organov obveščanja.

Če zahtevane informacije niso predložene v roku, določenem v zahtevku, se šteje, da je obvestilo preklicano, razen če se pred iztekom tega roka ta podaljša po privolitvi Komisije in organov obveščanja ali če organi obveščanja z ustrezno utemeljeno izjavo Komisijo obvestijo, da je po njihovem mnenju obvestilo popolno.

Organi obveščanja ravnajo v skladu z odločitvijo Komisije o spremembi ali preklicu odločitve o izvzetju v roku enega meseca in o tem obvestijo Komisijo.

Komisija poskrbi za zaupnost poslovno občutljivih informacij.

Odobritev izvzetja s strani Komisije preneha veljati dve leti po dnevu sprejetja, če se do takrat izgradnja povezovalnega daljnovoda še ni začela, in pet let po dnevu sprejetja, če povezovalni daljnovod do takrat še ni začel obratovati, razen če Komisija na podlagi utemeljene zahteve organov obveščanja odloči, da je do zamude prišlo zaradi velikih ovir, na katere oseba, ki ji je bilo izvzetje odobreno, ni mogla vplivati.

9. Če se regulativni organi zadevnih držav članic odločijo spremeniti odločitev iz odstavka 1, Komisijo nemudoma seznanijo s to odločitvijo in ji dajo na voljo vse ustrezne informacije v zvezi s to odločitvijo. Odstavki 1 do 8 se uporabljajo za to sporočeno odločitev ob upoštevanju posebnosti obstoječega izvzetja.

10. Komisija lahko na zahtevo ali na lastno pobudo ponovno začne postopke:
- (a) če je, ob ustreznem upoštevanju legitimnih pričakovanj strank in ekonomskega ravnovesja, doseženega s prvotno odločitvijo o izvzetju, prišlo do pomembnih sprememb katerega koli od dejstev, na katerem temelji odločitev;
 - (b) če zadevna podjetja ravnajo v nasprotju z zavezami; ali
 - (c) če je odločitev temeljila na nepopolnih, netočnih ali zavajajočih podatkih, ki so jih priskrbele stranke.
11. Komisija je pooblaščenca za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 63 v zvezi s sprejetjem smernic za uporabo pogojev iz odstavka 1 tega člena ter za določitev postopka za uporabo odstavkov 4, 7, 8, 9 in 10 tega člena.

Člen 59a

Odstopanja

1. **Države članice lahko zaprosijo za odstopanja od ustreznih določb členov 3, 5, 6(1), 7(1) in (4), 8–10, 13–15, 17–22, 23(1), (2), (4), (5) in (5a), 24, 32–44 in 48, in sicer v naslednjih primerih:**
- (a) **države članice lahko dokažejo, da imajo hujše težave pri obratovanju svojih majhnih izdvojenih in povezanih sistemov. V tem primeru se odstopanje časovno omeji in zanj veljajo pogoji, katerih cilj je povečanje konkurenčnosti in povezovanje z notranjim trgom.**
 - (b) **za najbolj oddaljene regije v smislu člena 349 PDEU, ki jih zaradi očitnih prostorskih razlogov ni mogoče povezati z evropskim trgom energije. Odstopanje v tem primeru ni časovno omejeno.**

V obeh primerih za odstopanje veljajo pogoji, katerih cilj je zagotoviti, da odstopanje ne ovira prehoda k obnovljivim virom energije.

Ko Komisija odloča o odobritvi odstopanja, v svoji odločitvi navede, v kolikšni meri je pri odstopanjih treba upoštevati uporabo kodeksov omrežij in smernic.

Če je izjema odobrena, Komisija, preden sprejme odločitev, o teh prošnjah ob spoštovanju zaupnosti obvesti države članice.

2. Členi 3, 4, 5, 6(1), (2)(c), (2)(h), 7–10, 12–15, 17–22, 23(1), (2), (5) in (5a), 23(4)(b), 24, 31(2), (3), 32–44, 46 in 48 se ne uporabljajo za Ciper, dokler se prenosni sistem te države ne poveže s prenosnimi sistemi drugih držav članic prek medsebojnih povezav.

Če se prenosni sistem Cipra do 1. januarja 2026 ne poveže s sistemi drugih držav članic prek medsebojnih povezav, Ciper oceni, ali je potrebno odstopanje od teh določb in lahko pri Komisiji zaprosi za nadaljevanje odstopanja. Komisija oceni, ali bi uporaba zadevnih določb pomenila tveganje, ki bi povzročilo hujše težave za delovanje elektroenergetskega sistema na Cipru, oziroma, ali se pričakuje, da bi njihova uporaba na Cipru prinesla koristi za delovanje trga. Na podlagi te ocene Komisija izda obrazloženo odločitev o popolnem ali delnem podaljšanju [] odstopanja, ki se objavi v Uradnem listu Evropske unije.

3. Določbe uredbe ne vplivajo na uporabo odstopanj v skladu z [direktivo o električni energiji].

Člen 60

Zagotavljanje informacij in zaupnost

1. Države članice in regulativni organi na zahtevo Komisiji predložijo vse potrebne informacije za namene izvrševanja določb te uredbe.

Komisija določi razumen rok, v katerem morajo biti informacije predložene, ob upoštevanju kompleksnosti zahtevanih informacij in nujnosti potrebe po informacijah.

2. Če zadevna država članica ali regulativni organ informacij iz odstavka 1 ne zagotovi v roku iz odstavka 1, lahko Komisija vse informacije, potrebne za namene izvrševanja določb te uredbe, zahteva neposredno od zadevnih podjetij.

Če Komisija pošlje zahtevo za predložitev informacij podjetju, mora obenem posredovati izvod te zahteve regulativnim organom države članice, na katere ozemlju je sedež podjetja.

3. V svoji zahtevi za informacije iz odstavka 1 Komisija navede pravno podlago zahteve, rok za predložitev informacij, namen zahteve ter kazni iz člena 61(2) za posredovanje napačnih, nepopolnih ali zavajajočih informacij. Komisija ob upoštevanju kompleksnosti zahtevanih informacij in nujnosti potrebe po informacijah določi razumen rok.

4. Zahtevane informacije predložijo lastniki podjetja ali njihovi zastopniki ali, v primeru pravnih oseb, osebe, ki so pooblaščenice za zastopanje bodisi zakonsko bodisi na podlagi ustanovitvenega akta. Kadar ustrezno pooblaščenici odvetniki predložijo informacije v imenu svojih strank, stranka ostane v celoti odgovorna, če so predložene informacije nepopolne, napačne ali zavajajoče.
5. Če podjetje zahtevanih informacij ne predloži v roku, ki ga določi Komisija, ali predloži nepopolne informacije, Komisija lahko s sklepom zahteva informacije, ki jih je treba predložiti. Navedeni sklep podrobno opredeli informacije, ki jih je treba predložiti, in določi rok za njihovo predložitev. Sklep navaja kazni, predpisane v členu 61(2). Opozori tudi na pravico, da sklep pregleda Sodišče Evropske unije.

Komisija izvod svojega sklepa obenem pošlje regulativnim organom države članice, na katere ozemlju se nahaja kraj stalnega bivališča zadevne osebe ali sedež zadevnega podjetja.

6. Informacije iz odstavkov 1 in 2 se uporabijo le za namene izvrševanja določb te uredbe.

Komisija ne sme razkriti informacij, ki so zajete v obveznost varovanja poslovne skrivnosti, pridobljenih v skladu s to uredbo.

Člen 61

Kazni

1. Brez poseganja v določbe odstavka 2 lahko države članice predpišejo pravila o kaznih za kršitve določb te uredbe, omrežnih kodeksov, sprejetih v skladu s členom 55, ter smernic, sprejetih v skladu s členom 57, in sprejmejo vse potrebne ukrepe, da zagotovijo izvajanje teh določb. Predpisane kazni morajo biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne.
2. Komisija lahko s sklepom naloži podjetjem denarne kazni, ki ne presegajo 1 % skupnega prometa v preteklem poslovnem letu, če ta podjetja namerno ali iz malomarnosti predložijo napačne, nepopolne ali zavajajoče informacije v odgovor na zahtevo, podano v skladu s členom 60(3), ali ne predložijo informacij v roku, določenem v sklepu skladno s prvim pododstavkom člena 60(5). Pri določanju višine denarne kazni Komisija upošteva resnost neupoštevanja zahtev iz prvega pododstavka.
3. Predpisane kazni iz odstavka 1 in sklepi, sprejeti po odstavku 2, ne smejo biti kazenske narave.

Člen 62

Postopek v odboru

1. Komisiji pomaga odbor, ustanovljen s členom 68 [prenovitev Direktive 2009/72/ES, kot je predlagana s COM(2016) 864/2].

2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporabi člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁹.

Člen 63

Podelitev pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov se prenese na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu.
2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz [] člena 46(4) [] in člena (59)11 se Komisiji podeli za nedoločen čas od [urad za publikacije: *prosimo, vstavite datum začetka veljavnosti*].
3. Prenos pooblastila iz členov 46(4) in 59(11) lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet. S sklepom o preklicu preneha veljati prenos pooblastila iz navedenega sklepa. Sklep začne učinkovati dan po njegovi objavi v Uradnem listu Evropske unije ali na poznejši dan, ki je določen v navedenem sklepu. Sklep ne vpliva na veljavnost že veljavnega [delegiranega] akta.
4. Pred sprejetjem delegiranega akta se Komisija posvetuje s **čezmejnimi odborom za električno energijo in strokovnjaki**, ki jih imenuje vsaka država članica v skladu z načeli iz Medinstitucionalnega sporazuma o boljši pripravi zakonodaje z dne 13. aprila 2016.

¹⁹ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

5. Komisija takoj po sprejetju delegiranega akta o njem sočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.
6. Delegirani akt, sprejet v skladu s členoma [] 46(4) [] in 59(11), začne veljati le, če mu niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če sta pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestila Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.

Člen 64

Razveljavitve

1. Uredba (ES) št. 714/2009 se razveljavi. Sklicevanja na razveljavljeno uredbo se štejejo kot sklicevanja na to uredbo in se berejo v skladu s korelacijsko tabelo v Prilogi II.
- 1a. Izvedbeni akti, sprejeti na podlagi Uredbe 714/2009, se uporabljajo še naprej tudi po datumu razveljavitve Uredbe št. 714/2009, dokler niso razveljavljeni.**

Člen 65

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v Uradnem listu Evropske unije.

Uporablja se od 1. januarja 2020.

Člena 13 in 58a te uredbe se začneta uporabljati z datumom začetka veljavnosti te uredbe.

Za namene izvajanja člena 13 se člen 14 te uredbe začne uporabljati z datumom začetka veljavnosti te uredbe.

Komisija za namene pregleda te uredbe najpozneje do konca leta 2030 po potrebi predloži predlog.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju,

Za Evropski parlament

Predsednik

Za Svet

Predsednik
